

Outokumpu – kansainvälinen, ruostumattomaan teräkseen keskittynyt yhtiö

Liikevaihto (2009)	2 611 milj. euroa
Ruostumattoman teräksen toimitukset (2009)	1 030 000 tonnia
Henkilöstö (31.12.2009)	7 606
Päätuotteet	Kylmä- ja kuumavalssattua ruostumatonta teräslevyä ja -nauhaa, putkituotteita, putkenosia ja pitkiä tuotteita
Laadut	Täysi valikoima standardi- ja korkeaseosteisia austeniittisia laatuja, sekä ferriittisiä, duplex- ja mangaanilaatuja
Mitat	Kylmävalssattuja litteitä tuotteita 0,12 mm:stä 6,5 mm:n paksuisiin. Kirkkaita kuumanauhoja ja kuumavalssattuja levyjä useina leveyksinä ja paksuuksina. Täysi valikoima putkituotteita pienistä, ohuista isoihin, paksuseinämäisiin putkiin
Asiakkaat	Jakelijat, jälleenvälssaajat, jatkojalostajat, putken valmistajat, sekä lopputuote- ja projektiasiakkaat eri teollisuuden aloilla
Ruostumattoman teräksen loppukäyttöasiakkaiden toimialoja	Arkkitehtuuri ja rakentaminen, kemia, petrokemia ja energia, kuljetus, elintarvikkeiden valmistus ja kodinkoneet, prosessi-teollisuus ja raaka-aineet sekä lukuisat muut toimialat ja sovellukset
Suurimmat tuotantolaitokset	Tornio (ferrokromisulatto, terässulatto, kuuma- ja kylmävalssaamot ja Kemi (kromikaivos) Suomessa; Avesta (terässulatto, kuuma- ja kylmävalssaamot), Nyby, Kloster (kylmävalssaamo molemmissa) ja Degerfors (kuumavalssaamo) Ruotsissa sekä Sheffield (terässulatto) Britanniassa ja New Castle (kuumavalssaamo) Yhdysvalloissa. Pitkiä tuotteita tuotetaan Ruotsissa, Yhdysvalloissa ja Britanniassa. Putkia ja putkenosia tuotetaan Suomessa, Ruotsissa, Virossa, Kanadassa ja Yhdysvalloissa.
Myyntiyhtiöt ja palvelukeskukset	Konsernilla on yli 30 maata kattava myyntiyhtiöiden verkosto ja palvelukeskuksia 12 maassa.

- 4 Toimitusjohtajan katsaus
- 6 Hallituksen toimintakertomus
- 15 Tilinpäätös
- 73 Tilintarkastuskertomus
- 74 Hallinto
- 82 Riskienhallinta
- 84 Osakkeet ja osakkeenomistajat
- 89 Tietoa sijoittajille
- 91 Yhteystiedot

Toimitusjohtajan katsaus

Ulkoisen toimintaympäristö

Vuosi 2009 oli poikkeuksellisen vaikea ruostumattoman teräksen alalla. Loppukysyntä on vuosikymmeniä kasvanut jatkuvasti noin 5–7 % vuosivauhtia, mutta viime vuonna kysyntä putosi maailmanlaajuisesti 9 % ja kotimarkkinoillamme Euroopassa 26 %. Loppukysynnän dramaattisen supistumisen vaikutusta pahensi entisestään vuoden alku puoliskolle ajoittunut voimakas varastojen purkaminen.

Markkinaympäristön äkillisen muutoksen syynä oli luonnollisesti vuoden 2008 jälkipuoliskolla alkanut maailmantalouden taantuma. Rahoitussektorin kriisi vaikutti vahvasti kaikkiin ruostumattoman teräksen loppukäyttösektoreihin. Kuluttajien luottamus oli alamaissa sekä Euroopassa että Pohjois-Amerikassa, mikä vähensi ruostumattoman teräksen kysyntää erityisesti kodinkoneiden valmistuksessa. Teolliset investoinnit, joihin tyypillisesti käytetään paljon ruostumatonta terästä, supistuivat vielä enemmän.

Ruostumattoman teräksen kysynnän voimakas lasku on vaikuttanut kaikkiin tuottajiin. Kaikki länsimaiset tuottajat sopeuttivat toimintaansa uuden markkinatilanteen mukaiseksi. Erittäin alhaisista käyttöasteista huolimatta tuottajat pystyivät jonkin verran nostamaan hintojaan, mikä osittain tasoitti alhaisten tuotantomäärien vaikutusta.

Toimenpiteemme

Olen tyytyväinen siihen, että aloimme suunnitella ulkoisen ympäristön muutokseen vastaamista jo vuoden 2008 lopussa. Keskeisenä tavoitteenamme oli varmistaa vahva kassavirta ja säilyttää tase terveenä. Keskityimme voimakkaasti käyttöpääoman hallintaan ja erityisesti varastojen keventämiseen. Onnistuimme tässä varsin hyvin, sillä onnistuimme pienentämään käyttöpääomaamme puolella miljardilla eurolla vuoden 2009 aikana. Käyttöpääoman supistumisen ansiosta liiketoiminnan kassavirta oli noin 200 milj. euroa positiivinen, mikä mahdollisti 48 prosentin velkaantumisasteen vuoden 2009 lopussa.

Toinen painopistealueemme oli kiinteiden kustannusten hallinta. Kaiken kaikkiaan leikkasimme vuoden aikana kiinteistä kustannuksistamme 185 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna. Tämä edellytti valitettavaa Outo-

kummun henkilöstömäärän vähentämistä.

Lisäksi jouduimme sopeuttamaan strategista investointiohjelmaamme lykkäämällä useita vuoden 2008 lopussa aloitettuja tai käynnissä olleita projekteja. Arvioimme jatkuvasti näiden keskeytettynä olevien projektien tulevaisuutta.

Vuodelle 2009 asettamistamme keskeisimmistä ympäristötavoitteista saavutimme kaatopaikkajätteen vähennystä koskevan tavoitteen. Sen sijaan emme saavuttaneet tavoitettamme alentaa käytetyn energian määrää tuotettua tonnia kohti alhaisista tuotantomääristä johtuen.

Kannattavuus

Hyvin vaikean markkinatilanteen takia emme valitettavasti saavuttaneet taloudellisia tavoitteitamme vuonna 2009. Vuosi oli raskaasti tappiollinen kaikista toimenpiteistämme huolimatta. Käyttöasteemme eivät ole koskaan aiemmin olleet yhtä alhaiset kuin viime vuonna, ja toimitusmäärät jäivät alhaisiksi heikon kysynnän johdosta. Lisäksi metallien hintojen lasku heikensi taloudellista tulosta aiheuttamalla varastotappioita.

Strategiamme

Muuttuneesta markkinaympäristöstä huolimatta päätimme pitää strategiamme ennallaan. Pyrimme rakentamaan vakaamman ja kannattavamman liiketoimintamallin keskittymällä tuotejakaumassamme enemmän erikoislaatuihin ja nikkelittömiin ferriittisiin laatuihin sekä kasvattamalla myynnin osuutta loppukäyttäjille ja projektiasiakkaille sekä lisäämällä myyntiä keskeisille jakelijoilta ja jakolajistajille. Muita strategiamme kulmakiviä ovat liikevaihdon kasvattaminen Euroopan ulkopuolella sekä standardilaatujen kustannuskilpailukyvyyn säilyttäminen.

Vuonna 2009 strategian toteuttamisen painopiste oli kehittää uutta kaupallista organisaatiotamme ja toimitusketjunhallintaan keskittyvää organisaatiotamme suunnitelmiemme mukaisesti. Edistysimme hyvin molemmilla alueilla. Tähän tarvittiin huomattavaa panosta kaikilta, sillä uusi organisaatiomalli edellyttää uusien toimintatapojen omaksumista.

Saimme vuoden aikana valmiiksi useita strategiamme tukevia investointeja. Näillä parannetaan kykyämme tuottaa ferriittisiä

laatuja sekä mahdollisuuksiamme palvelu loppuasiakkaita entistä paremman palvelukeskusverkoston kautta.

Strategian toteuttaminen jatkuu myös tulevina vuosina. Uskon vahvasti strategiaamme, joka voidaan toteuttaa – ja toteutetaan – vaikeassakin markkinatilanteessa. Strategian ansiosta meillä on täysi valmius vastata kysynnän elpymiseen, kun se tapahtuu. Luotamme edelleen vahvasti ruostumattomaan teräkseen houkuttelevana materiaalina pitkällä aikavälillä. Se on kestävä materiaali, joka auttaa ratkaisemaan monia globaaleja ongelmia puhtaan veden tarpeesta päästöjen vähentämiseen ja uusiutuvan energian tuotantoon.

Henkilöstö etusijalla

Motivoituneet ja sitoutuneet ihmiset ovat ratkaisevan tärkeitä tulevaisuudellemme. Tiedän, että 2009 oli hyvin vaikea vuosi Outokummun henkilöstölle. Nykyisenkaltaisesa vaikeassa tilanteessa yrityksen suhtautuminen vastuullisuuteensa joutuu koetukselle. Kustannussäästöjen osana oli välttämätöntä vähentää myös henkilöstömäärää. Tämä synnytti organisaatiossa runsaasti epävarmuutta. Vaikka emme voi koskaan taata, että tilanne pysyisi vakaana, toivon, ettemme joudu tulevina vuosina turvautumaan yhtä mittaviin toimenpiteisiin. Meidän tulee rakentaa uutta luottamusta tulevaisuuteen organisaatiossamme, mikä antaa ihmisille mahdollisuuden keskittyä keskeiseen tehtäväänsä – oman työnsä tekemiseen hyvin joka päivä.

On valitettavaa, että myös sidosryhmämme ovat kärsineet maailmantalouden taantumien vaikutuksista Outokumpuun. Meidän heille tuottamamme lisäarvo on vähentynyt: tuotannon supistumisen, investointien lykkäämisen ja irtisanomisten kautta.

Vaikeista ajoista huolimatta olemme pyrkineet määrätietoisesti edelleen parantamaan työturvallisuuttamme. Vaikka emme aivan saavuttaneet tavoitettamme, alle viiden tapaturmatiheyttä, olen hyvin tyytyväinen edistyksestämme. Tapaturmatiheys väheni yhdeksästä (2008) kuuteen (2009), mikä on rohkaisevaa, joskaan ei vielä maailmanluokkaa. Tälle ja tuleville vuosille on laadittu entistä haastavammat tavoitteet ja suunnitelmat. Lopullinen tavoitteemme on nolla tapaturmaa.

Tulevaisuutta silmälläpitäen jatkoimme henkilöjohtamisen kehittämistä. Erityisesti

vaikeina aikoina tarvitaan inspiroivaa johtajuutta ylläpitämään positiivista yhteishenkeä organisaatiossa.

Lähiajan painopisteet

Näyttää siltä, että markkinaympäristö on vuonna 2010 edelleen vaikea. Markkinoiden nopeaa elpymistä ei ole odotettavissa. Tästä syystä Outokumpun johto keskittyy muutamaa keskeiseen tavoitteeseen:

- turvallisuuden parantaminen
- kannattavuuden palauttaminen
- strategian toteuttaminen
- erinomaisuuden ohjelmien tulosten hyödyntäminen.

Olen maininnut yritysvastuuseen liittyvät asiat vain lyhyesti, sillä niitä käsitellään yksityiskohtaisemmin verkkoraportissamme. Haluan, että vastuullisuus integroidaan kaikkien toimintaamme ja että koko henkilöstömme on mukana.

Outokumpu pyrkii myötävaikuttamaan maailmanlaajuisten haasteiden, kuten ilmastonmuutoksen sekä puhtaan veden ja energian tarpeen, ratkaisemiseen jatkuvan materiaalien kehittämisen ja toimintamme kehittämisen myötä. Jatkamme pyrkimystämme kohti vähähiilistä yhteiskuntaa myös haastavassa markkinatilanteessa.

Lopuksi haluan käyttää hyväkseni mahdollisuuden kiittää asiakkaitamme ja kaikkia muita sidosryhmiämme heidän jatkuvasta uskollisuudestaan ja arvokkaasta palautteestaan. Aivan erityiset kiitokset osoitan kuitenkin henkilöstöllemme, joka teki erinomaista työtä poikkeuksellisen vaikeana vuonna.

Juha Rantanen,
Toimitusjohtaja

Hallituksen toimintakertomus

Maailmanlaajuisen taantumun vaikutus ruostumattoman teräksen markkinoihin johti raskaisiin toimenpiteisiin

Vuosi 2009 oli monin tavoin poikkeuksellinen ruostumattoman teräksen alalla. Maailmanlaajuinen taantuma on vaikuttanut merkittävästi toimialaan, erityisesti Euroopassa. Vuoden 2009 alkupuolella kysyntä oli erittäin heikkoa ja ruostumattoman teräksen markkinoilla tapahtui voimakasta varastojen purkamista. Kesällä nähtiin jonkin verran elpymistä, mutta markkinat hiipuivat jälleen vuoden loppua kohti. Vuonna 2009 Kiina oli ainoa markkina, jossa kysyntä kasvoi ja tuotanto lisääntyi merkittävästi.

Hyvin vaikea markkinatilanne vuonna 2009 pakotti Outokumpun raskaisiin lyhyen aikavälin toimenpiteisiin kustannusten leikkaamiseksi sekä taseen ja maksuvalmiuden turvaamiseksi. Outokumpu toteutti useita kustannussäästötoimenpiteitä, mukaan lukien tuotannon leikkauksia ja henkilöstösopeutuksia. Käynnissä oleva taantuma rajoitti edistymistä strategisten tavoitteiden saavuttamisessa ja Outokumpu lykkäsi suurimmalta osin suunniteltua investointiohjelmaansa. Outokumpun strategia tähtää vakaampaan ja kannattavampaan liiketoimintamalliin kasvattamalla myynnin osuutta loppukäyttäjille ja projektiasiakkaille sekä rakentamalla vakaampia suhteita keskeisiin jakelija-asiakkaisiinsa. Tavoitteena on myös

kasvattaa korkean jalostusasteen erikoistuotteiden ja nikkelitömien laatujen osuutta liikevaihdosta.

Konsernin liikevaihto vuonna 2009 oli 2 611 milj. euroa (laskua 52 % edellisvuodesta) ja ruostumattoman teräksen toimitukset 1 030 000 tonnia, laskua 28 % vuoden 2008 tasosta. Liiketulos oli 438 milj. euroa tappiollinen (2008: -63 milj. euroa). Operatiivinen tulos oli -340 milj. euroa (2008: 305 milj. euroa positiivinen). Liiketoiminnan nettorahavirta oli hyvä, 198 milj. euroa (2008: 664 milj. euroa).

Sijoitetun pääoman tuotto oli -11,7 % (2008: -1,6 %) ja velkaantumistaso 48,2 % (2008: 38,4 %). Outokumpun sijoitetun pääoman tuottotavoite, joka on yli 13 %, jäi saavuttamatta, mutta velkaantumistasoa koskeva tavoite, alle 75 %, saavutettiin. Osakekohtainen tulos oli -1,86 euroa (2008: -1,05 euroa). Hallitus esittää vuoden 2010 varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuodelta 2009 jaetaan osinkoa 0,35 euroa osakkeelta (2008: 0,50 euroa).

Erittäin heikot ruostumattoman teräksen markkinat ja historiallisen alhaiset toimitusmäärät Euroopassa

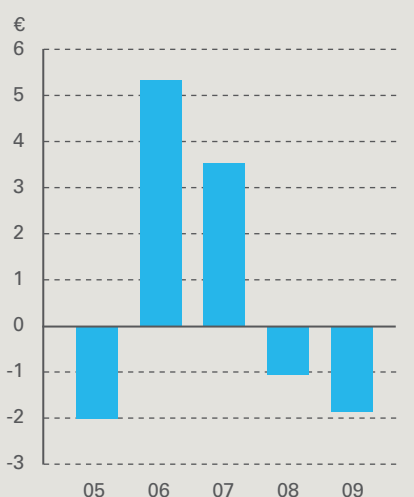
Maailmanlaajuisen taantumun vuoksi ruostumattoman teräksen kysyntä oli alkuvuonna hyvin heikkoa. Voimakas varastojen purkaminen koko arvoketjussa ajoi tuottajat merkittäviin tuotannon leikkauksiin erityi-

sesti Euroopassa, ja kapasiteetin käyttöaste oli historiallisesti katsoen erittäin alhaisella 50–55 %:n tasolla. Ruostumattoman teräksen kysyntä elpyi jonkin verran pääasiassa jakelijasegmentissä kesällä ja vakaantui vuoden loppua kohti. Metallien hinnat olivat hyvin alhaiset alkuvuonna mutta alkoivat jälleen nousta keväällä lähinnä Kiinan paranevan kysynnän ansiosta. Perushinnat olivat pudonneet historiallisesti katsoen hyvin alhaisiksi ja alkoivat nousta ensimmäisen neljänneksen jälkeen. Vuoteen 2008 verrattuna ruostumattoman teräksen kulutuksen arvioidaan supistuneen Euroopassa 29 % ja maailmanlaajuisesti 8 %. Kulutuksen arvioidaan kuitenkin kasvaneen 31 % Kiinassa. Kylmävalsatun 2 mm:n teräslevyn 304-laadun Saksan markkinoiden keskimääräinen perushinta oli 1 161 euroa tonnilta vuonna 2009 eli 2 % matalampi kuin vuonna 2008. Ruostumattoman teräksen markkinahinta vuonna 2009 oli keskimäärin 2 036 euroa tonnilta eli 27 % matalampi kuin vuotta aiemmin pääasiassa siitä syystä, että metallien hinnat olivat paljon alemmat vuonna 2009. (CRU)

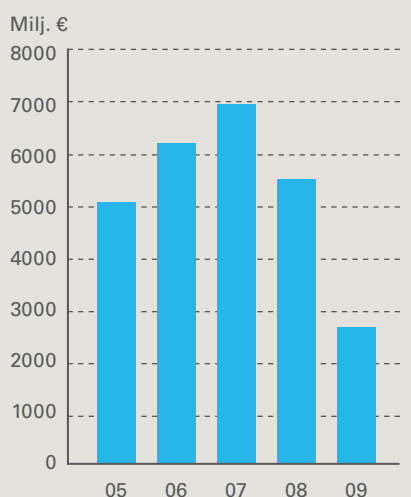
Liikevaihto ja toimitukset

Konsernin liikevaihto vuonna 2009 laski 2 611 milj. euroon (2008: 5 474 milj. euroa), mikä johtui hyvin alhaisista toimitusmääristä ja alhaisemmista ruostumattoman teräksen markkinahinnoista vuonna 2009. Toimitukset laskivat 1 030 000 tonniin (2008: 1 423 000

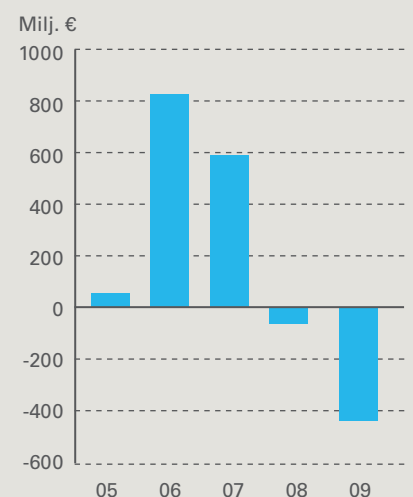
TULOS/OSAKE

LIKEVAIHTO

LIKEVOITTO

tonnia). General Stainlessin liikevaihto supistui 50 % ja Specialty Stainlessin 54 %.

Euroopan osuus konsernin liikevaihdosta oli 74 % vuonna 2009 (2008: 78 %). Aasian osuus oli 14 % (2008: 8 %) ja Amerikan 10 % (2008: 11 %).

Liikevoitto

Liiketappio vuonna 2009 oli 438 milj. euroa (2008: -63 milj. euroa). Vuoden 2009 liiketappio sisältää 20 milj. euroa kertaluonteisia kuluja (5 milj. euron uudelleenjärjestelyvaraukset liittyen pääasiassa Ruotsiin ja 15 milj. euron arvonalennukset Ruotsin Avestan sulattokapasiteetin laajennuksen peruutuksesta). Vuonna 2008 liiketappioon sisältyi noin 83 milj. euroa kertaluonteisia kuluja. Liikevoitto sisältää noin 78 milj. euron raaka-aineisiin liittyneet varastotappiot (2008: noin 285 milj. euroa). Operatiivinen tulos vuonna 2009 oli noin -340 milj. euroa (2008: 305 milj. euroa). Pääsy heikkoon tulokseen olivat erittäin alhaiset toimitusmäärät. Lisäksi jokseenkin negatiivinen hinta- ja tuotejakauma sekä ferrokromi-tuotannon tuloksen pieneneminen vaikuttivat negatiivisesti. Saavutetut kustannussäästöt kompensoivat negatiivisia vaikutuksia jonkin verran. Tappio ennen veroja oli 474 milj. euroa (2008: -134 milj. euroa).

Joulukuussa 2008 käynnistetyillä Outokumpun kustannussäästöohjelmilla saavutettiin aiemmin arvioitua 150 milj. euroa

suuremmat säästöt. Vuonna 2009 saavutetut kustannussäästöt olivat 185 milj. euroa, josta puolet on arvion mukaan pysyviä. Noin

20 milj. euroa kokonaiskustannussäästöistä liittyy Sheffield Special Stripin sulkemiseen Britanniassa.

LIKEVAIHTO

Milj. €	2009	2008	2007
General Stainless	2 065	4 147	5 321
Specialty Stainless	1 239	2 705	3 456
Muu toiminta	243	258	237
Sisäinen myynti	-935	-1 636	-2 101
Konserni	2 611	5 474	6 913

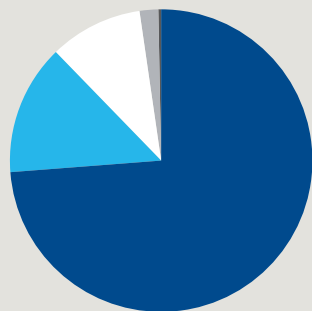
RUOSTUMATTOMAN TERÄKSEN TOIMITUKSET

1 000 tonnia	2009	2008	2007
Kylmävalssatut tuotteet	545	739	703
Kirkkaat kuumanauhut	263	330	314
Kvarttolevyt	67	120	146
Putkituotteet	53	70	65
Pitkät tuotteet	40	55	54
Puolituotteet	63	109	137
Toimitukset yhteensä	1 030	1 423	1 419

KANNATTAVUUS

Milj. €	2009	2008	2007
Liikevoitto			
General Stainless	-259	-6	220
Specialty Stainless	-149	-101	337
Muu toiminta	-31	38	21
Sisäiset erät	1	6	11
Konsernin liikevoitto	-438	-63	589
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-12	-2	4
Rahoitustuotot ja -kulut	-25	-69	206
Voitto ennen veroja	-474	-134	798
Tuloverot	142	24	-138
Jatkuvien toimintojen tilikauden voitto	-332	-110	660
Myytyjen ja myytävänä olevien toimintojen tilikauden voitto	-4	-79	-18
Tilikauden voitto	-336	-189	641
Liikevoittoprosentti	-16,8	-1,2	8,5
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-11,7	-1,6	13,9
Jatkuvien toimintojen osakekohtainen tulos, €	-1,83	-0,61	3,63
Osakekohtainen tulos, €	-1,86	-1,05	3,52

LIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN

■ Eurooppa 74 % (Suomi 5 %)
■ Aasia 14 %
■ Pohjois- ja Etelä-Amerikka 10 %
■ Australia ja Oseania 2 %
■ Muut 0,3 %

Hallituksen toimintakertomus

Pääomarakenne

Outokummun korolliset nettovelat kasvoivat vuonna 2009 vain vähän eli 110 milj. euroa ja olivat 1 183 milj. euroa vuoden 2009 lopussa (31.12.2008: 1 072 milj. euroa). Outokummun tase oli vuoden lopussa suhteellisen vahva; velkaantumisaste oli 48,2 % (31.12.2008: 38,4 %) alittaen selvästi alle 75 %:n tavoitetason. Konsernin omavaraisuusaste vuoden 2009 lopussa oli 50,6 %.

Kesäkuussa Outokumpu allekirjoitti kolmevuotisen 900 miljoonan euron suuruisen syndikoidun lainan. Laina on tarkoitettu konsernin yleisiin rahoitustarpeisiin, ja se korvaa kesäkuussa 2005 allekirjoitetun viisivuotisen 1 miljardin euron järjestelyn. Vuoden 2009 lopussa lainaa ei ollut nostettu. Lisäksi vuoden 2009 aikana sovittiin kaksi pitkäaikaista kahdenkeskistä valmiusluottoa yhteismäärään yli 200 milj. euroa. Näin ollen Outokummulla on nostamattomia kommitoituja valmiusluottoja yhteensä 1,1 miljardia euroa.

Liiketoiminnan nettorahavirta vuonna 2009 oli hyvä, 198 milj. euroa (2008: 664 milj. euroa.), sillä käyttöpääomasta vapautui 548 milj. euroa metallien hintojen laskun ja varastotasojen alenemisen seurauksena. Rahavarat olivat vuoden lopussa 112 milj. euroa (2008: 224 milj. euroa).

Käyttöomaisuusinvestoinnit ja lykätty investointiohjelma

Investoinnit käyttöomaisuuteen vuonna 2009 olivat 245 milj. euroa. Suurimmat investoinnit vuonna 2009 liittyivät Tornion hehkutuspeittauslinja 2:n uudistamiseen, palvelukeskuksen laajennukseen Saksan Willichissä, uuden palvelukeskuksen rakentamiseen Kiinassa, Nybyn erikoislaatuisten tuotantokapasiteetin kaksinkertaistamiseen Ruotsissa sekä kvarttolevyn tuotantokapasiteetin laajennukseen New Castlessa Yhdysvalloissa. Kiinan palvelukeskuksen arvioidaan olevan toiminnassa ja New Castlen investoinnin arvioidaan

tulevan valmiiksi keväällä 2010.

Maailmanlaajuisen taantuman alettua Outokumpu päätti joulukuussa 2008 lykätä lähes koko 1,5 miljardin arvoista investointiohjelmaansa vähintään vuodella. Investointiohjelma koostuu ferrokromituotantokapasiteetin laajennuksesta Suomessa, investoinneista Tornio Worksin kiiltohehkutettujen tuotteiden tuotantokapasiteettiin, Degerforsin kvarttolevyjen tuotantokapasiteetin laajennuksesta Ruotsissa, Avestan sulattokapasiteetin laajennuksesta Ruotsissa sekä palvelukeskusten rakentamisesta Euroopassa. Lokakuussa tehtiin päätös jättää toteuttamatta investointi Avestan sulattokapasiteetin laajennukseen lähitulevaisuudessa, koska lisäsulattokapasiteetille ei ole tarvetta keskipitkällä aikavälillä. Muiden yksittäisten projektien jatkaminen edellyttää erillistä päivitettyyn kannattavuusanalyysiin perustuvaa päätöstä. Lykättyjen investointien jatkosta päätetään vuoden 2010 loppuun mennessä.

Vuonna 2010 toteutettavien käyttöomaisuusinvestointien, lukuun ottamatta mahdollisia uusia investointiprojekteja, arvioidaan olevan alle 200 milj. euroa. Tähän sisältyy vuotuiset ylläpitoinvestoinnit ja muutamien meneillään olevien investointiprojektien loppuun saattaminen.

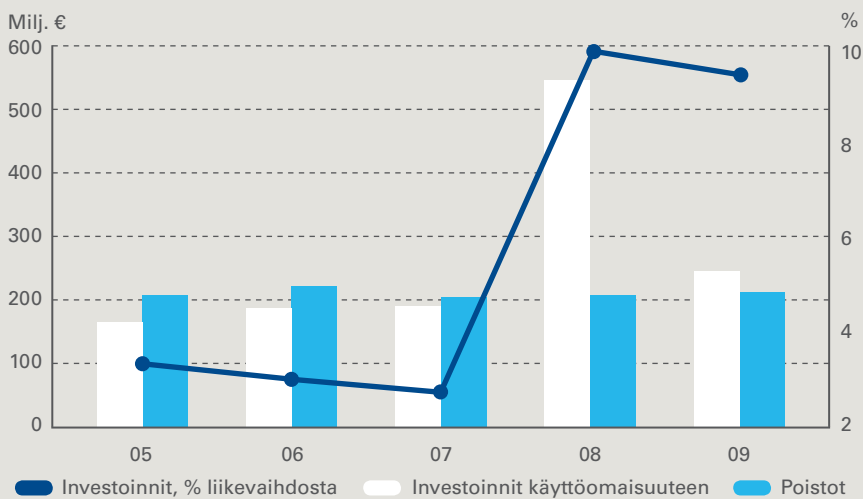
Henkilöstösopeutukset

Koska ruostumattoman teräksen kysyntä on maailmanlaajuisen taantuman vuoksi ollut hyvin heikkoa, Outokumpu on joutunut toteuttamaan useita toimenpiteitä sopeutuakseen heikkoon markkinatilanteeseen. Tuotantoa leikattiin raskaasti ja sen myötä on toteutettu henkilöstösopeutuksia sekä lomautuksin että irtisanomisin.

Suomessa useimmat Tornio Worksin työntekijät lomautettiin alhaisen tilauskannan takia. Noin 250 työntekijää konsernin Kemin kaivoksella ja ferrokromitehtaalla lomautettiin maaliskuusta syyskuun loppuun. Noin 1 600 työntekijää muilla teräksen tuotantolinjoilla, kunnossapidossa ja tukitoiminoissa lomautettiin kiertävällä järjestelmällä maaliskuusta lähtien. Syyskuussa noin 700 työntekijää kutsuttiin takaisin töihin ja loput 900 lomautettua lokakuussa. Suomessa vähennettiin pysyvästi 50 työpaikkaa.

Ruotsissa vähennettiin 400 työpaikkaa vuonna 2009. Työvuoroja vähennettiin ja

INVESTOINNIT JA POISTOT

INVESTOINNIT

Milj. €	2009	2008	2007
General Stainless	129	332	57
Specialty Stainless	93	170	69
Muu toiminta	23	42	64
Konserni	245	544	190
Poistot	211	206	204

siihen liittyen työntekijöitä lomautettiin tilapäisesti.

Britanniassa vähennettiin noin 350 työpaikkaa Sheffield Special Stripin sulkemisen sekä Sheffieldin sulaton tuotannon leikkauksen myötä. Lukuun sisältyvät myös vähennykset palvelukeskuksessa ja myyntiyhtiössä. Lisäksi tehtiin tilapäisiä sopeutuksia vuoroja vähentämällä.

Muissa maissa vähennettiin noin 150 työpaikkaa.

Operational Excellence -ohjelmat

Vuonna 2005 aloitettuja Operational Excellence -ohjelmia, joihin aluksi kuuluivat vain tuotannollisen ja kaupallisen erinomaisuuden ohjelmat, laajennettiin vuonna 2007 hankintaketjun hallinnan erinomaisuuden ohjelmalla. Tavoitteena oli parantaa koko konsernin toiminnan tehokkuutta ja saada aikaan 40 milj. euron hyödyt vuonna 2007 ja 80 milj. euron hyödyt vuonna 2008 vuoteen 2005 verrattuna. Ohjelmilla tavoitellut edut on saavutettu vuosina 2007 ja 2008, ja vuonna 2008 niistä aiheutuneet hyödyt olivat 86 milj. euroa. Vuonna 2009 ohjelmat ovat tuottaneet yhteensä 150 milj. euron hyödyt vuoteen 2005 verrattuna. Alkuperäistä tavoitetta 200 milj. euron säästöistä vuoteen 2009 mennessä ei saavutettu johtuen pääasiassa hyvin matalista ruostumattoman teräksen toimitusmääristä ja alemmista metallien hinnoista.

Alkuperäistä tavoitetta 300 milj. euron hyödyistä vuonna 2010 ei tulla saavuttamaan nykyisillä toimitusmäärillä. Outokummun Operational Excellence -ohjelmat tulevat jatkossakin olemaan erittäin tärkeässä asemassa ja tavoitteena on saavuttaa vuotta 2009 (150 milj. euroa) suuremmat hyödyt.

Myytyn kuparituoteliiketoimintaan liittyvät kanteet

Euroopan komissio antoi vuonna 2003 Outokummulle tuomion osallisuudesta kuparisten ilmastointiputkien markkinoiden jako- ja hintakartelliin Euroopassa vuosina 1988–2001. Outokummulle määrättiin osallisuudesta 18 milj. euron sakko. Outokumpu valitti vuonna 2004 tuomiosta Euroopan yhteisöjen ensimmäisen asteen tuomioistuimeen sakon suuruuden määräytymisen perusteiden ja itse sakon määrän osalta. Tuomioistuimen toukokuussa 2009

antaman päätöksen mukaisesti sakko pysyy ennallaan.

Kuparisia vesijohtoputkia koskevassa kartellitutkimuksessa Euroopan komissio antoi tuomion syyskuussa 2004 ja määräsi Outokummulle 36 milj. euron sakon osallisuudesta kartelliin. Outokumpu valitti myös tästä tuomiosta Euroopan yhteisöjen ensimmäisen asteen tuomioistuimeen vuonna 2004 koskien sakon suuruutta. Elokuussa 2009 Outokumpu maksoi 36 milj. euron sakon etukäteen. Vesijohtoputkia koskevan lopullisen päätöksen arvioidaan syntyvän Euroopan yhteisöjen ensimmäisen asteen tuomioistuimessa vuoden 2010 aikana.

Outokumpu teki molempiin sakkoihin liittyvän varauksen vuonna 2003. Yhteensä 54 milj. euron sakot ja 9 milj. euron korot maksettiin vuonna 2009.

Outokumpu on luopunut kupariputkien valmistustoiminnasta myytyään suurimman osan liiketoiminnasta vuonna 2005 ja loput huhtikuussa 2008.

Tullin tutkimukset liittyen Outokummun Tornio Worksin Venäjän vientiin

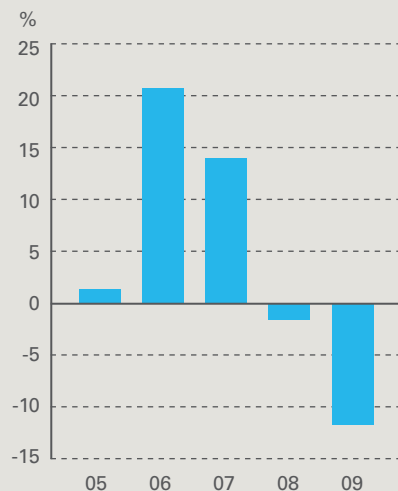
Suomen Tulli käynnisti maaliskuussa 2007 rikostutkimuksen liittyen Outokummun Tornio Worksin Venäjän vientikäytäntöihin. Kaakkoissuomalaisessa huolintayrityksessä epäiltiin tehdyn virheellisiä ja/tai väärennettyjä kauppalaskuja ruostumattoman teräksen viennissä Venäjälle. Tullin esitutkinnassa selvitettiin Outokumpu Tornio Worksin mahdollista osuutta virheellisten ja/tai väärennettyjen kauppalaskujen tekemiseen kyseisessä huolintayrityksessä.

Kesäkuussa 2009 Tulli sai esitutkintansa päätökseen ja saattoi asian syyttäviro- omaisten syyteharkintaan. Syyteharkinnan arvioidaan valmistuvan kevään 2010 aikana.

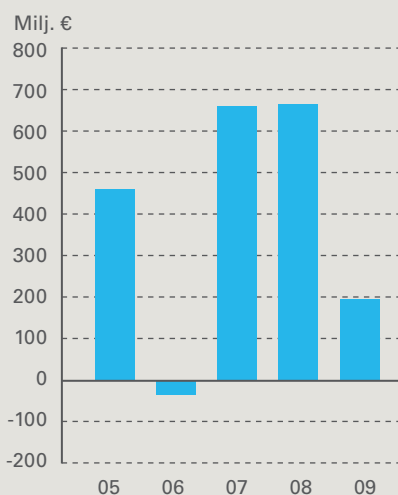
Välittömästi Tullin tutkimusten käynnistyttyä vuonna 2007 Outokumpu aloitti oman tutkimuksensa kaupakäytännöistä ruostumattoman teräksen vientikaupassa Tornio Venäjälle. Roschier Asianajotoimisto, yksi Suomen johtavista asianajotoimistoista, totesi kesäkuussa 2007 valmistuneessa lausunnossaan, ettei sen tutkimuksessa ole löytynyt näyttöä siitä, että Tornio Worksin henkilöstö tai yhtiö itse olisi syyllistynyt Tullin epäilemiin rikoksiin.

Roschier on sittemmin Outokummun

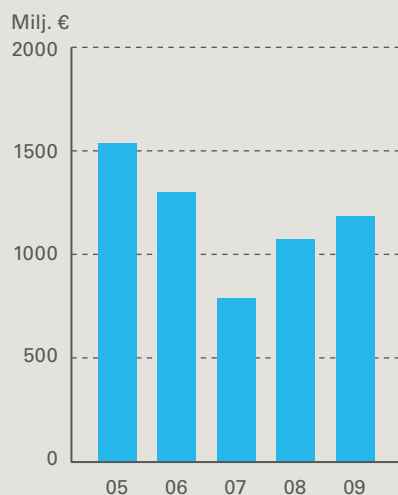
SIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO

LIIKETOIMINNAN NETTORAHAVIRTA

KOROLLINEN NETTOVELKA

Hallituksen toimintakertomus

toimeksiannosta perehtynyt Tullilta saatuun esitutkimateriaaliin ja toteaa, että Outokummun henkilöstö olisi syylistynyt Tullin epäilemiin väärennykseen tai kirjanpitorikokseen. Myös Outokummun tilintarkastusyhteisö, KPMG Oy Ab, katsoo, että epäilyt virheellisistä tilinpäätöksistä ovat perusteettomia.

Outokumpu kiistää henkilöstönsä tai konserniyhtiönsä syylistyneen mihinkään Tullin epäilemistä rikoksista.

Riskienhallinta

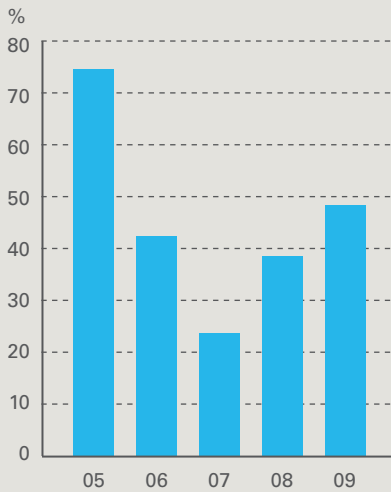
Outokumpu noudattaa toiminnassaan yhtiön hallituksen hyväksymää riskienhallintapolitiikkaa. Riskienhallintapolitiikassa määritellään riskienhallinnan tavoitteet, lähestymistavat ja vastualueet. Riskienhallinta tukee konsernin strategiaa sekä määrittää tasapainoisen riskiprofilin osakkeenomistajien ja muiden sidosryhmien kuten asiakkaiden, tavarantoimittajien, henkilöstön ja rahoittajien näkökulmasta. Outokumpu on

määritellyt riskiksi minkä tahansa asian, joka voi estää tai haitata yhtiön toimintaa tavoitteiden saavuttamisessa. Riskit voivat siis olla nykyiseen tai tulevaan toimintaan liittyviä uhkia, epävarmuustekijöitä tai menetettyjä mahdollisuuksia.

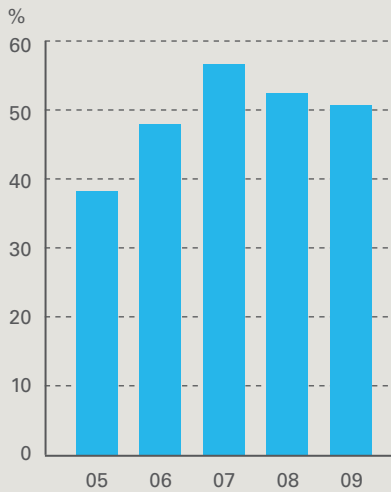
Vuonna 2009 järjestettiin riskityöpajoja useimpien liiketoimintayksiköiden johtoryhmille ja monille konsernitoiminnoille, kuten energia-, lakiasia- ja immateriaali-oikeustoiminnoille. Työpajoissa käsiteltiin muun muassa erilaisten riskien (liiketoimintariskien, toiminnallisten riskien ja rahoitusriskien) tunnistamista, arviointia ja ehkäisemistä strategian suunnittelun ja suoritusten arviointiprosessien yhteydessä. Vuoden aikana Outokumpu käynnisti myös systemaattisen kriisienhallinnan ohjelman. Konsernitason kriisienhallintaryhmiä koulutettiin ja valmennettiin erilaisia kriisitilanteita varten.

Vuonna 2009 ei tapahtunut suuria omaisuusvahinkoja tai liiketoiminnan keskeytymisiä. Merkittävimmät vuoden aikana toteutuneet riskit liittyivät ruostumattoman teräksen markkinoiden rakenteellisiin kysymyksiin ja teräsmarkkinoihin vaikuttavaan maailmanlaajuiseen taantumukseen sekä myös Outokummun haluun ja mahdollisuuksiin toteuttaa investointihankkeitaan.

VELKAANTUMISASTE

OMAVARAISUUSASTE

RAHOITUSASEMAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

Milj. €	2009	2008	2007
Korollinen nettovelka			
Pitkäaikaiset korolliset velat	1 038	1 219	1 046
Lyhytaikaiset korolliset velat	705	581	464
Korolliset velat yhteensä	1 742	1 800	1 510
Korolliset varat	-548	-711	-589
Myytävinä oleviin toimintoihin liittyvät varat ja velat			
	-11	-16	-132
Korollinen nettovelka	1 183	1 072	788
Oma pääoma	2 451	2 794	3 337
Oman pääoman tuotto, %	-12,8	-6,2	20,0
Velkaantumisaste, %	48,2	38,4	23,6
Omavaraisuusaste, %	50,6	52,4	56,5
Liiketoiminnan nettorahavirta ¹⁾	198	664	658
Nettokorot	22	54	58

¹⁾ Rahavirta esitetty jatkuvien toimintojen osalta.

Strategiset ja liiketoimintariskit

Tärkeimpiin strategisiin ja liiketoimintariskien kuuluvat rakenteellinen ylikapasiteetti ja heikko markkinatilanne, joka vaikuttaa ruostumattoman teräksen valmistukseen, kilpailu ruostumattoman teräksen markkinoilla ja Outokummun toiminnan keskittyminen Euroopan markkinoille.

Ruostumattoman teräksen kysyntä pysyi vaimeana Outokummun päämarkkinoilla. Ruostumattoman teräksen tuotantokapasiteetin kasvu erityisesti Kiinassa on johtanut asteittain maailmanlaajuiseen ylikapasiteetin kehittämiseen. Outokumpu on ryhtynyt toimenpiteisiin näitä strategisia ja liiketoimintariskejä vastaan parantamalla toimintansa kustannustehokkuutta ja toimitusvarmuutta, kehittämällä jakelukanavia ja pyrkimällä lisäämään myyntiä loppukäyttäjille sekä kehittämään vakaat suhteet merkittäviin jakelijoihin. Vuonna 2009 Outokumpu myös laajensi toimintaansa Kiinassa investoimalla

la uuteen palvelukeskukseen Kunshanissa, Shanghaissa, joka keskittyy erikoistuotteisiin ja -laatuihin. Uusi laitos aloittaa toimintansa keväällä 2010. Lisäksi Outokumpu selvittää muita mahdollisuuksia vahvistaa asemaansa Euroopan ulkopuolella tulevina vuosina.

Toiminnalliset riskit

Toiminnalliset riskit syntyvät riittämättömyyden tai epäonnistuneiden sisäisten prosessien, työntekijöiden toiminnan, systeemien tai muiden tapahtumien, kuten luonnokatastrofien ja väärinkäytösten tai rikosten, seurauksena. Keskeisiä toiminnallisia riskejä ovat suuret tulipalot tai onnettomuudet, vaihtelut tuotannon suorituksissa, projektien toteutuksen epäonnistuminen ja riittämätön kyky luoda vahva yrityskulttuuri ja yhden yhtiön toimintatapa.

Jotta tulipaloista aiheutuvat omaisuusvahingot ja liiketoiminnan keskeytykset erällä keskeisillä tuotantolaitoksilla pysyisivät mahdollisimman vähäisinä, Outokummulla on ohjelma systemaattiseen palo- ja muiden turvallisuusriskien arviointiin. Osa tämän tyyppisistä riskeistä on katettu vakuutuksilla. Vuoden 2009 aikana turvallisuus- ja palotarkastuksia suoritettiin noin neljäkymmentä omin voimavaroin ja usein yhdessä vakuutusyhtiöiden ja vakuutusmeklarien teknisten asiantuntijoiden kanssa. Outokumpu jatkoi myös yritysturvallisuutensa kehittämistä keskittyen vuonna 2009 kriisienhallintaan.

Outokumpu on kehittänyt systemaattisesti toimintaansa erinomaisuuteen tähtäviin ohjelmien avulla. Tästä huolimatta riski kyvyttömyydestä sopeuttaa kapasiteettia haastavasti muuttuneeseen kysyntään sekä liian suuret vaihtelut eri tuotantoprosesseissa voivat vaikuttaa vakavalla tavalla Outokummun liiketoimintaan. Outokumpu vähentää tällaisia riskejä laajentamalla tuotannollisen erinomaisuuden ohjelmia ja parantamalla strategian toteutusta vahvojen konserninlaajuisten toimintojen, kuten toimitusketjun hallinnan ja konsernin myynti- ja markkinointitoiminnan, avulla.

Outokumpu pyrkii luomaan vahvan ja yhtenäisen yrityskulttuurin koko organisaatiossaan. Johdon ja muun henkilöstön noudattamien periaatteiden tarkoituksena on luoda ”yhden Outokummun” yrityskulttuuri, mutta tällainen merkittävä kulttuurimuutos voi olla

hidas. Muutosta voidaan pitää erinomaisena mahdollisuutena parantaa kulttuurienvälisen yhteistyön toiminnallista tehokkuutta. Maa-kohtainen tai esimerkiksi liiketoimintayksikön liian itsenäinen yrityskulttuuri saattaa kuitenkin hidastaa kehitystä toiminnallisessa mielessä, joten se voi vaarantaa strategisten tavoitteiden saavuttamisen. Vahvojen konserninlaajuisten toimintojen, kuten toimitusketjun hallinnan ja konsernin myynnin ja markkinoinnin, perustaminen ovat keskeisessä asemassa myös yhden Outokummun toimintatavan edistämiseksi.

Outokummun suurta investointiohjelmaa lykättiin lähes kokonaisuudessaan vuoden 2008 lopussa johtuen globaalin rahoitusmarkkinakriisin ja ruostumattoman teräksen markkinoiden heikentymisen takia. Tiettyjä investointeja, kuten palvelukeskuksen laajennusta Saksan Willichissä ja uuden levytuotteiden palvelukeskuksen perustamista Kiinassa, kuitenkin jatkettiin ja ne on saatettu tai saatetaan loppuun alkuvuonna 2010. Valmistautuakseen tulevaan Outokumpu pyrki kehittämään projektijohtamisen toimintatapoja edelleen tukeakseen investointiprojektien toteutusta ja hallinnoidakseen konsernin koko projektisalkkuun liittyviä riskejä. Kolmannen neljänneksen lopussa Outokumpu päätti perua lopullisesti Avestan sulattekapasiteetin laajennusinvestoinnin Ruotsissa.

Rahoitusriskit

Rahoitusriskit muodostuvat markkina-, likviditeetti-, jälleenerahoitus-, maa- ja luottoriskeistä. Maailmanlaajuisesta talouskriisistä johtuen myyntisaamiin liittyvät luottotappiot ovat lisääntyneet jossain määrin, mutta suurin osa niistä on katettu luottovakuutuksilla. Vuoden 2009 lopussa Outokumpu päivitti maa- ja luottoriskinhallintaperiaatteensa, ja niiden täytäntöönpano toteutetaan asteittain vuonna 2010.

Ruotsin kruunun heikko kurssi suhteessa euroon on pääosin hyödyttänyt konsernia, johtuen suurista Ruotsin kruunumääräisistä kiinteistä ja muuttuvista kuluista. Nikkelin hinnan vaihteluilla ja Yhdysvaltain dollarin arvolla on vaikutusta konsernin tulokseen, kassavirtaan ja taseeseen. Outokummulle riskejä ovat myös korkojen muutokset ja tiettyyn lainasaamiseen liittyvä luottoriski sekä osakkeiden hintariskit.

Vuonna 2009 Outokumpu suojaosi osan ennustetusta Ruotsin kruunun ja Englannin punnan kassavirtariskistään, teki korkosuojaus- rahoituskustannustensa kiinteälle osalle ja jatkoi nikkelin hintasuojausta vähentääkseen hinnanmuutosten tulosvaikutuksia.

Maksuvalmius- ja jälleenerahoitusriski otetaan huomioon pääomahallintaan liittyvissä päätöksissä ja tarvittaessa investointi- ja muissa liiketoimintapäätöksissä. Outokumpu allekirjoitti vuonna 2009 kolmevuotisen 900 milj. euron syndikoidun lainan, joka oli kokonaan nostamatta vuoden lopussa.

Ympäristö, työterveys ja -turvallisuus

Päästöt ilmakehään ja vesistöihin pysyivät sallituissa rajoissa ja tapahtuneet ylitykset olivat tilapäisiä, ne havaittiin ja ne aiheuttivat vain vähäisiä ympäristövaikutuksia. Outokumpu ei ole osallisena ympäristöasioita koskevissa merkittävässä oikeudellisissa tai hallinnollisissa menettelyissä eikä sen tiedossa ole toteutuneita ympäristöriskejä, joilla olisi merkittävää vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

EU:n päästökauppajärjestelmän alaiset hiilidioksidipäästöt olivat supistuneen tuotannon takia vuonna 2009 hyvin alhaisella tasolla, noin 540 000 tonnia (2008: 820 000 tonnia). Vuoden aikana konserni myi 454 000 tonnia (2008: 1 022 000 tonnia) hiilidioksidipäästöoikeuksia 6 milj. eurolla (2008: 22 milj. eurolla). Outokummun Britannian, Ruotsin ja Suomen tuotantolaitoksille osoitetujen päästöoikeuksien kokonaismäärä riitti konsernin suunniteltuun tuotantoon.

Työturvallisuus on edelleen konsernissa keskeinen kehittämisen painopistealue, ja Outokummulla on erityinen turvallisuustoiminta, joka vastaa turvallisuuden hallinnasta ja kehittämisestä.

Vuonna 2009 tapaturmatiheys (tapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti) oli 5,9 (2008: 9,0) eli hieman korkeampi kuin konsernin vuodelle 2009 asetettu tavoiteluku viisi. Vuonna 2009 ei ole sattunut vakavia tapaturmia. Vuodelle 2010 asetettu tavoite on alle neljä.

Yritysvastuu

Maaliskuussa 2009 Outokumpu hyväksyttiin jäseneksi Kempen Capital Manage-

Hallituksen toimintakertomus

mentin vastuullisten yritysten indeksiin, Kempen/SNS Smaller Europe SRI Universe, johon hyväksytään vain sellaiset yritykset, joiden toiminta täyttää korkeat eettiset, sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät kriteerit.

Sustainable Asset Management Group (SAM) ilmoitti syyskuussa Dow Jones World- ja Dow Jones STOXX -kestävän kehityksen indeksien vuotuisen arviointinsa tulokset. Outokumpu säilytti jäsenyytensä kummassakin indeksissä ja saavutti korkeimmat mahdolliset pisteet kahdella kestävän kehityksen osa-alueella: ympäristöraportoinnissa sekä työterveydessä ja -turvallisuudessa.

Outokumpu palkittiin jälleen Suomen parhaana yritysraportointijana vuonna 2009.

Tutkimus ja tuotekehitys

Vuonna 2009 tutkimus- ja kehitystoiminnan menot olivat 19 milj. euroa eli 0,7 % liikevaihdosta (2008: 20 milj. euroa ja 0,4 %). Outokummulla on kaksi tutkimuskeskusta, Torniossa ja Avestassa. Lisäksi jonkin verran prosessi- ja teknologiakehitystä tehdään tuotantoyksiköissä. Tutkimus ja tuotekehitys toimivat tiiviissä yhteistyössä kaupallisen organisaation ja asiakkaiden kanssa ja asiakastarpeista saadaan suoraa palautetta, jota hyödynnetään tuotteiden jatkokehityksessä. Tutkimus- ja kehitystehtävissä työskenteli lähes 200 asiantuntijaa vuonna 2009. Outokumpu tekee tutkimusta myös yhteistyössä tutkimuslaitosten ja yliopistojen kanssa.

Vuonna 2009 painopistealueena oli kehittää lisää uusia, vähemmän nikkeliä sisältäviä ja nikkelittömiä ruostumattomia teräksiä, jotka vähentävät riippuvuutta nikkelin hinnan vaihteluista. Erityisesti on panostettu duplex-laatuihin, jotka ovat sekä lujia että korroosionkestäviä. Ihanteellinen käyttökohde duplex-laaduille ovat paksuseinäiset säiliöt, joissa voidaan saavuttaa noin 20 %:n säästö materiaalin painossa. Asiakkaat ovat

osoittaneet yhä enemmän kiinnostusta LDX 2101* -laatua kohtaan. Uusia sovelluksia kehitetään jatkuvasti ja tuotantoteknologiaa on parannettu.

Nikkelittömät ferriittiset laadut ovat toinen mahdollisuus vähentää nikkelin hinnan vaikutusta raaka-ainekustannuksiin. Ferriittisten standardilaatujen optimaalisia prosessiparametreja ja tuoteominaisuuksia on tutkittu perusteellisesti tuotantomittakaavassa. Painopistealueita ovat olleet pinnan laatu, muovattavuus ja korroosionkestävyys. Konzernin tuotevalikoimaan kuuluu nyt neljä erilaista laatua, joita käytetään pääasiassa sisätilojen sovelluksissa, keittiötuotteissa, kodinkoneissa ja kuljetusalalla.

Cr-Mn-Ni-laadut (200-sarja) muodostavat kolmannen mahdollisuuden säästää nikkeliä. Ne tarjoavat myös kiinnostavan vaihtoehdon moniin sovelluksiin. Yleisin laatu on 201, ja Outokumpu on muokannut sen kemiallista koostumusta. Verrattuna Cr-Ni-austeniittiseen standardilaatuun 304 sen korroosionkestävyys on lähes vastaava, lujuus on parempi ja muovattavuus hyvä.

Sovellusten kehittämisessä on perinteisesti keskitytty prosessiteollisuuteen, jossa ruostumattomalla teräksellä on hallitseva asema esimerkiksi sellu- ja paperiteollisuuden, öljy- ja kaasuteollisuuden, suolanpoiston ja kemianteollisuuden laitteissa. Outokummun tutkimus- ja kehitysasiantuntijat antavat asiakkaille ja konsernin myyntihenkilöstölle neuvoja tuotteiden ominaisuuksista ja materiaalin valinnasta. Outokummun korroosio-käsikirjan 10. painos julkaistiin syksyllä. Yli 60 vuoden ajan käsikirja on tarjonnut olennaisia tietoja metallurgeille, suunnitteluinsinööreille ja valmistajille ympäri maailmaa.

Uusien tuotteiden ja ruostumattoman teräksen uusien käyttökohteiden tutkimisen lisäksi tutkimus- ja kehitystoiminnassa keskityttiin innovatiivisiin valmistusprosesseihin,

jotka pienentävät kustannuksia ja päästöjä, lyhentävät toimitusaikoja sekä parantavat laatua. Vuonna 2009 pääaihe ympäristöön liittyvässä tutkimuksessa oli kuonan hyödyntäminen. Tutkimustyö kuonasta valmistettavista tuotteiden ominaisuuksista ja niiden sovellusten kehittämisestä jatkuu.

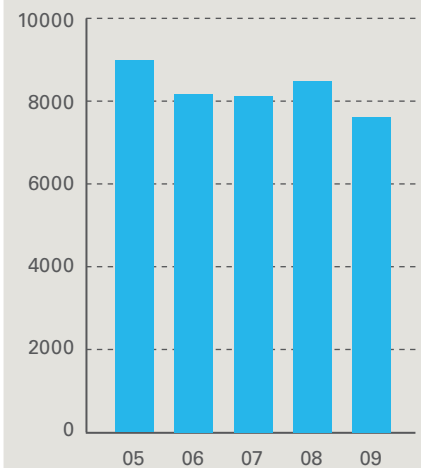
Henkilöstö

Vuonna 2009 konsernin jatkuvien toimintojen palveluksessa oli keskimäärin 7 941 henkilöä (2008: 8 551) noin 30 maassa. Vuoden 2009 lopussa konsernin henkilöstömäärä oli 7 606 (2008: 8 471). Henkilöstön nettovähenneminen vuonna 2009 oli 865 (2008: kasvua 363) johtuen sopeutumisesta erittäin heikkoon ruostumattoman teräksen markkinatilanteeseen. Henkilöstökulut olivat 446 milj. euroa (2008: 520 milj. euroa).

Outokummun kehitysohjelmat, kuten johdon kehittämisohjelma sekä tuotannollisen erinomaisuuden ohjelmaan kuuluva koulutusohjelma, jatkuivat vuonna 2009. Vuonna 2009 kahdeksan ensimmäistä traineeta valmistui kaksivuotisesta Stainless Pro -ohjelmasta ja sijoittui uusiin tehtäviin eri puolilla konsernia. Meneillään olevassa ohjelmassa on seitsemän Stainless Pro:ta, joiden on määrä valmistua elokuussa 2010.

Vuonna 2009 lähes kaikki konsernin työntekijät osallistuivat tavoite- ja kehityskeskusteluihin, mutta 100 %:n osallistumistavoitetta ei saavutettu.

HENKILÖSTÖ 31.12.

HENKILÖSTÖ

31.12.	2009	2008	2007
General Stainless	3 753	3 938	3 571
Specialty Stainless	3 361	4 006	4 099
Muu toiminta	492	527	439
Konserni	7 606	8 471	8 108

Vuonna 2009 Outokumpu Personnel Forum (OPF) järjesti 18. kokouksensa Espoossa. OPF:n työvaliokunta on OPF:n nimittämä foorumi, joka mahdollistaa jatkuvat keskustelut henkilöstön ja johdon välillä. Työvaliokunta kokoontui vuonna 2009 kuusi kertaa.

Henkilöstötutkimus O'People järjestettiin viidennen kerran vuonna 2009. Vastausaktiivisuus oli 72 prosenttia (2008: 75 %) ja O'People-kokonaisindeksi pysyi lähes muuttamattomana 617 pisteessä (2008: 621).

Keväällä järjestettiin Ideas for fast action -verkkokysely, jonka tavoitteena oli saada konkreettisia ideoita työntekijöiltä vaikeista ajoista selviämiseksi, kustannusten leikkaamiseksi ja yleisen suoriutumisen parantamiseksi.

Organisaatiomuutos ja nimityksiä

Kari Parvento nimitettiin joulukuussa myynnistä ja markkinoinnista vastaavaksi johtajaksi (Executive Vice President – Group Sales and Marketing) ja Outokumpu-konsernin johtoryhmän jäseneksi viimeistään 1.5.2010 alkaen. Hän raportoi toimitusjohtaja Juha Rantaselle. Konsernitason myynnin ja markkinoinnin johdossa toimi Specialty Stainless -liiketoiminnasta vastaava johtaja Bo Annvik väliaikaisesti helmikuusta 2009 alkaen, kun Andrea Gatti, aikaisemmin Outokummun myynnistä ja markkinoinnista vastaava johtaja, siirtyi Corporate Vice President -tehtävään johtoryhmän ulkopuolelle. Gatti siirtyi pois Outokummun palveluksesta joulukuussa 2009.

General Stainless -liiketoiminta-alueesta vastaava johtaja Pekka Erkkilä otti Tornio Worksin johdon vastuulleen nykyisten tehtäviensä lisäksi syyskuusta alkaen. Vuoden 2009 lopussa Erkkilä irtisanoutui Outokumpu Oyj:stä siirtyäkseen Outotec Oyj:hin viimeistään 1.5.2010 alkaen.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Arvopaperikeskuksen rekisterin mukaan Outokummun suurimmat osakkeenomistajat vuoden 2009 lopussa ryhmittäin olivat Solidium Oy (Suomen valtio) (31,0 %), ulkomaiset sijoittajat (27,4 %), suomalaiset julkisyhteisöt (15,4 %), suomalaiset kotitaloudet (13,6 %), suomalaiset rahoitus- ja vakuutuslaitokset (6,1 %), suomalaiset yhteisöt (3,4 %) ja suomalaiset voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (2,5 %).

Osakkeenomistajat, joiden osuus Outo-

kumpu Oyj:n osakkeista ja äänimäärästä ylittää 5 %, ovat Solidium Oy (31,0 %) ja Kansaneläkelaitos (8,1 %).

Vuoden lopussa Outokummun osakkeen päätöskurssi oli 13,26 euroa (2008: 8,28 euroa), nousua 60 %. Vuonna 2009 keskikurssi oli 11,49 euroa (2008: 18,99 euroa), korkein kurssi 15,67 euroa (2008: 33,99 euroa) ja alin kurssi 7,72 euroa (2008: 6,33 euroa). Vuoden lopussa Outokumpu Oyj:n osakkeiden markkina-arvo oli 2 413 miljoonaa euroa (2008: 1 502 milj. euroa). Osakevaihto väheni vuonna 2009 selvästi edellisvuotisesta, ja vuoden aikana 355,1 miljoonaa (2008: 511,1 miljoonaa) Outokummun osaketta vaihdettiin NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä. Osakevaihdon arvo vuonna 2009 oli 4 079 milj. euroa (2008: 9 693 milj. euroa).

Vuoden lopussa Outokummun osakkepääoma oli 309 milj. euroa, joka jakaantui 182 010 542 osakkeeseen. Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä vuonna 2009 oli 180 825 569.

Varsinainen yhtiökokous 2009

Varsinainen yhtiökokous päätti vuoden 2008 osingoksi 0,50 euroa osakkeelta, ja yhteensä 90 milj. euron osingot maksettiin 3.4.2009.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta. Osakkeita voidaan hankkia enintään 18 000 000 kappaletta, joka tällä hetkellä vastaa 9,92 % rekisteröidystä osakkeiden kokonaisuudesta. Outokumpu omistaa aikaisempien valtuutusten nojalla tällä hetkellä 1 040 888 omaa osaketta. Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeannista ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Osakeannissa ja/tai erityisten oikeuksien nojalla voidaan antaa yhteensä enintään 18 000 000 uutta osaketta ja luovuttaa yhteensä enintään 18 000 000 yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta. Valtuutus sisältää oikeuden päättää suunnatusta osakeannista. Valtuutukset ovat voimassa 12 kuukautta tai seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen, kuitenkin enintään 31.5.2010 asti. Tähän mennessä valtuutuksia ei ole käytetty.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenmääräksi, puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja mukaan lukien, kahdeksan. Evert Henkes,

Ole Johansson, Jarmo Kilpelä, Victoire de Margerie, Anna Nilsson-Ehle, Leena Saarinen ja Anssi Soila valittiin uudelleen hallituksen jäseniksi. Uutena jäsenenä hallitukseen valittiin Jussi Pesonen. Yhtiökokous valitsi uudelleen hallituksen puheenjohtajaksi Ole Johanssonin ja varapuheenjohtajaksi Anssi Soilan. Yhtiökokous päätti myös asettaa osakkeenomistajien nimitysvaliokunnan valmistelemaan hallituksen kokoonpanoa ja hallituksen jäsenille maksettavia palkkioita koskevat ehdotukset seuraavalle yhtiökokoukselle.

Outokumpu Oyj:n hallitus asetti järjestäytymiskokouksessaan keskuudestaan kaksi pysyvää valiokuntaa. Anssi Soila (puheenjohtaja), Jarmo Kilpelä ja Leena Saarinen valittiin hallituksen tarkastusvaliokunnan jäseniksi. Ole Johansson (puheenjohtaja), Evert Henkes, Anna Nilsson-Ehle ja Jussi Pesonen valittiin hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäseniksi.

Yhtiön tilintarkastajaksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen loppuun asti valittiin KHT-yhteisö KPMG Oy Ab.

Osakkeenomistajien nimitysvaliokunta

Outokummun 24.3.2009 kokoontunut varsinainen yhtiökokous päätti asettaa nimitysvaliokunnan valmistelemaan hallituksen jäseniä ja hallituspalkkioita koskevat ehdotukset seuraavalle yhtiökokoukselle. Osakkeenomistajien nimitysvaliokuntaan kuuluu Outokummun kolme suurinta arvo-osuusjärjestelmään 2.11.2009 rekisteröityä osakkeenomistajaa, jotka suostuivat tehtävään. Outokummun nimitysvaliokunta koostuu seuraavista kolmesta osakkeenomistajasta: Solidium Oy (Kari Järvinen, toimitusjohtaja), Kansaneläkelaitos (Jorma Huuhtanen, pääjohtaja) ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen (Harri Sailas, toimitusjohtaja). Kari Järvinen toimii valiokunnan puheenjohtajana. Outokummun hallituksen puheenjohtaja Ole Johansson ja hallituksen jäsen Evert Henkes toimivat valiokunnan asiantuntijajäseninä. Nimitysvaliokunnan tulee antaa ehdotuksensa yhtiön hallitukselle viimeistään 1. helmikuuta 2010.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä an-

Hallituksen toimintakertomus

netaan erillisenä kertomuksena ja julkistetaan yhdessä tilinpäätöksen ja hallituksen toimintakertomuksen kanssa.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Geologian tutkimuskeskuksen vuoden 2009 lopussa valmistuneen seismisen tutkimusraportin mukaan Kemin kaivoksen mineraalivarannot voivat tulevaisuudessa osoittautua aiempia arvioita merkittävästi suuremmiksi. Kemin kromimalmin sisältävä kivilajimuodostuma jatkuu 2–3 kilometrin, mahdollisesti jopa neljän kilometrin syvyyteen, ja kromiittikerros jatkuu mahdollisesti 2–2,5 kilometrin syvyyteen, ehkä tätäkin syvemälle.

Kemin kaivoksen todetut malmivarat ovat noin 37 milj. tonnia. Näiden lisäksi mineraalivarantojen määrä on noin 87 milj. tonnia ja ne on arvioitu yhden kilometrin syvyyteen asti. Nyt saadun uuden tiedon perusteella on mahdollista, että louhittavaa riittäisi jopa sadoiksi vuosiksi myös suunnitellun tuotannon kaksinkertaistamisen jälkeen (aikaisempi arvio 70–80 vuodeksi). Outokummun mineraalivarantoja ei päivitetä näiden tulosten perusteella.

Lähiajan näkymät

Ruostumattoman teräksen loppukysynnässä ei ole vielä näkyvissä merkittävää parannusta. Jakelijoiden varovainen ostokäyttäytyminen jatkui vuodenvaihteen yli. Viime viikkoina tilauskertymä on kuitenkin ollut

rohkaisevampi. Standardituotteiden toimitusajat ovat normaalit, 6–8 viikkoa. Jakelijoiden varastojen arvioidaan olevan normaalilla tasolla Euroopassa. Outokummun toimitusten arvioidaan olevan ensimmäisellä neljänneksellä samalla tai hieman korkeammalla tasolla kuin vuoden 2009 neljännellä neljänneksellä (277 000 tonnia). Perushinnat alkoivat laskea vuoden 2009 neljännellä neljänneksellä, mutta vakiintuivat vuoden loppua kohden. Outokummun ensimmäisen neljänneksen kaikkien litteiden tuotteiden keskimääräisten perushintojen odotetaankin laskevan 50–100 euroa tonnilta neljänneksen neljänneksen keskiarvosta. Tällä hetkellä Outokumpu näkee jonkin verran mahdollisuuksia perushintojen nousulle.

Outokummun ensimmäisen neljänneksen operatiivisen tuloksen arvioidaan olevan samalla tasolla tai jonkin verran heikompi kuin neljännellä neljänneksellä. Raaka-aineiden hinnoista ei odoteta aiheutuvan merkittäviä voittoja tai tappioita olettaen, että metallien hinnat pysyvät nykyisillä tasoillaan. Kassavirran odotetaan pysyvän negatiivisena ensimmäisellä neljänneksellä vaikuttamatta merkittävästi velkaantumisaseteeseen, joka pysyy selvästi alle konsernin asettaman 75 %:n enimmäistason.

Hallituksen esitys voitonjaosta

Yhtiön hallitus on vahvistanut osinkopolitiikan, jonka mukaan maksettavien osinkojen määrä on suhdannekierron aikana vähintään kolmasosa yhtiön tilikausien voitoista,

ja tavoitteena on maksaa osakkeenomistajille vakaata vuotuista osinkoa. Hallitus ottaa vuotuista osingonjakoesitystä tehdessään tuloskehityksen ohella huomioon myös konsernin investointi- ja kehittämistarpeet.

Hallitus esittää 30.3.2010 pidettävälle yhtiökokoukselle, että emoyhtiön jakokelpoisista varoista jaetaan osinkoa 31.12.2009 päättyneeltä tilikaudelta 0,35 euroa osakkeelta ja loppuosaa jakokelpoisista varoista jätetään voittovarojen tilille. Ehdotettu osingonmaksun täsmäytyspäivä on 6.4.2010 ja osingonmaksupäivä 13.4.2010.

Tilinpäätöksen 31.12.2009 mukaan emoyhtiön jakokelpoiset varat ovat 850 milj. euroa. Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia eikä ehdotettu osingonjako vaaranna yhtiön maksukykyä.

Espoossa, 2. helmikuuta 2010
Hallitus

Ole Johansson
Anssi Soila
Evert Henkes
Jarmo Kilpelä
Victoire de Margerie
Anna Nilsson-Ehle
Jussi Pesonen
Leena Saarinen

Konsernitilinpäätös

Konsernin tuloslaskelma	16
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	17
Konsernitase	18
Konsernin rahavirtalaskelma	20
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	21

1. Perustiedot	20. Rahoitusriskienhallinta, pääomahallinta ja vakuutukset
2. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet	21. Valuuttapositio
3. Segmentti-informaatio	22. Nettovelan valuuttajakauma ja uudelleenhinnoittelu
4. Myydyt ja myytävänä olevat toiminnot	23. Maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriski
5. Yrityshankinnat ja -myynnit	24. Rahoitusinstrumenttien herkkyys markkinahintariskeille
6. Liiketoiminnan muut tuotot	25. Johdannaissopimusten käyvät arvot ja nimellismäärät
7. Liiketoiminnan muut kulut	26. Vaihto-omaisuus
8. Toimintokohtaisten kulujen erittely	27. Myyntisaamiset ja muut saamiset
9. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	28. Rahavarat
10. Rahoitustuotot ja -kulut	29. Oma pääoma
11. Tuloverot	30. Työsuhde-etuuksista johtuvat veloitteet
12. Osakekohtainen tulos	31. Varaukset
13. Aineettomat hyödykkeet	32. Korolliset velat
14. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	33. Ostovelat ja muut velat
15. Sijoitukset osakkuusyhtiöihin	34. Vastuositoumukset
16. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin	35. Riita-asiat ja oikeusprosessit
17. Hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista	36. Lähipiiritapahtumat
18. Myytävissä olevat sijoitukset	37. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat
19. Osakeperusteiset maksut	38. Tytäryritykset 31.12.2009

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Konsernin tunnusluvut	65
Tietoja neljänneksittäin	66
Osakekohtaiset tunnusluvut	67
Tunnuslukujen laskentaperusteet	68

Emoyhtiön tilinpäätös

Emoyhtiön tuloslaskelma	69
Emoyhtiön tase	70
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	71
Laskelma emoyhtiön oman pääoman muutoksista	72

Konsernitilinpäätös

Konsernin tuloslaskelma

Tuloslaskelma

Milj. €	Liitetieto	2009	2008
Jatkuvat toiminnot			
Liikevaihto	3	2 611	5 474
Hankinnan ja valmistuksen kulut	8	-2 764	-5 276
Bruttokate		-153	199
Liiketoiminnan muut tuotot	6	28	57
Myynnin ja markkinoinnin kulut	8	-135	-122
Hallinnon kulut	8	-126	-134
Tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut	8	-19	-20
Liiketoiminnan muut kulut	7	-32	-42
Liikevoitto		-438	-63
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	15	-12	-2
Rahoitustuotot ja -kulut	10		
Korkotuotot		17	20
Korkokulut		-38	-74
Markkinahintoihin liittyvät voitot ja tappiot		-2	-2
Muut rahoitustuotot		5	11
Muut rahoituskulut		-6	-24
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-25	-69
Voitto ennen veroja		-474	-134
Tuloverot	11	142	24
Jatkuvien toimintojen tilikauden voitto		-332	-110
Myytyjen ja myytävänä olevien toimintojen tilikauden voitto	4	-4	-79
Tilikauden voitto		-336	-189
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		-336	-189
Vähemmistölle		-0	-0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos			
Osakekohtainen tulos, €	12	-1,86	-1,05
Laimennettu osakekohtainen tulos, €		-1,86	-1,04
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta jatkuvien toimintojen tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos			
Osakekohtainen tulos, €		-1,83	-0,61
Laimennettu osakekohtainen tulos, €		-1,83	-0,61
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta myytyjen ja myytävänä olevien toimintojen tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos			
Osakekohtainen tulos, €		-0,02	-0,44
Laimennettu osakekohtainen tulos, €		-0,02	-0,43

Konsernin tuloslaskelma

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. €	2009	2008
Tilikauden voitto	-336	-189
Muut laajan tuloksen erät		
Muuntoerot	29	-75
Myytävissä olevat sijoitukset		
Myytävissä olevien sijoitusten arvonmuutokset	34	-37
Luokittelun muutoksesta johtuva siirtäminen laajasta tuloksesta tulosvaikutteiseksi eräksi	-	5
Myytävissä oleviin sijoituksiin liittyvät verot	-9	8
Rahavirran suojaukset		
Rahavirran suojauksien arvonmuutokset	23	-65
Luokittelun muutoksesta johtuva siirtäminen laajasta tuloksesta tulosvaikutteiseksi eräksi	1	-5
Rahavirran suojauksiin liittyvät verot	-6	18
Nettosijoitusten suojaukset		
Nettosijoitusten suojausten arvonmuutokset	1	13
Nettosijoitusten suojauksiin liittyvät verot	-0	-3
Osakkuusyhtiöiden laajan tuloksen erät	5	-
Muut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen	77	-140
Tilikauden laaja tulos	-259	-329
Jakautuminen		
Emoyhtiön omistajille	-259	-329
Vähemmistölle	-1	-0

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. €	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma								
	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muut rahastot	Arvon- muutos- rahasto	Omat osakkeet	Kumula- tiiviset muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Vähemmistö- osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2008	308	701	16	57	-27	-82	2 364	-	3 337
Tilikauden laaja tulos	-	-	-0	-85	-	-56	-189	1	-329
Siirrot oman pääoman erien välillä	-	-	0	-	-	-	-0	-	-
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-216	-	-216
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Toteutetut osakeoptiot	0	1	-	-	-	-	-	-	1
Oma pääoma 31.12.2008	308	702	15	-28	-27	-138	1 961	1	2 795
Tilikauden laaja tulos	-	-	-	50	-	28	-336	-0	-259
Siirrot oman pääoman erien välillä	-	-	-0	-	-	-	0	-	-
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-90	-	-90
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	2	-	-1	-	1
Toteutetut osakeoptiot	1	3	-	-	-	-	-	-	4
Oma pääoma 31.12.2009	309	706	15	22	-25	-110	1 534	0	2 451

Konsernitase

Milj. €	Liitetieto	2009	2008
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	13	566	584
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	14	2 097	2 027
Osuudet osakkuusyhtiöissä ¹⁾	15	152	156
Myytävissä olevat sijoitukset ¹⁾	18	98	67
Johdannaisinstrumentit ¹⁾	25	7	9
Laskennalliset verosaamiset	11	42	37
Myyntisaamiset ja muut saamiset	27		
Korolliset ¹⁾		140	132
Korottomat		55	55
Pitkäaikaiset varat yhteensä		3 157	3 067
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	26	1 016	1 204
Myytävissä olevat sijoitukset ¹⁾	18	14	8
Johdannaisinstrumentit ¹⁾	25	16	92
Myyntisaamiset ja muut saamiset	27		
Korolliset ¹⁾		9	25
Korottomat		508	701
Rahavarat ¹⁾	28	112	224
Lyhytaikaiset varat yhteensä		1 674	2 252
Myytävinä oleviin toimintoihin liittyvät varat ¹⁾	4	20	22
VARAT YHTEENSÄ		4 850	5 341

¹⁾ Sisältyvät korolliseen nettovelkaan.

Konsernitase

Milj. €	Liitetieto	2009	2008
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		309	308
Ylikurssirahasto		706	702
Muut rahastot		37	-13
Edellisten tilikausien voitto		1 735	1 984
Tilikauden voitto		-336	-189
		2 451	2 794
Vähemmistöosuus		0	1
Oma pääoma yhteensä	29	2 451	2 795
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat ¹⁾	32	997	1 170
Johdannaisinstrumentit ¹⁾	25	41	48
Laskennalliset verovelat	11	100	216
Eläkeveloitteet	30	65	64
Varaukset	31	17	28
Ostovelat ja muut velat	33	1	2
Pitkäaikaiset velat yhteensä		1 221	1 529
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat ¹⁾	32	652	501
Johdannaisinstrumentit ¹⁾	25	45	54
Verovelat	11	3	5
Varaukset	31	26	48
Ostovelat ja muut velat	33		
Korolliset ¹⁾		7	26
Korottomat		437	378
Lyhytaikaiset velat yhteensä		1 170	1 012
Myytävinä oleviin toimintoihin liittyvät velat ¹⁾	4	8	6
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		4 850	5 341

¹⁾ Sisältyvät korolliseen nettovelkaan.

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. €	Liitetieto	2009	2008
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden voitto		-336	-189
Oikaisut			
Verot	11	-142	-24
Poistot	13, 14	211	206
Arvonalentumiset	10, 13, 14	15	30
Vaihto-omaisuuden nettorealisoituarvon muutos	26	-97	91
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	15	12	2
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	6, 7	-13	-1
Korkotuotot	10	-17	-20
Osinkotuotot	10	-3	-10
Korkokulut	10	30	75
Myytyjen ja myytävänä olevien toimintojen tilikauden voitto	4	4	79
Muut oikaisut		-4	138
		-4	565
Käyttöpääoman muutos			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		254	336
Vaihto-omaisuuden muutos		291	418
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		41	-358
Varausten muutos		-38	-23
		548	373
Saadut osingot		3	12
Saadut korot		8	8
Maksetut korot		-57	-77
Maksetut verot		36	-29
Liiketoiminnan nettorahavirta		198	664
Investointien rahavirta			
Tytäryritysten hankinnat vähennettyinä hankintahetken rahavaroilla	5	-	-204
Investoinnit myytävissä oleviin sijoituksiin	18	-2	-1
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	14	-209	-306
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	13	-21	-9
Tytäryritysten myynnit vähennettyinä luovutetuilla rahavaroilla	4, 5	-	49
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	14	10	8
Aineettomien hyödykkeiden myynnit	13	7	23
Muiden pitkäaikaisten saamisten muutos		-2	0
Investointien nettorahavirta		-216	-440
Rahavirta ennen rahoitusta		-19	223
Rahoituksen rahavirta			
Toteutetut osakeoptiot		4	1
Pitkäaikaisten lainojen nostot		69	341
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-345	-229
Lyhytaikaisten lainojen muutos		212	24
Rahoitusleasing-velkojen nostot		61	1
Rahoitusleasing-velkojen takaisinmaksut		-5	-7
Maksetut osingot		-90	-216
Myytävissä olevien sijoitusten myynnit	18	0	0
Muu rahoituksen rahavirta		-1	3
Rahoituksen nettorahavirta		-97	-83
Rahavarojen muutos		-115	141
Rahavarat tilikauden alussa		224	86
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		3	-5
Myytävänä olevien toimintojen vaikutus rahavarojen nettomuutokseen	4	0	2
Rahavarojen muutos		-115	141
Rahavarat tilikauden lopussa	28	112	224

Rahavirta esitetty jatkuvien toimintojen osalta.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. Perustiedot

Outokumpu Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Espoo. Emoyhtiö Outokumpu Oyj:n osakkeet on listattu NASDAQ OMX Helsingissä vuodesta 1988 lähtien. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa konsernin internet-sivuilta www.outokumpu.com, osoitteesta Outokumpu Oyj/Konserniviestintä, Riihitontuntie 7 B, PL 140, 02201 Espoo tai sähköpostitse osoitteesta corporate.comms@outokumpu.com.

Outokumpu on kansainvälinen ruostumattomaan teräkseen keskityvä yhtiö.

Useilla eri aloilla toimivat asiakkaat ympäri maailmaa käyttävät metallituotteitamme ja palvelujamme. Outokumpu Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden jatkuvat liiketoiminnat ("Outokumpu-konserni" tai "konserni") oli vuonna 2009 jaettu kahteen toimintasegmenttiin: General Stainless ja Specialty Stainless.

Outokummulla oli vuonna 2009 toimintaa yli 30 maassa ja se työllisti noin 7 900 henkilöä. Konsernin liikevaihto oli 2,6 miljardia euroa, josta 95 % kertyi Suomen ulkopuolelta.

2. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tilinpäätöksen laatimisperusteet

Outokummun konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina, ja ne perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei laadintaperiaatteissa ole muuta kerrottu. Kaikki esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetyistä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Outokummun tilinpäätös vuodelta 2009 on laadittu jatkuvuuden periaatetta noudattaen.

Uudet ja muutetut standardit sekä tulkinnat 2009

Outokumpu on noudattanut vuoden 2009 alusta uutta standardia IFRS 8 – Toimintasegmentit. Standardin mukaan segmenttitietojen on perustuttava johdolle toimitettuun sisäiseen raportointiin ja siinä noudatettavaan laskentaperiaatteisiin. Outokummun segmenttiraportointi on jo aikaisemminkin perustunut johdolle toimitettuun sisäiseen raportointiin ja näin ollen, toimintasegmentit ovat samat kuin ennen: General Stainless ja Specialty Stainless. Muilta osin standardi on muuttanut lähinnä liitetiedoissa esitettäviä tietoja.

Tämän lisäksi Outokumpu on soveltanut seuraavia muutettuja standardeja vuoden 2009 alusta:

IFRS 2	Osakeperusteiset maksut
IFRS 7	Rahoitusinstrumentit: Esittäminen
IAS 1	Tilinpäätöksen esittäminen
IAS 27	Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös – Tytäryritykseen, yhteisessä määräysvallassa olevaan yksikköön tai osakkuusyritykseen tehdyn sijoituksen hankintameno.
IAS 32	Rahoitusinstrumentit: Esittäminen ja IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen – Lunastusvelvoitteiset rahoitusinstrumentit ja yhteisön purkautuessa syntyvät velvoitteet.

Muutettu standardi IAS 1 – Tilinpäätöksen esittäminen, on vaikuttanut tuloslaskelman ja oman pääoman muutoksia osoittavien laskelmien esittämistapaan, ja näin ollen muuttanut tilinpäätöksen esittämistä. Muilla muutetuilla standardeilla ei ole ollut olennaista merkitystä Outokummun vuoden 2009 tilinpäätökseen.

Outokumpu on noudattanut vuonna 2009 seuraavia uusia tulkintoja:

IFRIC 13	Kanta-asiakkuusohjelmat
IFRIC 15	Kiinteistöjen rakennushankkeiden tulouttaminen
IFRIC 16	Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus
IFRIC 18	Omaisuserien siirrot asiakkailta
IFRS-standardeihin	tehdyt parannukset -standardimuutoskokoelma

Näillä muutoksilla ei ole ollut merkittävää vaikutusta Outokummun vuoden 2009 tilinpäätökseen.

Uusien ja muutettujen standardien sekä tulkintojen soveltaminen

Outokumpu soveltaa vuoden 2010 alusta alkaen seuraavia voimaan tulevia uusia tai muutettuja standardeja sekä käyttöön otettavia tulkintoja:

Uudistettu IFRS 3	Liiketoimintojen yhdistäminen Standardiin tehdyt muutokset laajentavat IFRS 3:n soveltamisalaa sekä vaikuttavat mm. hankinnoista kirjattavan liikearvon määrään sekä liiketoimintojen myyntituloksiin. Ehdollinen kaupahinta arvostetaan käypään arvoon ja sen myöhempi muutos kirjataan tulosvaikutteisesti. Hankintaan liittyvät menot kirjataan jatkossa aktivoinnin sijasta kuluksi.
Muutettu IAS 27	Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös Standardimuutokset vaikuttavat vaiheittaisten yrityshankintojen sekä vaiheittaisten yritysmyyntien kirjanpitokäsittelyyn.
Muutettu IAS 39	Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen Muutokset liittyvät suojauskantaan ja määrittelevät suojauskohteen yksipuolisen riskin sekä inflaatoriskin suojaamista.
Muutettu IFRS 2	Osakeperusteiset maksut Päivitetty standardi antaa lisäohjeistusta konserniyhteisöjen kesken toteutuvien osakeperusteisesti maksettavien liiketoimien kirjanpitokäsittelyyn.
IFRIC 9	Kytkeytyneiden johdannaisten uudelleenarvointi luokittelun muutoksen yhteydessä ja IAS 39 Rahoitusinstrumentit: luokittelu ja arvostaminen – Kytkeyty johdannaiset
IFRIC 17	Muiden kuin käteisvarojen jakaminen omistajille
IFRIC 18	Omaisuserien siirrot asiakkailta

Edellä mainittujen lisäksi Outokumpu ottaa käyttöön IFRS-standardeihin tehdyt parannukset -standardikokoelman.

Outokumpu soveltaa vuonna 2011 tai myöhemmin seuraavia muutettuja standardeja ja tulkintoja:

IAS 32	Rahoitusinstrumentit: esittämistapa
IAS 24	Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä
IFRS 9	Rahoitusvarat – luokittelu ja arvostaminen
IFRIC 14	Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuus-erän yläraja, vähimmäisraportointivaatimukset ja näiden välinen yhteys
IFRIC 19	Velan maksaminen liikkeeseen lasketuilla oman pääoman ehtoisilla instrumenteilla

Outokumpu selvittää edellä mainittujen standardien vaikutuksia Outokummun tilinpäätökseen vuoden 2010 aikana.

2. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laadinta IFRS:n mukaan edellyttää sellaisten arvioiden ja oletusten käyttämistä, jotka vaikuttavat taseen laadintahetken varojen ja velkojen määriin, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuotosten ja kulujen määriin raportointikaudella. Laskenta-arvioita on käytetty määrittäessä tilinpäätöksessä raportoitujen erien suuruutta, mm. määrittäessä tiettyjen omaisuuserien realisoitavuutta, aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden taloudellisia pitoaikoja, tuloveroja, varastoarvoja, varauksia, eläkevastuita sekä liikearvojen ja muiden erien arvonalentumisia. Arvioiden perusteita on kuvattu tarkemmin näissä laadintaperiaatteissa ja tilinpäätöksen asianomaisten liitetietojen yhteydessä. Arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, mutta on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista.

Yhdistelyperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön, Outokumpu Oyj:n, sekä kaikki tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli 50 %:n osuus osakkeiden äänimäärästä tai joissa emoyhtiöllä on muutoin määräysvalta. Osakkuusyhtiöt, joissa Outokummun osuus äänimäärästä on 20–50 % ja joissa Outokummulla on huomattava vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa, on yhdistelty pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos Outokummun osuus osakkuusyhtiön tappioista ylittää osuuden osakkuusyhtiössä, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä sen ylittäviä tappioita huomioida, ellei konsernilla ole muita velvoitteita osakkuusyhtiöön liittyen. Osuus osakkuusyhtiössä sisältää osakkuusyhtiöön tehdyn sijoituksen pääomaosuusmenetelmän mukaisen kirjanpitoarvon sekä mahdolliset muut pitkäaikaiset sijoitukset, jotka tosiasiallisesti ovat osa nettosijoitusta osakkuusyhtiöön.

Hankitut tytäryhtiöt sisällytetään tilinpäätökseen käyttäen hankintamenomenetelmää, jonka mukaan hankitun yhtiön varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä. Liikearvon hankintameno määrä, jolla tytäryhtiön hankintameno ylittää hankittujen yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen käyvän nettoarvon. Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt sisältyvät konsernitilinpäätökseen hankintahetkestä lähtien ja myytyt myyntihetkeen saakka.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumat tomat katteet sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Vähemmistöosuus on erotettu tuloksesta ja esitetty omana eränä konsernin omassa pääomassa.

Myydyt ja myytävänä olevat toiminnot

Myyty tai myytävänä oleva toiminto muodostuu, kun yritys erityiseen luopumissuunnitelmaan perustuen päättää luopua ja luopuminen on todennäköistä, erillisestä, merkittävästä liiketoimintayksiköstä, jonka varat, velat ja taloudellinen tulos voidaan erottaa fyysisesti, toiminnallisesti ja taloudellista raportointia varten. Myytyjen ja myytävänä olevien toimintojen tulos esitetään tuloslaskelmassa omalla rivillään jatkuvien toimintojen tuloksen jälkeen. Myös vertailuvuoden tuloslaskelmatiedot oikaistaan vastaavasti. Tase-eriä vertailuvuodelta ei oikaista, vaan myyntiin ja myytävänä oleviin toimintoihin liittyvät varat ja velat esitetään taseessa erillään jatkuvien toimintojen varoista ja veloista siitä lähtien, kun ne on luokiteltu myytävänä oleviksi.

Segmenttiraportointi

Toimintasegmentti on konsernin osa, joka harjoittaa liiketoimintaa, josta se voi saada tuottoja ja josta voi aiheutua kuluja ja josta on saatavilla erillistä taloudellista tietoa. Outokummun raportoitavat toimintasegmentit

ovat General Stainless ja Specialty Stainless. Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan. Toimintasegmentit on määritelty perustuen tuotevalikoiman eroihin ja konsernin sisäiseen raportointiin. Outokummun ylin operatiivinen pääöksentekijä on toimitusjohtaja. Toimintasegmenttien liikevoitto raportoidaan säännöllisesti toimitusjohtajalle, jotta hän voi arvioida segmentin tuloksellisuutta ja tehdä päätöksiä resurssien kohdistamisesta kyseiselle segmentille. Sisäisessä raportoinnissa liikevoitto on määritelty kuten näissä laadintaperiaatteissa.

Muu toiminta koostuu pääasiassa niistä liiketoiminnan kehittämisen ja konsernin johdon kuluista, joita ei kohdisteta liiketoiminnoille

Valuuttamääräiset tapahtumat

Kunkin tytäryhtiön tilinpäätökseen sisältyvät erät arvostetaan siihen valuuttaan, joka parhaiten kuvastaa kyseisen tytäryhtiön taloudellisia toimintaolosuhteita ("toiminnallinen valuutta"). Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on emoyhtiön toiminnallinen valuutta. Konserniyhtiöiden valuuttamääräiset liiketapahtumat muunnetaan toiminnallisten valuuttojen määräisiksi käyttäen tapahtumapäivän valuuttakursseja. Valuuttamääräiset saamiset ja velat muunnetaan toiminnallisten valuuttojen määräisiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssseja. Korollisten velkojen ja saamisten sekä niihin liittyvien johdannaisten kurssierot on esitetty tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa ja -kuluissa. Muiden rahoitusinstrumenttien kurssierot on esitetty liikevoiton yläpuolella myynnin ja ostojen kurssieroissa tai muissa tuotoissa ja kuluissa. Konserniyhtiöiden, joiden toiminnallinen ja tilinpäätösvaluutta ei ole euro, tuloslaskelmat ja rahavirta muunnetaan euroiksi tilikauden keskikursseilla ja taseet tilinpäätöspäivän kurssseilla. Eri kurssien käytöstä syntyvät muuntoerot kirjataan konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Kun tytäryhtiö myydään, kertyneet muuntoerot siirretään laajasta tuloksesta tulosvaikutteiseksi eräksi osana myynnistä syntyvää kokonaisvoittoa tai -tappiota.

Tuloutusperiaate

Suoritteiden myynti tuloutetaan, kun myytyjen tuotteiden omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle eikä konsernilla ole enää sellaista liikkeenjohdollista roolia, joka yleensä liittyy omistamiseen eikä tosiasiallista määräysvaltaa myytyihin tavarihin. Yleensä tämä tarkoittaa hetkeä, jolloin tuote on toimitettu sovitun toimituslausekkeen mukaisesti asiakkaalle.

Outokumpu toimittaa ruostumattomia terästuotteita asiakkailleen erilaisilla toimitusehdoilla. Käytetyt toimitusehdot perustuvat Incoterms 2000 -toimituslausekekokoomaan, joka on Kansainvälisen kauppakamarin julkaisema, virallinen toimituslausekekokooma kauppaehtojen tulkitsemiseen.

Yleisimmin käytetyt toimitusehdot ovat "C"-lausekkeet, joiden mukaan konserni järjestää ja maksaa tavarankuljetuksen ja tietyt muut kulut. Konsernin vastuu tavaroista päättyy ja myynti tuloutetaan, kun tavarat on luovutettu rahdinkuljettajalle toimitettaviksi sovitun määräpaikkaan.

Toimituksissa käytetään harvemmin "D"-lausekkeita, joiden mukaan konsernin on toimitettava tuotteet sovitun määräpaikkaan. Näissä tapauksissa myynti tuloutetaan, kun tavara on toimitettu asiakkaalle. Harvemmin käytetään myös "F"-lauseketta, jolloin asiakas vastaa kuljetuksesta ja järjestää kuljetuksen ja myynti tuloutetaan, kun tavarat on toimitettu asiakkaan nimeämälle rahdinkuljettajalle.

Tuotot palveluista tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu. Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan välillisillä veroilla ja alennuksilla.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jolloin ne

2. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

syntyvät. Tuotekehityksen menot aktivoidaan kuitenkin silloin, kun on todennäköistä, että kehitysprojekti tuottaa tulevaa taloudellista hyötyä ja tietyt kaupalliseen ja tekniseen toteutettavuuteen liittyvät kriteerit täyttyvät. Aktivoidut tuotekehityksen menot sisältävät pääasiassa aineita, tarvikkeita ja välittömiä työvoimakustannuksia sekä niihin liittyviä yleiskustannuksia, ja ne poistetaan systemaattisesti vaikutusaikanaan.

Tuloverot

Konsernin veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot ja aikaisempien tilikausien verojen oikaisu sekä laskennallisten verojen muutos. Laajaan tulokseen kirjattavien erien verovaikutus kirjataan vastaavasti laajaan tulokseen. Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista esitetään tuloslaskelmassa laskettuna nettotuloksesta, ja se sisältää siten verovaikutuksen. Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan velkamenetelmän mukaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetkellä voimassaolevia verokantoja käyttäen. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten hyödykkeiden poistoeroista, hankittujen yhtiöiden nettovarallisuuden arvostamisesta käypään arvoon, myytävissä olevien rahoitusvarojen ja suojausinstrumenttien arvostamisesta käypään arvoon, sisäisistä varastokatteista, eläkevelvoitteista, varauksista, tilinpäätössiirroista sekä käyttämättömistä verotuksellisista tappioista. Laskennallinen verosaaminen väliaikaisista eroista kirjataan siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan.

Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Yrityksen hankinnasta syntynyt liikearvo muodostuu hankintamenon sekä käypiin arvoihin arvostettujen hankittujen yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen nettoarvon erotuksena. Liikearvoista ei tehdä poistoja, vaan niitä testataan vuosittain arvonalentumisten varalta. Osakkuusyritysten osalta liikearvo sisällytetään osakkuusyhtiösijoituksen arvoon.

Muita aineettomia hyödykkeitä ovat asiakassuhteet, aktivoidut tuotekehityksen menot, patentit, tekijänoikeudet, lisenssit sekä ohjelmistot. Muut aineettomat hyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon. Yritysten yhteenliittymissä hankitut muut aineettomat oikeudet arvostetaan hankintahetkellä käypään arvoon.

Ohjelmistoprojektien kehitys- tai hankintameno aktivoidaan aineettomiin hyödykkeisiin ja poistetaan arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan, jos ne liittyvät välittömästi yksilöityyn, konsernin hallinnassa olevaan tietokoneohjelmaan. Tällaisen tietokoneohjelman tulee tuottaa konsernille todennäköistä taloudellista hyötyä, joka ylittää yhtä vuotta pidemmän ajan. Aineeton hyödyke merkitään taseeseen vain, jos on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu yhtiön hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on määritettävissä luotettavasti. Muussa tapauksessa menot kirjataan kuluksi niiden syntymishetkellä.

Aineettomat hyödykkeet poistetaan tasapoistoin arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan. Aineettomien hyödykkeiden poistoajat ovat seuraavat:

Aineettomat oikeudet	enintään 20 vuotta
Ohjelmistot	enintään 10 vuotta

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Konserniyhtiöiden hankkima aineellinen käyttöomaisuus arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon. Yritysten yhteenliittymissä hankittu aineellinen käyttöomaisuus arvostetaan hankintahetken käypään arvoon. Aineellinen käyttöomaisuus esitetään taseessa hankintamenuon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla. Aineelliseen käyttöomaisuuteen kuuluvien, pitkää rakennusaikaa edellyttävien hank-

keiden rakennusaikaiset korot aktivoidaan käyttöomaisuuteen siltä ajalta, joka tarvitaan investointikohteen valmistamiseksi aiottuun käyttöön. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet poistetaan tasapoistoin arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan. Poistot perustuvat seuraaviin odotettuihin taloudellisiin pitoaikoihin:

Rakennukset	25–40 vuotta
Raskaat koneet	15–20 vuotta
Kevyet koneet ja laitteet	5–15 vuotta

Maa-alueista ei tehdä poistoja ja kaivosten malmivarat poistetaan substanssipoistoin arvioituna taloudellisena käyttöaikanaan. Arvioidut taloudelliset pitoajat tarkistetaan tilinpäätöspäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoajoja muutetaan vastaavasti. Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Kooltaan merkittävien uudistus- ja parannushankkeiden menot kirjataan taseeseen, jos on todennäköistä, että taloudellisen hyödyn lisäys koituu tulevaisuudessa konsernin hyväksi. Uudistus- ja parannushankkeet poistetaan tasapoistoin niiden odotetun taloudellisen pitoajan kuluessa. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutuksista ja käytöstä poistamisesta johtuvat voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja tasearvon erotuksena. Myyntivoitot ja -tappiot esitetään tuloslaskelmalla liiketoiminnan muissa tuotoissa ja kuluissa ja ne sisältävät siten liikevoittoon.

Saadut avustukset

Valtioilta tai muilta tahoilta saadut avustukset tuloutetaan tuloslaskelmaan systemaattisella tavalla niillä tilikausilla, joilla ne tulevat kirjatuiksi niiden menojen kohdalle, joita ne on tarkoitettu kattamaan. Käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaan liittyvät investointiavustukset vähennetään kyseessä olevan käyttöomaisuushyödykkeen arvosta ja tuloutetaan poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellisena käyttöaikana pienentyneen poiston muodossa.

Arvonalentumiset

Omaisuuksien tasearvoja arvioidaan säännöllisesti mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi. Liikearvot testataan vähintään kerran vuodessa. Arvonalentumisen arviointia varten konsernin omaisuus jaetaan rahavirtaa tuottaviin yksiköihin sille alimmalle tasolle, joka on muista yksiköistä pääosin riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa. Arvonalennuksena kirjataan määrä, jolla omaisuuden tasearvo ylittää vastaavan omaisuuden kerryttävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumisen määrä lasketaan vertaamalla omaisuuserän tasearvoa vastaavan omaisuuserän kerryttävissä olevaan rahamäärään. Kerryttävissä oleva rahamäärä perustuu pääsääntöisesti tulevaisuuden diskontattuihin nettokassavirtoihin, jotka vastaavan omaisuuserän avulla ovat saatavissa. Aikaisemmin kirjattu arvonalennus peruutetaan, mikäli kerryttävissä olevan tulon määrittämisessä käytetyt arvot muuttuvat. Arvonalentumisen peruuttamisen jälkeinen arvo ei saa kuitenkaan johtaa korkeampaan kirja-arvoon, kuin mitä taseessa olisi ollut, jos arvonalentumista ei olisi kirjattu. Liikearvosta tehtyä arvonalentumiskirjausta ei peruuteta.

Vuokrasopimukset

Aineellisen käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Rahoitusleasing-sopimuksella hankittu omaisuuserä merkitään taseeseen vuokra-ajan alkaessa varoiksi määrään, joka vastaa vuokraohteen käypää arvoa tai tätä alemmaa vähimmäisvuokrien nykyarvoa. Maksettavat leasing-vuokrat jaetaan raho-

2. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

tusmenoon ja velan vähennykseen. Vastaavat leasing-vuokravastuut rahoituskustannuksella vähennettyinä sisältyvät muihin pitkäaikaisiin korollisiin velkoihin. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan leasing-sopimuksen aikana siten, että jäljellä olevalle velalle muodostuu kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasing-sopimuksella vuokratut omaisuuserät poistetaan joko taloudellisena pitoaikana tai sitä lyhyemmän leasing-sopimuksen keston mukaan. Käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, joissa olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokralle antajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Muun vuokrasopimuksen mukaan määräytyvät vuokrat merkitään tuloslaskelmaan kuluksi tasasuuruksina erinä vuokra-ajan kuluessa.

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet olennaisilta osilta vuokralle ottajalle, käsitellään rahoitusleasing-sopimuksina ja kirjataan taseeseen korollisina saamisina. Saaminen kirjataan joko käypään arvoon tai tätä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasing-sopimuksen rahoitustuoto tuloutetaan vuokra-ajan siten, että jäljellä oleva nettosijoitus tuottaa tilikausittain saman tuotto-%:n vuokra-ajan kuluessa.

Rahoitusinstrumentit

Rahoitusinstrumentit luokitellaan lainoihin ja muihin saamisiin, eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin, myytävissä oleviin rahoitusvaroihin, jaksotettavaan hankintamenuon kirjattaviin rahoitusvelkoihin ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin ja velkoihin. Osakesijoitukset luokitellaan myytävissä oleviin rahoitusvaroihin ja vaihtovelkakirjalainat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin. Sijoitukset likvideihin korkoarvopapereihin arvostetaan käypään arvoon ja ne luokitellaan rahavaroihin.

Myytävissä olevat rahoitusvarat sekä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat arvostetaan käypään arvoon käyttäen noteerattuja markkinahintoja ja -kursseja sekä soveltuvia arvonmääritysmenetelmiä. Ne listaamattomat osakkeet, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, kirjataan hankintamenuon arvonalentumisilla vähennettyinä. Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Myytävissä olevien rahoitusvarojen merkittävä tai pidentynyt käyvän arvon alentuminen johtaa arvonalentumistappion kirjaamiseen, joka esitetään tuloksessa. Kun myytävissä oleva rahoitusväline myydään, kertyneet käyvän arvon muutokset siirretään laajasta tuloksesta tulosvaikutteiseksi luokittelun aikaisuna. Myytävissä olevien rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä.

Lainat ja muut saamiset sekä kaikki rahoitusvelat, paitsi johdannaiset, kirjataan selvityspäivänä, ja ne esitetään taseessa jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Transaktiokulut sisällytetään alkueraiseen hankintamenuon. Valmiusluottoihin liittyvät merkittävät kulut jaksotetaan lainajärjestelyn odotetulle voimassaoloajalle. Lainasaamisten osalta arvioidaan tarve arvonalentumiskirjauksiin, jotka toteutuessaan vähennetään kirjanpitoarvosta. Arvonalentumiskirjauksen edellytyksenä on oltava perusteltu näyttö, että konserni ei tule saamaan saamista takaisin alkuperäisin ehdoin.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat kirjataan kaupantekopäivänä, ja ne arvostetaan käypään arvoon.

Kaikki johdannaiset, mukaan lukien kytketyt johdannaiset, kirjataan käypään arvoon kaupantekopäivänä, ja ne arvostetaan käypään arvoon. Johdannaisten käyvän arvon määrittely perustuu noteerattuihin markkinahintoihin ja -kursseihin sekä kassavirtojen diskonttaukseen.

Valuuttatermiinien, valuutta- ja koronvaihtosopimusten, metallitermiinien ja päästöoikeusjohdannaisten käyvät arvot määritellään diskonttaamalla tulevaisuuden nimellismääräiset kassavirrat vastaavilla koroilla ja muuntamalla näin saadut diskonttatut kassavirrat spot-kursseilla perusvaluutan määräisiksi. Sähkötermiinien käyvät arvot määritellään diskonttaamalla perusvaluuttamääräiset arvot vastaavilla koroilla. Valuutta-, korko- ja metalloptioiden käyvät arvot määritellään yleisesti

käytössä olevilla optioiden arvonmääritysmalleilla. Sähköjohdannaisiin liittyvät valinnaisuudet arvostetaan omilla arvonmääritysmalleilla.

Osa johdannaisista ja muista rahoitusinstrumenteista voidaan määrittellä suojausinstrumenteiksi, ja tällöin niihin sovelletaan suojauslaskentaa. Jos suojauslaskentaa ei sovelleta, kaikki johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan liikevoiton yläpuolelle muihin tuottoihin ja kuluihin. Silloin kun johdannainen on merkitty liittyväksi rahoitustoimintaan, sen tulosvaikutus kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Mikäli suojauslaskentaa sovelletaan, suojausinstrumentin kirjanpidollinen käsitteily riippuu suojaussuhteesta.

Suojausohjelmat dokumentoidaan IAS 39:n vaatimusten mukaisesti, ja suojausinstrumenttien tehokkuus testataan etu- ja jälkikäteen. Ennustettujen kassavirtojen suojaukseen (rahavirtasuojaus) kohdistettujen johdannaisten käyvien arvojen muutokset kirjataan laajan tuloksen eriin siltä osin, kuin suojaus on tehokas. Näin laajan tuloksen eriin kertyneet käyvän arvon muutokset siirretään tulosvaikutteiseksi samoille kausille, joilla suojattavat rahavirrat vaikuttavat tulokseen. Suojauksen tehostamaan osaan liittyvät käyvän arvon muutokset kirjataan välittömästi tulokseen.

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen muuntoeroriskiä suojaavien rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutokset kirjataan laajan tuloksen eriin siltä osin, kuin suojaus on tehokas. Näin kertyneet käyvän arvon muutokset siirretään tulosvaikutteiseksi vain, mikäli suojauksen kohteena ollut tytäryhtiö myydään tai lopetetaan. Suojausten tehoton osa kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Kaikkiin muihin laajan tuloksen eriin kirjattaviin käyvän arvon muutoksiin tehdään lisäksi soveltuvat vero-oikaisut.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisvaroista, lyhytaikaisista pankkitalletuksista sekä muista lyhytaikaisista likvideistä sijoituksista, joiden maturiteetti on korkeintaan kolme kuukautta. Sijoitukset likvideihin korkorahastoihin sisältyvät rahavaroihin. Pankeista saadut tililuotot sisältyvät taseen lyhytaikaisiin velkoihin.

Päästöoikeudet

Päästöoikeudet ovat aineettomia oikeuksia, jotka arvostetaan hankintamenuon. Vastikkeetta saadut päästöoikeudet arvostetaan nimellisarvoon, eli niiden arvo on nolla. Varaus päästöoikeuksiin palautusveloitteen täyttämiseksi kirjataan, elleivät vastikkeetta saadut päästöoikeudet riitä kattamaan todellisten päästöjen määrää. Ylimääräisten päästöoikeuksien myynnistä saadut tuotot on esitetty tuloslaskelmassa muissa liiketoiminnan tuotoissa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenuon tai sitä alempaan netto-realisoitmiin arvoon. Hankintamenuon määritetään painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenuon sisällytetään raaka-aineiden ostomenot, välittömät valmistuspalkat, muut välittömät valmistusmenot sekä osuus valmistuksen yleiskustannuksista, mutta ei vieraan pääoman menoja. Netto-realisoitmiin arvo on arvioitu, tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava myyntihinta vähennettynä tuotteen valmiiksi saattamisesta johtuvilla menoilla ja arvioiduilla myynnin toteuttamiseksi välttämättömillä menoilla.

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset arvostetaan niiden odotettuun realisointiarvoon, joka

2. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

on alkuperäinen laskutusarvo vähennettynä näiden saatavien arvioidulla arvonalennuksella. Myyntisaamisista tehdään arvonalennus, kun on olemassa perusteltu näyttö, että konserni ei tule saamaan kaikkia saamisiaan alkuperäisin ehdoin.

Omat osakkeet

Kun yhtiö tai sen tytäryhtiöt hankkivat yhtiön omia osakkeita, vähennetään yhtiön omaa pääomaa määrällä, joka muodostuu maksetusta vastikkeesta lisättyinä transaktiomenoilla verojen jälkeen, kunnes omat osakkeet mitätöidään. Jos ostetut omat osakkeet myydään edelleen tai lasketaan uudelleen liikkeelle, saatu vastike merkitään omaan pääomaan.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Varaukset voivat liittyä toimintojen uudelleenjärjestelyihin, tappiollisiin sopimuksiin, ympäristövelvoitteisiin, oikeudenkäynteihin ja veroriskeihin.

Työsuhde-etuudet

Konserniyhtiöillä on eri maissa useita eläkejärjestelyjä, jotka perustuvat paikallisiin olosuhteisiin ja käytäntöihin. Nämä eläkejärjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuus pohjaisiksi järjestelyiksi. Maksu pohjaisista eläkejärjestelyistä suoritettavat maksut kirjataan kuluksi sen tilikauden tuloslaskelmaan, johon ne kohdistuvat. Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteiden nykyarvo on määritetty ennakoituun etuus oikeusryhmään perustuvalla menetelmällä ja järjestelyyn kuuluvat varat on arvoitettu käypään arvoon tilinpäätöspäivänä. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan järjestelyyn osallistuvien työntekijöiden keskimääräisen jäljellä olevan työajan aikana, siltä osin kuin se ylittää 10 % järjestelyn etuus pohjaisten eläkevelvoitteiden nykyarvosta tai tätä suuremmasta järjestelyyn kuuluvien varojen käyvästä arvosta.

Osakeperusteiset maksut

Vanhan osakeyhtiölain voimassa ollessa annetut optio-oikeudet arvotetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä oikeuden syntymisjakson aikana. Optioiden myöntämishetkellä määritetty kulu perustuu Outokummun arvioon siitä optioiden määrästä, johon oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajanjakson lopussa. Käypä arvo määritetään Black-Scholes-Merton-optionhinnoittelumallin ja soveltuviin tilastomatematiikan menetelmien avulla. Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä option käypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon niiden optioiden määrässä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajanjakson lopussa. Outokumpu päivittää oletuksen lopullisesta

optioiden määrästä raportointipäivinä neljännesvuosittain.

Osakepalkkiojärjestelmät käsitellään kirjanpidossa osittain osakkeina suoritettavana ja osittain rahana suoritettavana. Sekä osakkeina että rahana suoritettavat osuudet sisältävät markkinaperusteisia ja ei-markkinaperusteisia ehtoja. Järjestelmien ansaintajaksojen käyvät arvot on määritelty myöntämishetkillä ja niiden rahana suoritettava osuus arvostetaan myös markkinaperusteisten ehtojen osalta jatkuvasti käyttämällä markkinahintoja ja soveltuvia tilastomatematiikan menetelmiä. Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutus järjestelmän arvoon huomioidaan tilinpäätöspäivinä. Järjestelmään liittyy mekanismi, joka rajoittaa maksettavia palkkioita, ja myös näiden ehtojen vaikutus on huomioitu ohjelman arvon määrittämisessä.

Kaikkien osakeperusteisten kannustejärjestelmien arvioidut kulut ja arvojen muutokset kirjataan jaksotettuina tuloslaskelmaan IFRS 2:n mukaisesti. Kun optio-oikeuksia käytetään, osakemerkintöjen perusteella saatavat rahasuoritukset, mahdollisilla transaktiokuluilla oikaistuna, kirjataan osakepääomaan (nimellisarvo, nykyisin kirjanpidollinen vasta-arvo) ja ylikurssirahastoon.

Liikevoitto

Liikevoitto on määritelty seuraavasti: liikevoitto on nettosumma, joka muodostuu, kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään ostokulut oikaistuna varastojen muutoksella sekä omaan käyttöön valmistuksesta syntyneillä kuluilla, vähennetään työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumistappiot sekä liiketoiminnan muut kulut. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liikevoiton alapuolella. Kurssierot ja johdannaisten käypien arvojen muutokset sisältyvät liikevoittoon, mikäli ne syntyvät liiketoimintaan liittyvistä eristä. Muuten ne on kirjattu rahoituseriin.

Osingonjako

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa osinkoa ei vähennetä jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen päätöstä.

Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla kauden tulos kunkin kauden keskimääräisellä osakemäärällä. Takaisin ostettujen omien osakkeiden keskimääräinen määrä on vähennetty ulkona olevien osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä. Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos on laskettu takaisin ostettujen osakkeiden (treasury stock method) menetelmällä. Ulkona olevien osakkeiden painotetun keskimääräisen lukumäärän lisäksi jakajaan sisällytetään optioiden oletetusta käytöstä tulevat lisäosakkeet. Optioiden käyttöä ei oteta huomioon osakekohtaista tulosta laskettaessa, jos osakkeiden merkintähinta optioilla ylittää osakkeiden keskimääräisen markkina-arvon kauden aikana. Optioilla on laimentava vaikutus, jos osakkeiden kauden keskimääräinen markkinahinta ylittää kauden aikana osakkeen merkintähinnan optioilla.

3. Segmentti-informaatio

Outokummun liiketoiminta oli vuonna 2009 organisoitu kahteen raportoitavaan segmenttiin: General Stainless ja Specialty Stainless. Segmenttien tulokellisuuden arviointi pohjautuu segmentin liikevoittoon, joka on määritelty konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteissa. Säännöllisen arvioinnin suorittaa toimitusjohtaja konsernin sisäisten raporttien perusteella. Outokummun segmentit ovat perustuneet myös vuonna 2008 sisäiseen raportointiin ja näin ollen vertailutiedot eivät ole muuttuneet.

Ruostumattoman teräksen kysyntä ja kulutus kasvavat maailmanlaajuisesti muita metalleja nopeammin. Outokumpu on yksi maailman johtavista ruostumattoman teräksen tuottajista, ja se tunnetaan myös teknisen tuen, tutkimuksen ja kehityksen edelläkävijänä. Ruostumattomasta terästä käytäviä teollisuudenaloja ovat esimerkiksi: arkkitehtuuri ja rakentaminen, kemian-, petrokemian- ja energiateollisuus, prosessiteollisuus ja raaka-aineet, kuljetus sekä elintarvikkeiden valmistus ja kodinkoneet.

General Stainless

General Stainless koostuu kahdesta liiketoimintayksiköstä: Tornio Works ja Long Products. Päätuotteita ovat kylmä- ja kuumavalssatut ruostumattomat teräslevyt ja -nauhat. Tornio Works on maailman suurin ruostumattoman teräksen integroitu tuotantoyksikkö, johon kuuluvat myös Kemian kromikaivos ja Tornion ferrokromisulatto. Long Products käsittää sulaton Sheffieldissä Britanniassa, pitkien tuotteiden kuumavalssaamon Degerforsissa Ruotsissa sekä tankojen ja teräslankatuotteiden tuotannon Euroopassa ja Yhdysvalloissa.

Specialty Stainless

Specialty Stainless koostuu kolmesta liiketoimintayksiköstä: Special Coil and Plate, Thin Strip ja Outokumpu Stainless Tubular Products (OSTP). Divisioonan päätuotteita ovat kuuma- ja kylmävalssatut levyt, kvarttolevyt, putket ja putkenosat sekä erikoisohuet nauhat. Specialty Stainless -yksiköiden teräs tuotetaan pääosin terässulatoissa Avestassa Ruotsissa ja Sheffieldissä Britanniassa, joista jälkimmäinen kuuluu General Stainless -segmenttiin.

Specialty Stainlessin vahvuutena ovat ruostumattoman teräksen litteiden tuotteiden sekä putkien ja putkenosien räätälöidyt ratkaisut ja vaativat asiakassovellukset. Specialty Stainless täyttää asiakkaiden korkeat vaatimukset teräksen ominaisuuksille, kuten seokselle, muodolle, paksuudelle ja pinnan viimeistelylle.

Muu toiminta

Muu toiminta käsittää General Stainless - ja Specialty Stainless -segmentteihin kuulumattomat liiketoiminnot sekä teolliset omistukset. Muussa toiminnassa raportoidaan myös ne liiketoiminnan kehittämisen ja konsernin johdon kulut, joita ei kohdisteta liiketoiminnoille. Muun toiminnan tuotot koostuvat sähkön myynnistä, konsernin sisäisistä komissioista ja palveluista.

3. Segmentti-informaatio

Toimintasegmentit

2009 Milj. €	Täsmäytyslaskelma					Konserni
	General Stainless	Specialty Stainless	Raportoitavat segmentit yhteensä	Muu toiminta	Eliminoinnit	
Myynti konsernin ulkopuolelle	1 643	946	2 589	22	-	2 611
Konsernin sisäinen myynti	421	293	715	221	-935	-
Liikevaihto	2 065	1 239	3 304	243	-935	2 611
Liikevoitto	-259	-149	-408	-31	1	-438
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-	-	-	-12	-	-12
Rahoitustuotot	-	-	-	-	-	22
Rahoituskulut	-	-	-	-	-	-46
Voitto ennen veroja	-	-	-	-	-	-474
Tuloverot	-	-	-	-	-	142
Myydyt ja myytävänä olevat toiminnot	-	-	-	-	-	-4
Tilikauden voitto	-	-	-	-	-	-336
Liikevoittoon vaikuttavat olennaiset erät, joihin ei liity maksutapahtumia						
Avestan sulattoinvestoinnin alaskirjaus	-	-15	-15	-	-	-15
Henkilöstön irtisanomisvaraus	-	-5	-5	-	-	-5
Aineellisen omaisuuden poistot	-127	-56	-184	-1	-	-185
Aineettoman omaisuuden poistot	-14	-6	-20	-6	-	-26
Korottomat varat	2 952	1 326	4 278	304	-340	4 241
Osuudet osakkuusyhtiöissä	-	-	-	152	-	152
Muut korolliset varat	-	-	-	-	-	396
Laskennalliset verosaamiset	-	-	-	-	-	42
Myytävinä oleviin toimintoihin liittyvät varat	-	-	-	-	-	20
Varat yhteensä	-	-	-	-	-	4 850
Korottomat velat	530	291	821	64	-336	549
Korolliset velat	-	-	-	-	-	1 742
Laskennalliset verovelat	-	-	-	-	-	100
Myytävinä oleviin toimintoihin liittyvät velat	-	-	-	-	-	8
Velat yhteensä	-	-	-	-	-	2 399
Sidottu pääoma	2 421	1 035	3 457	240	-4	3 692
Laskennallinen verovelka, netto	-	-	-	-	-	-58
Sijoitettu pääoma	-	-	-	-	-	3 634
Investoinnit	129	93	222	23	-	245

3. Segmentti-informaatio

2008 Milj. €	Täsmäytyslaskelma					
	General Stainless	Specialty Stainless	Raportoitavat segmentit yhteensä	Muu toiminta	Eliminoinnit	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle	3 153	2 298	5 451	23	-	5 474
Konsernin sisäinen myynti	993	407	1 400	235	-1 636	-
Liikevaihto	4 147	2 705	6 852	258	-1 636	5 474
Liikevoitto	-6	-101	-107	38	6	-63
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-	-	-	-2	-	-2
Rahoitustuotot	-	-	-	-	-	32
Rahoituskulut	-	-	-	-	-	-100
Voitto ennen veroja	-	-	-	-	-	-134
Tuloverot	-	-	-	-	-	24
Myydyt ja myytävänä olevat toiminnot	-	-	-	-	-	-79
Tilikauden voitto	-	-	-	-	-	-189
Liikevoittoon vaikuttavat olennaiset erät, joihin ei liity maksutapahtumia						
Thin Stripin uudelleenjärjestely Britanniassa						
Arvonalentumiset	-	-31	-31	-	-	-31
Henkilöstön vähentämiseen liittyvät erät	-	-35	-35	-	-	-35
Henkilöstön irtisanomisvaraus	-	-17	-17	-	-	-17
Aineellisen omaisuuden poistot	-129	-57	-186	-1	-	-188
Aineettoman omaisuuden poistot	-6	-6	-12	-6	-	-18
Korottomat varat	3 121	1 454	4 575	279	-283	4 571
Osuudet osakkuusyhtiöissä	-	-	-	156	-	156
Muut korolliset varat	-	-	-	-	-	556
Laskennalliset verosaamiset	-	-	-	-	-	37
Myytävänä oleviin toimintoihin liittyvät varat	-	-	-	-	-	22
Varat yhteensä	-	-	-	-	-	5 341
Korottomat velat	458	280	738	65	-278	525
Korolliset velat	-	-	-	-	-	1 800
Laskennalliset verovelat	-	-	-	-	-	216
Myytävänä oleviin toimintoihin liittyvät velat	-	-	-	-	-	6
Velat yhteensä	-	-	-	-	-	2 547
Sidottu pääoma	2 663	1 174	3 837	214	-5	4 046
Laskennallinen verovelka, netto	-	-	-	-	-	-179
Sijoitettu pääoma	-	-	-	-	-	3 867
Investoinnit	332	170	502	42	-	544

3. Segmentti-informaatio

Maantieteelliset tiedot

Milj. €	Suomi	Ruotsi	Britannia	Muu Eurooppa	Pohjois- Amerikka	Aasia ja Australia	Muut maat	Alueiden väliset erät	Konserni yhteensä
2009									
Liikevaihto kohdemaan mukaan ¹⁾	142	154	147	1 481	251	407	28	-	2 611
Liikevaihto sijaintimaan mukaan ²⁾	1 449	1 102	457	684	217	85	6	-1 390	2 611
Liikevoitto ²⁾	-239	-111	-17	-54	-13	-7	0	2	-438
Pitkäaikaiset varat ^{2) 3)}	1 719	533	76	244	60	31	0	-	2 663
Sidottu pääoma ²⁾	2 140	880	168	381	86	42	1	-5	3 692
Investoinnit ²⁾	111	54	12	35	15	18	-	-	245
2008									
Liikevaihto kohdemaan mukaan ¹⁾	246	331	250	3 470	562	522	93	-	5 474
Liikevaihto sijaintimaan mukaan ²⁾	2 880	2 389	1 033	1 031	456	165	13	-2 493	5 474
Liikevoitto ²⁾	85	-1	-79	-71	-2	-3	-0	7	-63
Pitkäaikaiset varat ^{2) 3)}	1 736	516	65	235	46	14	0	-	2 612
Sidottu pääoma ²⁾	2 309	972	183	459	90	34	1	-1	4 046
Investoinnit ²⁾	120	146	19	226	19	13	-	-	544

¹⁾ Liikevaihtona kohdemaan mukaan on esitetty myynti konsernin ulkopuolelle.

²⁾ Liikevaihto, liikevoitto, pitkäaikaiset varat, sidottu pääoma ja investoinnit on esitetty konserniyhtiön sijaintimaan mukaan.

³⁾ Muut kuin rahoitusinstrumentit, laskennalliset verosaamiset ja työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuusjärjestelyihin liittyvät varat.

4. Myydyt ja myytävänä olevat toiminnot

Outokumpu Brass

Outokumpu Brass -liiketoiminta tuottaa messinkitankoja sähköteollisuudelle, rakentamiseen ja autoteollisuuden sovelluksiin. Messinkitankotehdas sijaitsee Drünenissa Alankomaissa, ja yksiköllä on myös 50 %:n osuus messinkitankoyhtiöstä Gusumissa Ruotsissa. Outokumpu Brassin palveluksessa on noin 150 henkilöä. Messinkitankoliiketoiminnan varat ja velat on luokiteltu myytävänä olevaksi toiminnoksi. Outokummun aikomuksena on luopua tästä liiketoiminnasta.

Outokumpu Copper Tube

Kesäkuussa 2008 Outokumpu myi jäljellä olevan kupariputkiliiketoimintansa Cupori Group Oy:lle. Outokumpu sai kauppahintana 52 milj. euroa, ja kaupasta kirjattiin 66 milj. euron myyntitappio. Myyty liiketoiminta koostui kuparisia LV-asennus- ja teollisuusputkia valmistavista yhtiöistä Porissa, Zaratamossa Espanjassa, Västeråsissa Ruotsissa ja Liègeissä Belgiassa sekä kupariputkien myyntiyhtiöistä Ranskassa, Saksassa ja Italiassa.

Tietoja myydyistä ja myytävänä olevista toiminnoista

Tuloslaskelma

Milj. €	2009	2008
Liikevaihto	31	267
Kulut	-31	-269
Liikevoitto	-1	-2
Nettorahoituskulut	-1	-4
Voitto ennen veroja	-2	-6
Tuloverot	0	-0
Voitto verojen jälkeen	-1	-6

Outokumpu Copper Tube and Brass -liiketoiminnan omaisuuserien

arvon alentumistappio	-3	-6
Kupariputkiliiketoiminnan myyntitappio	-	-66
Tuloverot	-	-
Myyntitulot ja arvonalentumistappio verojen jälkeen	-3	-73

Vähemmistöosuus	-	-
Myytyjen ja myytävänä olevien toimintojen tilikauden voitto	-4	-79

Tase

Milj. €	2009	2008
Varat		
Aineelliset ja aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	2	2
Muut pitkäaikaiset varat	2	3
Vaihto-omaisuus	11	9
Muut lyhytaikaiset korottomat varat	5	8
	20	22
Velat		
Varaukset	2	2
Pitkäaikaiset korottomat velat	1	1
Ostovelat	3	2
Muut lyhytaikaiset korottomat velat	2	1
	8	6

Rahavirtalaskelma

Milj. €	2009	2008
Liiketoiminnan rahavirta	3	-8
Investointien rahavirta	-3	-9
Rahoituksen rahavirta	0	19
	0	2

5. Yrityshankinnat ja -myynnit

Yrityshankinnat

Vuosi 2009

Vuonna 2009 Outokumpu ei tehnyt yrityshankintoja.

Vuosi 2008

Vuonna 2008 Outokumpu teki kolme yrityshankintaa, jotka on esitetty alla olevissa kappaleissa. Mikäli nämä yritysostot olisivat tapahtuneet 1.1.2008, johdon arvion mukaan Outokumpu-konsernin kauden yhdistelty liikevaihto olisi vuonna 2008 ollut 5 718 milj. euroa ja yhdistelty tulos -182 milj. euroa. Arvio perustuu hankittujen yhtiöiden toteutuneisiin liiketoimiin Outokummun ja kolmansien osapuolien välillä.

SoGePar

Outokumpu osti heinäkuussa 2008 italialaisen ruostumattoman teräksen jakelijan SoGePar Groupin koko osakekannan 224 milj. euron hankintahintaan. Lisäksi Outokumpu otti vastuulleen yhtiön 87 milj. euron velat. SoGePar on yhdistelty Outokummun tilinpäätökseen 1.8.2008 alkaen.

Kaupassa Outokummun omistukseen siirtyivät ruostumattoman teräksen palvelukeskukset Castelleonessa Italiassa ja Rotherhamissa Britanniassa ja jakelutarastot Italiassa, Britanniassa, Belgiassa, Suomessa, Ranskassa ja Irlannissa sekä kaupallinen toimisto Saksassa ja edustusto Turkissa.

Hankintameno on kohdistettu varoille, veloille ja vastuusitoumuksille niiden käyvän arvon perusteella. Hankintamenoa on kohdistettu asiakas-suhteille, ja ne poistetaan arvioidun neljän vuoden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Yritysoston yhteydessä kirjattu liikearvo liittyy lähinnä ostetun liiketoiminnan työvoiman osaamiseen ja markkinatuntemukseen sekä synergiaetuihin, joiden odotetaan syntyvän yhtiön integroimisesta konsernin olemassa olevaan myynti- ja markkinointiorganisaatioon. Lisäksi synergiaetuja odotetaan syntyvän, kun Outokummun omia tuotantolaitoksia käytetään materiaalin toimittamiseen ostetuille yksiköille.

SoGeParin liikevaihto 1.8.–31.12.2008 oli 143 milj. euroa ja tulos 37 milj. euroa tappiollinen.

Hankintameno kohdistus

Milj. €	
Hankintahinta	224
Hankintaan liittyvät kulut	4
Hankitun omaisuuden käypä arvo	-148
Liikearvo	79
Hankitut rahavarat	-27
Kaupan rahavirtavaikutus	200

Hankitun omaisuuden erittely

Milj. €	Myyjän kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Pitkäaikaiset varat		
Aineettomat hyödykkeet	0	47
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	33	33
Sijoitukset ja saamiset	11	11
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	168	168
Sijoitukset ja saamiset		
Korolliset	6	6
Korottomat	156	156
Rahat ja pankkisaamiset	27	27
Pitkäaikaiset velat		
Korolliset	-25	-25
Korottomat	-21	-33
Lyhytaikaiset velat		
Korolliset	-95	-95
Korottomat	-147	-147
	114	148

5. Yrityshankinnat ja -myynnit

Outokumpu Armetal Stainless Pipe Co., Ltd

Outokumpu Stainless Tubular Products (OSTP) ja saudiarabialainen Al-Hejailan-konserniin kuuluva putkivalmistaja Armetal sopivat helmikuussa 2008 perustavansa Riadiin Saudi-Arabiaan Outokumpu Armetal Stainless Pipe Co., Ltd. -yhteisyrityksen (51/49) valmistamaan ruostumattomia teräsputkia. Yhteisyritys aloitti toimintansa ja on yhdistelty Outokummun lukuihin 1.10.2008 lähtien. 49 %:n vähemmistöosuus on erotettu tuloksesta ja esitetty omana eränään konsernin omassa pääomassa. Outokumpu on sijoittanut yhtiöön 1 milj. euroa oman pääoman ehtoisena eränä sekä myöntänyt yhtiölle lainaa. Yhteisyritys hankki Armetalin ruostumattoman teräsputkientuotannon lokakuussa 2008.

Hankintamenson kohdistus

Milj. €	
Hankintahinta	15
Hankintaan liittyvät kulut	0
Hankitun omaisuuden käypä arvo	-11
Liikearvo	4
Hankitut rahavarat	-
Kaupan rahavirtavaikutus	15

Hankitun omaisuuden erittely

Milj. €	Myyjän kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Aineettomat hyödykkeet	0	4
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	2	3
Vaihto-omaisuus	4	4
	6	11

Avesta Klippcenter

Heinäkuussa 2008 Outokumpu osti Avesta Klippcenter AB:n Avestassa Ruotsissa. Avesta Klippcenterin toiminta käsittää pääasiassa Outokummun ruotsalaisten yksiköiden sisäisen ruostumattoman kierrätysteräksen prosessoinnin uudelleensulatettavaksi Avestan sulatolle. Hankinnan myötä Outokummun raaka-aineen käsittelykapasiteetti kasvoi, ja se turvaa kustannustehokkaan syötteen Avestan sulatolle. Kauppahinta oli n. 8 milj. euroa. Hankintamenoa on kohdistettu asiakkuuksille sekä

Liiketoiminnan hankintameno oli 15 milj. euroa. Hankintahinta on kohdistettu asiakassuhteille, sopimuksiin perustuville aineettomille oikeuksille sekä rakennuksiin. Käyvän arvon kohdistukset poistetaan taloudellisen vaikutusaikansa kuluessa, 5–20 vuoden aikana. Hankinnasta syntynyt liikearvo koostuu lähinnä pääsystä uudelle markkina-alueelle sekä hankitun liiketoiminnan henkilöstön osaamisesta ja markkina-tuntemuksesta.

Outokumpu Armetal Stainless Pipen liikevaihto 1.10.–31.12.2008 oli 1 milj. euroa ja tulos 0 milj. euroa tappiollinen.

Yritysmyyynnit

Vuosi 2009

Outokumpu Stainless Tubular Products (OSTP) myi syyskuussa 2009 Pietarsaareissa sijaitsevan neliö- ja suorakaideputkiliiketoimintansa Statatube Oy:lle. Myynnillä ei ollut merkittävää vaikutusta konsernin tulokseen ja rahavirtaan.

Vuosi 2008

Outokumpu myi heinäkuussa 2008 jäljellä olevan kupariputkiliiketoimintansa Cupori Group Oy:lle. Katso tarkemmin liitetieto 4. Myydyt ja myytävänä olevat toiminnot.

6. Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. €	2009	2008
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot	14	27
Muut tuottoerät	14	5
Johdannaisinstrumenttien markkinahintaerot	-	25
	28	57

Johdannaisinstrumenttien markkinahintaerot sisälsivät rahavirransuojausten tehotonta osuutta 16 milj. euroa voittoa vuonna 2008.

7. Liiketoiminnan muut kulut

Milj. €	2009	2008
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntitappiot	-1	-26
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvonalentuminen	-15	-6
Muut kuluerät	-3	-10
Johdannaisinstrumenttien markkinahintaerot	-13	-
	-32	-42

Johdannaisinstrumenttien markkinahintaerot sisälsivät rahavirransuojausten tehotonta osuutta 8 milj. euroa tappiota vuonna 2009.

8. Toimintokohtaisten kulujen erittely

Milj. €	2009	2008
Raaka-aineet ja ostetut tuotteet	-1 307	-3 090
Tarve- ja polttoaineet	-245	-364
Energiakulut	-161	-221
Rahdit	-133	-192
Kunnossapito	-75	-113
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-446	-520
Vuokrat	-25	-26
Tuotantokapasiteetin vuokraus	-27	-38
Poistot	-211	-206
Valmistus omaan käyttöön	5	9
Varastojen muutos	-221	-521
Muut kulut	-200	-271
	-3 044	-5 552

Toimintokohtaiset kulut sisältävät hankinnan ja valmistuksen, myynnin ja markkinoinnin, hallinnon sekä tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot olivat vuonna 2009 yhteensä 1 milj. euroa (2008: 3 milj. euroa), joista tilintarkastukseen liittymättömiä palveluja oli 0 milj. euroa (2008: 1 milj. euroa).

Liikevoittoon sisältyvät kertaluonteiset erät

Milj. €	2009	2008
Avestan sulattoinvestoinnin alaskirjaus	-15	-
Henkilöstön irtisanomisvaraus	-5	-17
Thin Stripin uudelleenjärjestely Britanniassa	-	-66
	-20	-83

9. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Milj. €	2009	2008
Palkat ja palkkiot	-311	-356
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	-9	-25
Sosiaalikulut	-47	-54
Eläkejärjestelyt ja muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet		
Eläkekulut etuusperusteisista järjestelyistä	-19	-10
Eläkekulut maksupohjaisista järjestelyistä	-45	-55
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	-3	-6
Kulut osakeperusteisista maksuista	-2	-0
Muut henkilösivukulut ¹⁾	-8	-14
	-446	-520

¹⁾ Vuonna 2009 ei ole kirjattu henkilöstörahasistolakiin perustuvia voittopalkkioita (2008: 0 milj. euroa).

10. Rahoitustuotot ja -kulut

Milj. €	2009	2008
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	3	10
Korkotuotot		
Lainat ja muut saamiset	14	16
Pankkitilit ja -talletukset	3	4
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	-	0
Myyntivoitot myytävissä olevista sijoituksista	0	0
Muut rahoitustuotot	2	1
Rahoitustuotot yhteensä	22	32

Korkokulut		
Jaksotettuun hankintamenoan arvostettavat rahoituslainat	-37	-77
Rahoitusleasing-sopimukset	-2	-3
Johdannaiset	-0	6
Aktivoidut korot	8	3
Arvon alentumistappiot myytävissä olevista sijoituksista	-	-24
Muut rahoituskulut	-14	-4
Rahoituskulut yhteensä	-44	-99

Valuuttakurssierot		
Johdannaiset	-17	79
Muut	25	-71
Muut markkinahintaerot		
Johdannaiset	-9	-11
Muut	-0	1
Markkina-arvostuserät yhteensä	-2	-2
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-25	-69

Tuloslaskelmaan kirjatut valuuttakurssierot

Milj. €	2009	2008
Liikevaihtoon sisältyvät	-2	75
Ostoihin sisältyvät	6	-45
Muihin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät	-7	-10
Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyvät	7	8
	4	27

10. Rahoitustuotot ja -kulut

Valuuttakurssieroihin sisältyy johdannaisinstrumenttien nettokurssitappiota 24 milj. euroa (2008: nettokurssivoittoa 75 milj. euroa). Rahoitustoimintaan liittyvien johdannaisten kurssierot sisältävät ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosijoitusten suojausten tehotonta osuutta 0,1 milj. euroa voittoa (2008: 0,2 milj. euroa tappiota). Liikevoittoon kirjatut johdannaisten markkinahintaerot, jotka sisältävät myös valuuttakurssierot, on esitetty liitetiedoissa 6. Liiketoiminnan muut tuotot ja 7. Liiketoiminnan muut kulut.

Tuloslaskelman rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyvät kertaluonteiset erät

Vuonna 2009 ei kirjattu kertaluonteisia rahoitustuottoja tai -kuluja. Vuonna 2008 rahoituskuluihin sisältyi kertaluonteisena eränä Belvederen osakkeiden arvonalentuminen 21 milj. euroa.

11. Tuloverot

Tuloverot tuloslaskelmassa

Milj. €	2009	2008
Tilikauden verot	-4	-6
Laskennalliset verot	146	30
	142	24

Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot eroavat Suomen yhteisöverokannan, 26 %, mukaisesta tuloverosta seuraavasti:

Milj. €	2009	2008
Suomen verokannan mukainen tulovero konsernin tuloksesta ennen veroja	123	35
Suomen ja ulkomaisten verokantojen ero	30	20
Vähennyskeltottomien kulujen ja verovapaiden erien verovaikutus	6	-7
Tuloveroihin vaikuttamattomien tappioiden verovaikutus	-13	-29
Edellisinä vuosina muodostettujen laskennallisten verosaamisten muutokset	1	1
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-1	-2
Verokantojen muutosten vaikutus laskennallisiin veroihin	-0	4
Osakkuusyhtiötulosten verovaikutus	-3	-1
Konserniyhdistelyn ja eliminoitien vaikutukset	-0	0
Muut erät	-1	1
Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot	142	24

Laskennalliset tuloverot taseessa

Milj. €	2009	2008
Laskennalliset verosaamiset	42	37
Laskennalliset verovelat	-100	-216
Laskennallinen verovelka, netto	-58	-179

Laskennalliset verot on esitetty taseessa nettomääräisinä niiden konserniyhtiöiden osalta, joiden välillä on verotuksessa mahdollisuus tuloksentasaukseen tai joita verotetaan yhtenä verovelvollisena.

Taseeseen kirjattujen laskennallisten tuloverojen bruttomuutos

Milj. €	2009	2008
Laskennallinen verovelka, netto 1.1.	-179	-215
Muuntoerot	-2	9
Tuloslaskelmaan kirjatut erät	146	30
Laajan tuloksen eriin kirjatut verot	-23	26
Hankitut tytäryritykset	-	-29
Laskennallinen verovelka, netto 31.12.	-58	-179

11. Tuloverot

Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos tilikauden aikana

2009 Milj. €	1.1.	Muuntoerot	Tulos- laskelmaan kirjatut erät	Laajan tuloksen eriin kirjatut erät	Hankitut tytäryritykset	31.12.
Laskennalliset verovelat						
Poistoerot ja varaukset	-198	-4	13	-	-	-189
Käyvän arvon muutokset	-16	-0	6	-2	-	-12
Konserniyhdistelyn ja eliminointien vaikutukset	-1	-	-0	-	-	-1
Muut veronalaiset tilapäiset erot	-66	-0	18	-	-	-49
	-282	-4	37	-2	-	-252
Laskennalliset verosaamiset						
Vahvistetut tappiot	25	3	104	-	-	132
Käyvän arvon muutokset	8	-	13	-21	-	-
Eläkevelvoitteet	9	-0	3	-	-	12
Konserniyhdistelyn ja eliminointien vaikutukset	4	-	-1	-	-	3
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	57	-0	-10	-	-	46
	103	2	108	-21	-	193
Laskennallinen verovelka, netto	-179	-2	146	-23	-	-58

2008 Milj. €	1.1.	Muuntoerot	Tulos- laskelmaan kirjatut erät	Laajan tuloksen eriin kirjatut erät	Hankitut tytäryritykset	31.12.
Laskennalliset verovelat						
Poistoerot ja varaukset	-230	8	25	-	-1	-198
Käyvän arvon muutokset	-8	-	23	-	-31	-16
Konserniyhdistelyn ja eliminointien vaikutukset	-1	-	-0	-	-	-1
Muut veronalaiset tilapäiset erot	-62	1	-5	-	-	-66
	-301	8	43	-	-32	-282
Laskennalliset verosaamiset						
Vahvistetut tappiot	20	-0	5	-	-	25
Käyvän arvon muutokset	0	-	-18	26	-	8
Eläkevelvoitteet	7	0	2	-	-	9
Konserniyhdistelyn ja eliminointien vaikutukset	10	0	-6	-	-	4
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	50	1	3	-	3	57
	86	1	-14	26	3	103
Laskennallinen verovelka, netto	-215	9	30	26	-29	-179

Laajan tuloksen eriin kirjatut verot

Milj. €	2009	2008
Rahavirran suojaukset	10	17
Myytavissä olevat sijoitukset	-4	5
Nettosijoitusten suojaukset	-6	-
Osakkuusyhtiöiden laaja tulos	-2	-
	-1	21

Konsernitilinpäätökseen on jätetty kirjaamatta 82 milj. euroa (2008: 53 milj. euroa) laskennallisia verosaamisia, koska niihin sisältyvän verohyödyn realisointuminen ei ole todennäköistä. Pääosa näistä kirjaamattomista saamisista liittyy 246 milj. euron (2008: 163 milj. euroa) verotappioihin. Näistä tappioista 6 milj. euroa (2008: 4 milj. euroa) vanhenee seuraavan viiden vuoden kuluessa ja loput aikaisintaan

vuonna 2015. Taseeseen sisältyy 57 milj. euroa (31.12.2008: 23 milj. euroa) laskennallisia verosaamisia sellaisissa tytäryhtiöissä, joiden kuluvan tai edeltävän tilikauden tulos on ollut tappiollinen. Näiden laskennallisten verosaamisten kirjaaminen perustuu tulossennusteisiin, jotka osoittavat kyseisten laskennallisten verosaamisten realisointumisen olevan todennäköistä.

12. Osakekohtainen tulos

	2009	2008
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, milj. €	-336	-189
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl	180 826	180 185
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos, €	-1,86	-1,05
Osakekohtainen tulos, €		
Jatkuvien toimintojen tuloksesta	-1,83	-0,61
Myytyjen ja myytävänä olevien toimintojen tuloksesta	-0,02	-0,44

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien potentiaalisten osakkeiden laimentava vaikutus. Konsernilla on osakkeiden määrää lisääviä osakeoptioita (optio-ohjelma 2003). Osakeoptioilla on laimentava vaikutus, kun osakkeen merkintähinta optioilla on alempi kuin osakkeen käypä arvo. Laimennusvaikutukseksi tulee se määrä osakkeita, joka joudutaan laskemaan liikkeelle vastikkeettomana, koska optioiden käytöstä saatavilla varoilla konserni ei voisi laskea liikkeelle samaa määrää osakkeita käypään arvoon. Osakkeen käypä arvo perustuu osakkeiden kauden keskimääräiseen hintaan.

	2009	2008
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, milj. €	-336	-189
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl	180 826	180 185
2003A-osakeoptioiden vaikutus, 1 000 kpl	-	340
2003B-osakeoptioiden vaikutus, 1 000 kpl	137	432
2003C-osakeoptioiden vaikutus, 1 000 kpl	7	38
Laimennettu osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl	180 970	180 995
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	-1,86	-1,04
Jatkuvien toimintojen tuloksesta	-1,83	-0,61
Myytyjen ja myytävänä olevien toimintojen tuloksesta	-0,02	-0,43

13. Aineettomat hyödykkeet

Milj. €	Hankitut aineettomat hyödykkeet					
	Patentit	Tietokone-ohjelmat	Asiakas-suhteet	Muut	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2009	4	38	46	120	482	690
Muuntoerot	-	1	-	2	0	3
Lisäykset ¹⁾	0	1	-	1	-	2
Vähennykset	-0	-0	-	-0	-	-1
Uudelleenryhmittelyt	-	2	2	-5	5	5
Hankintameno 31.12.2009	4	41	48	119	488	700
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2009	-2	-31	-4	-63	-6	-106
Muuntoerot	-	-1	-	-2	-	-2
Vähennykset	0	0	-	0	-	0
Uudelleenryhmittelyt	-	0	-	-0	-	-0
Tilikauden poistot	-0	-3	-12	-11	-	-26
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2009	-2	-34	-16	-75	-6	-134
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	2	7	32	43	482	566
Kirjanpitoarvo 1.1.2009	2	7	42	57	476	584
Hankintameno 1.1.2008	4	39	-	118	405	566
Muuntoerot	-	-2	-	-6	-1	-9
Lisäykset ¹⁾	0	3	-	8	-	11
Hankitut tytäryritykset	0	0	46	0	78	125
Vähennykset	-0	-4	-	-1	-	-6
Uudelleenryhmittelyt	-	2	-	1	-	3
Hankintameno 31.12.2008	4	38	46	120	482	690
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2008	-2	-33	-	-56	-	-91
Muuntoerot	-	2	-	3	-	5
Vähennykset	0	3	-	0	-	4
Uudelleenryhmittelyt	-	0	-	-0	-	0
Tilikauden poistot	-0	-3	-4	-10	-	-18
Arvonalentumiset	-	-	-	-	-6	-6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2008	-2	-31	-4	-63	-6	-106
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	2	7	42	57	476	584
Kirjanpitoarvo 1.1.2008	2	6	-	62	405	475

¹⁾ Aineettomien hyödykkeiden keskeneräiset hankinnat esitetään aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden vastaavassa erässä. Kun hyödyke otetaan käyttöön, se ryhmitellään oikealle tasetilille.

13. Aineettomat hyödykkeet

Tilikauden poistot toimintokohtaisesti

Milj. €	2009	2008
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-12	-13
Myynnin ja markkinoinnin kulut	-12	-4
Hallinnon kulut	-2	-2
Tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut	-0	-0
	-26	-18

Liikearvon jakautuminen segmenteille

Milj. €	2009	2008
General Stainless	417	416
Specialty Stainless	65	60
	482	476

Liikearvojen arvonalentumistestaukset

Liikearvo on kohdistettu konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille, jotka on määritetty liiketoimintaorganisaation mukaan. Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä olevan rahamäärän arvo perustuu käyttöarvo-laskelmiin. Näissä laskelmissa käytetyt rahavirtaennusteet pohjautuvat johdon hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin vuodelle 2010. Vuosien 2011–2014 kerrytettävissä olevat rahamäärät pohjautuvat konservatiivisiin hinta- ja toimitusennusteisiin. Yhtiön kiinteät kulut perustuvat vuoden 2010 ennusteeseen ja tulevien vuosien osalta kiinteiden kulujen oletetaan kasvavan inflaation mukaan. Laskelmissa käytetty ruostumatoman teräksen perushinta on sen pitkän ajan keskiarvoa alempi. Vuoden 2010 toimitusmäärät perustuvat Outokummun myyntiennusteeseen ja siitä eteenpäin puolueettomaan markkinanäkemykseen ruostumatoman teräksen markkinoiden kehityksestä. Käyttöpääoman muutos vastaa tuotantomäärien muutosta.

Rahavirrat, jotka ulottuvat viiden vuoden yli, on laskettu käyttäen ns. loppuarvomenetelmää. Menetelmässä ei ole konservatiivisesti huomioitu kasvua yli viiden vuoden ulottuvissa ennusteissa.

Diskonttokorkona on käytetty Outokummulle määritettyä pääoman tuottovaatimusta (WACC) ennen veroja. Tuottovaatimuksen laskenta-komponentit ovat riskitön tuotto prosentti, markkinariskipreemio, oman pääoman betakerroin, vieraan pääoman kustannus ja tavoitepääomarakenne. Diskonttokorko on laskettu vastaavalla tavalla kuin vuoden 2008 arvonalentumistestauksissa. Diskonttokorko oli 9 % vuonna 2009 (2008: 9 %).

Tärkeimmät muuttujat käyttöarvolaskelmissa ovat diskonttokorko, ruostumatoman teräksen toimitusmäärät ja katteet. Herkkyysanalyysissä on tarkasteltu kaikkia näitä muuttujia. Tehtyjen herkkyysanalyysien perusteella ei vaikuta todennäköiseltä, että vuosille 2010–2014 ennustettujen toimitusten tai katteiden viiden prosentin lasku johtaisi arvonalentumiskirjauksiin. Myöskään diskonttokoron yhden prosenttiyksikön muutos ei johtaisi arvonalentumiskirjaukseen. Mikäli sekä toimitukset että katteet laskisivat samanaikaisesti viisi prosenttia vuosien 2010–2014 aikana, laskisi rahavirtaa tuottavan yksikön käyttöarvo marginaalisesti alle yksikön kirjanpitoarvon 31.12.2009.

Arvonalentumistestausten perusteella ei ole ollut tarvetta arvonalentumiskirjauksiin.

Päästöoikeudet

Euroopan unionin päästökauppajärjestelmän piirissä ovat Outokummun Tornion tehtaat Suomessa, Avestan ja Degerforsin tehtaat ja Nybyn yksikkö Ruotsissa sekä Sheffieldin sulatto Englannissa. Uusi päästökauppa-kausi alkoi Euroopan unionissa vuonna 2008. Outokummulle on myönnetty 1,3 milj. tonnia vuosittaisia päästöoikeuksia vuoteen 2012 saakka ja niiden arvioidaan riittävän nykyisen tuotantokapasiteetin tarpeisiin konsernin tuotantolaitoksissa Euroopassa. Päästökaupan uskotaan jatkuvan vuoden 2012 jälkeen. Outokumpu seuraa EU:n ilmasto- ja energia-paketin kehittymistä ja päästökauppadirektiivin uudistamista. Vähentäkseen päästökaupan noudattamisen kustannuksia Outokumpu on investoinut myös Nordic Environmental Finance Corporationin hallinnoimaan pohjoismaiseen hiilirahastoon (Testing Ground Facility, TGF). Valtiot ja yritykset voivat sijoittaa hiilirahastoon, joka ostaa sijoittajilleen päästöyksiköitä ympäristöä hyödyttäviltä hankkeilta.

Ostetut päästöoikeudet kirjataan aineettomiin oikeuksiin hankintahintaansa. Vastikkeetta saadut päästöoikeudet arvostetaan nimellisarvoonsa, eli niiden arvo on nolla. Varaus päästöoikeuksien palautusvelvoitteen täyttämiseksi kirjataan, mikäli vastikkeetta saadut päästöoikeudet eivät riitä kattamaan todellisten päästöjen määrää. Päästökauppajärjestelmän piiriin kuuluvien konserniyhtiöiden toteutuneet hiilidioksidipäästöt vuonna 2009 olivat noin 540 000 tonnia (2008: 820 000 tonnia). Toteutuneet päästöt eivät ylittäneet saatujen päästöoikeuksien määrää vuonna 2009 ja Outokumpu myi 454 000 tonnia hiilidioksidipäästöoikeuksia 6 milj. eurolla vuonna 2009 (2008: 22 milj. euroa).

Päästöoikeuksien hintariskin suojauksesta on kerrottu liitetiedossa 20.

14. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Milj. €	Maa-alueet	Kaivosten malmivarat	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat ¹⁾	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2009	39	33	838	2 749	99	262	4 021
Muuntoerot	1	-	9	52	1	7	69
Lisäykset	7	1	22	104	0	111	246
Vähennykset	-	-	-1	-22	-0	-0	-23
Uudelleenryhmittelyt	-0	1	22	100	6	-133	-4
Hankintameno 31.12.2009	47	35	891	2 983	106	247	4 309
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2009	-2	-3	-345	-1 606	-37	-0	-1 994
Muuntoerot	0	-	-5	-32	-0	-1	-38
Vähennykset	-	-	0	19	0	-	20
Uudelleenryhmittelyt	-	-	0	-0	0	-	0
Tilikauden poistot	-	-0	-30	-148	-6	-	-185
Arvonalentumiset	-	-	-1	-	-	-14	-15
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2009	-2	-3	-381	-1 767	-43	-15	-2 212
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	45	32	511	1 215	63	232	2 097
Kirjanpitoarvo 1.1.2009	37	30	494	1 143	62	262	2 027
Hankintameno 1.1.2008	38	33	830	2 890	98	94	3 984
Muuntoerot	-3	-	-26	-154	-1	-6	-190
Lisäykset	1	-	19	54	0	227	301
Hankitut tytäryritykset	1	-	20	14	0	0	36
Vähennykset	-0	-	-11	-95	-0	-0	-108
Uudelleenryhmittelyt	2	0	6	41	2	-53	-2
Hankintameno 31.12.2008	39	33	838	2 749	99	262	4 021
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2008	-2	-2	-341	-1 627	-32	-0	-2 004
Muuntoerot	-0	-	17	98	0	0	115
Vähennykset	-	-	9	74	0	-	83
Uudelleenryhmittelyt	-	-	0	-1	-0	-0	-0
Tilikauden poistot	-	-1	-29	-151	-5	-	-188
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2008	-2	-3	-345	-1 606	-37	-0	-1 994
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	37	30	494	1 143	62	262	2 027
Kirjanpitoarvo 1.1.2008	36	31	490	1 263	66	94	1 980

¹⁾ Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat sisältävät myös aineettomien hyödykkeiden osuuden. Kun hyödyke otetaan käyttöön, se ryhmitellään oikealle tasetilille.

Tilikauden poistot toimintokohtaisesti

Milj. €	2009	2008
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-177	-180
Myynnin ja markkinoinnin kulut	-3	-3
Hallinnon kulut	-4	-4
Tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut	-1	-1
	-185	-188

Tilikauden aikana korkomenoja aktivoitiin käyttöomaisuuteen 8 milj. euroa (2008: 3 milj. euroa). Korkoja on aktivoituina käyttöomaisuuteen 31.12.2009 yhteensä 50 milj. euroa (31.12.2008: 46 milj. euroa). Outokumpu määrittää aktivointikoron erikseen jokaiselle vuosineljännekselle. Vuonna 2009 keskimääräinen korko oli 3,16 %.

14. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyvät rahoitusleasing-sopimuksilla vuokratut hyödykkeet

Milj. €	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno	9	132	141
Kertyneet poistot	-3	-29	-32
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	5	103	109
Hankintameno	9	71	80
Kertyneet poistot	-2	-22	-24
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	7	49	56

15. Sijoitukset osakkuusyhtiöihin

Milj. €	2009	2008
Osakkuusyhtiösakkeet ja -osuudet		
Hankintameno 1.1.	138	139
Muuntoerot	0	-0
Hankintameno 31.12.	139	138
Osakkuusyhtiösijoitusten pääomaomaisu 1.1.		
Muuntoerojen muutos	1	-3
Tilikauden aikana saadut osingot	-0	-2
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista ¹⁾	-12	-2
Osuus osakkuusyhtiöiden laajasta tuloksesta	7	-
Osakkuusyhtiösijoitusten pääomaomaisu 31.12.	14	17
Osakkuusyhtiösijoitukset yhteensä 31.12.	152	156

Osakkuusyhtiöt

	Kotipaikka	Omistus- osuus, %
ABB Industriunderhåll AB	Ruotsi	49
Fagersta Stainless AB	Ruotsi	50
KDAB i Västerås AB ²⁾	Ruotsi	50
Outokumpu Nordic Brass AB	Ruotsi	50
Rapid Power Oy	Suomi	33
Talvivaara Sotkamo Oy ³⁾	Suomi	20

Merkittävimmät osakkuusyhtiöt

Milj. €	Kotipaikka	Varat	Velat	Liikevaihto	Voitto	Omistus- osuus, %
2009						
Fagersta Stainless AB	Ruotsi	68	29	93	-8	50
Rapid Power Oy ⁴⁾	Suomi	201	147	31	1	33
Talvivaara Sotkamo Oy ^{3) 5)}	Suomi	715	624	3	-22	20
2008						
Fagersta Stainless AB	Ruotsi	77	32	212	-3	50
Rapid Power Oy	Suomi	220	166	50	0	33
Talvivaara Sotkamo Oy ³⁾	Suomi	776	599	0	-6	20

¹⁾ Lähtökohtaisesti osakkuusyhtiöiden tulokset yhdistellään kalenterivuodelta. Kuitenkin vuonna 2009 Outokummun osuus Talvivaara Sotkamo Oy:n tuloksesta on yhdistelty 30.9.2009 päättyneeltä viidentoista kuukauden jaksolta 30.6.2008–30.9.2009.

Hankinnan yhteydessä malmivaroille kohdistetun 82 milj. euron käyvän arvon poistot on aloitettu 1.1.2009. Käyvän arvon kohdistus kirjataan tasapoistoin malmivarojen oletettuna louhinta-aikana (noin 24 vuotta). Poistot esitetään tuloslaskelmassa osana osakkuusyhtiöiden tuloksia.

²⁾ Aiemmin Kopparlunden Development AB

³⁾ Aiemmin Talvivaara Projekti Oy

⁴⁾ Vuoden 2009 Rapid Power Oy:n luvut perustuvat tilanteeseen 30.11.2009.

⁵⁾ Vuoden 2009 Talvivaara Sotkamo Oy:n luvut perustuvat tilanteeseen 30.9.2009. Nämä tiedot sisältyvät Talvivaaran Kaivososakeyhtiön 30.9.2009 päättyneeltä jaksolta julkaistuihin konsernitietoihin.

16. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin

2009 Milj. €	IAS 39:n mukainen arvostusryhmä	Arvostettu					Kirjanpitoarvo 31.12.2009	Käypä arvo 31.12.2009
		Jaksotettuun hankinta- menoon	Hankinta- menoon	Käypään arvoon, laaja tuloslaskelma	Käypään arvoon, tuloslaskelma			
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Myytavissä olevat rahoitusvarat	a)	-	13	85	-	98	98	
Myyntisaamiset ja muut saamiset								
Korolliset	b), c)	139	-	-	1	140	60	
Korottomat	b)	55	-	-	-	55	55	
Suojauslaskettavat johdannaiset	e)	-	-	0	-	0	0	
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	-	-	-	7	7	7	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myytavissä olevat rahoitusvarat	a)	-	3	11	-	14	14	
Myyntisaamiset ja muut saamiset								
Korolliset	b)	9	-	-	-	9	9	
Korottomat	b)	493	-	-	-	493	493	
Rahavarat	b), c)	99	-	-	12	112	112	
Suojauslaskettavat johdannaiset	e)	-	-	0	-	0	0	
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	-	-	-	16	16	16	
		796	17	96	35	943	863	
Pitkäaikaiset velat								
Pitkäaikaiset lainat	f)	997	-	-	-	997	958	
Ostovelat ja muut velat	f)	1	-	-	-	1	1	
Suojauslaskettavat johdannaiset	e)	-	-	25	-	25	25	
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	-	-	-	16	16	16	
Lyhytaikaiset velat								
Lyhytaikaiset lainat	f)	652	-	-	-	652	652	
Ostovelat ja muut velat								
Korolliset	f)	7	-	-	-	7	7	
Korottomat	f)	438	-	-	-	438	438	
Suojauslaskettavat johdannaiset	e)	-	-	8	-	8	8	
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	-	-	-	37	37	37	
		2 095	-	33	53	2 181	2 142	

IAS 39:n mukaiset arvostusryhmät:

- a) Myytävissä olevat rahoitusvarat
- b) Lainat ja muut saamiset
- c) Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat
- d) Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset
- e) Suojauslaskettavat johdannaiset
- f) Muut rahoitusvelat

16. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin

2008 Milj. €	IAS 39:n mukainen arvostusryhmä	Arvostettu				Kirjanpitoarvo 31.12.2008	Käypä arvo 31.12.2008
		Jaksotettuun hankinta- menoon	Hankinta- menoon	Käypään arvoon, laaja tuloslaskelma	Käypään arvoon, tuloslaskelma		
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Myytavissä olevat rahoitusvarat	a)	-	15	52	-	67	67
Myyntisaamiset ja muut saamiset							
Korolliset	b), c)	130	-	-	1	132	93
Korottomat	b)	55	-	-	-	55	55
Suojauslaskettavat johdannaiset	e)	-	-	1	-	1	1
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	-	-	-	9	9	9
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Myytavissä olevat rahoitusvarat	a)	-	0	7	-	8	8
Myyntisaamiset ja muut saamiset							
Korolliset	b)	25	-	-	-	25	25
Korottomat	b)	650	-	-	-	650	650
Rahavarat	b), c)	205	-	-	19	224	224
Suojauslaskettavat johdannaiset	e)	-	-	11	-	11	11
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	-	-	-	81	81	81
		1 064	15	71	110	1 262	1 223
Pitkäaikaiset velat							
Pitkäaikaiset lainat	f)	1 170	-	-	-	1 170	1 106
Ostovelat ja muut velat	f)	2	-	-	-	2	2
Suojauslaskettavat johdannaiset	e)	-	-	48	-	48	48
Lyhytaikaiset velat							
Lyhytaikaiset lainat	f)	501	-	-	-	501	501
Ostovelat ja muut velat							
Korolliset	f)	26	-	-	-	26	26
Korottomat	f)	378	-	-	-	378	378
Suojauslaskettavat johdannaiset	e)	-	-	1	-	1	1
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	-	-	-	53	53	53
		2 077	-	49	53	2 179	2 115

IAS 39:n mukaiset arvostusryhmät:

- a) Myytävissä olevat rahoitusvarat
- b) Lainat ja muut saamiset
- c) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
- d) Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset
- e) Suojauslaskettavat johdannaiset
- f) Muut rahoitusvelat

17. Hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista

2009 Milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Varat				
Myytavissä olevat rahoitusvarat	60	-	36	96
Myyntisaamiset ja muut saamiset, korolliset	-	1	-	1
Rahavarat	-	12	-	12
Suojauslaskettavat johdannaiset	-	0	-	0
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	-	22	-	22
	60	35	36	131
Velat				
Suojauslaskettavat johdannaiset	-	33	-	33
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	-	53	-	53
	-	86	-	86

Täsmäytyslaskelma tason 3 muutoksista ¹⁾

Milj. €	Myytavissä olevat rahoitusvarat
Tasearvo 1.1.2009	39
Muuntoerot	2
Käyvän arvon muutokset laajassa tuloslaskelmassa	-5
Tasearvo 31.12.2009	36

¹⁾ Laskelma perustuu tasekursseihin.

Käypien arvojen hierarkiatasot perustuvat arvostamisessa käytettyjen tietojen lähteeseen:

- Taso 1: Käyvät arvot perustuvat julkisiin noteerauksiin.
Taso 2: Käyvät arvot perustuvat noteerattuihin markkinahintoihin ja -kursseihin, kassavirtojen diskonttaukseen sekä optioiden osalta arvonnäytysmalleihin.
Taso 3: Käyvät arvot eivät perustu markkinalähteeseen, koska luotettavaa markkinalähdettä ei ole saatavilla. Arvostusmenetelmä on valittu siten, että arvostuksissa käytettävissä oleva tieto ja arvioitavan kohteen ominaisuudet saadaan riittävästi huomioitua.

Tason kolme käypä arvo koostuu Ruotsin kruunumääräisestä sijoituksesta listaamattomaan yhtiöön sekä hiilirahastosijoituksesta. Listaamat-

toman yhtiön osakkeen arvostus perustuu toteutuneisiin raportoituihin lukuihin. Käyvän arvon laskennassa on käytetty seuraavia parametreja: yhtiön osakekohtainen tulos (EPS), kohdemaan osakemarkkinoiden P/E-luku, osakekohtainen oma pääoma sekä pitkän aikavälin keskimääräinen osakekohtainen osinko. P/E-luku on ainoa markkina-arvoihin sidottu parametri, muilta osin arvoon vaikuttavat muutokset yhtiön tuloksessa, omassa pääomassa sekä osingoissa. Muiden parametrien ollessa ennallaan 10 %:n muutos P/E-luvussa tarkoittaa noin 5 %:n muutosta käyvässä arvossa. 10 %:n muutoksilla muissa parametreissa ei ole merkittävää vaikutusta arvoon.

Hiilirahastosijoituksen (TGF) käyvän arvon laskelma perustuu projekteilta hankittavien Kioto-oikeuksien arvioituihin määriin sekä oikeuksien arvioituihin markkinahintoihin. Rahastosta saatavien oikeuksien määrän arvioinnissa on otettu huomioon projekteihin liittyvät tärkeät riskitekijät.

18. Myytävissä olevat sijoitukset

Milj. €	2009	2008
Tasearvo 1.1.	75	139
Muuntoerot	2	-7
Lisäykset	2	1
Vähennykset	0	-0
Käyvän arvon muutokset	34	-35
Arvon alentumistappiot	-	-23
Myyntivoitot tuloslaskelmassa	0	0
Tasearvo 31.12.	112	75
Vähennetään:		
Pitkäaikaiset listatut osakkeet	-49	-14
Pitkäaikaiset listaamattomat osakkeet	-50	-53
Lyhytaikaiset myytävissä olevat sijoitukset	14	8
Listatut osakkeet	60	21
Listamattomat osakkeet ja muut sijoitukset, arvostus käypään arvoon	36	39
Listamattomat osakkeet ja muut sijoitukset, arvostus hankintamenoon	17	15
	112	75
Myytävissä olevien sijoitusten arvonmuutosrahasto		
Käypä arvo	112	75
Hankinta-arvo	-61	-59
Arvonmuutosrahasto ennen veroja	51	15
Laskennallinen verovelka	-4	5
Arvonmuutosrahasto	46	20

Listatut osakkeet on kirjattu käypään arvoon, joka perustuu julkisiin noteerauksiin. Merkittävä tai pidentynyt käyvän arvon alentuminen johtaa arvon alentumistappion kirjaamiseen, mikäli käypä arvo on ollut kolmen viimeisen neljänneksen ajan ennalta määritellyä prosentuaalista tasoa enemmän hankintamenoa alempi.

Listamattomien osakkeiden arvostusmenetelmä on valittu siten, että arvostuksessa käytettävissä oleva tieto ja arvioitavan yhtiön liike-

toimintaan liittyvät ominaisuudet saadaan riittävästi huomioitua. Lisätietoa arvostusmenetelmistä liitetiedossa 17. Hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista.

Listamattomat osakkeet, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, on kirjattu hankintamenoon. Erä sisältää sijoituksia energiantuotantoyhtiöihin 31.12.2009 12 milj. euron arvosta (2008: 10 milj. euroa).

19. Osakeperusteiset maksut

Outokummulla on olemassa johdon optio-ohjelma (vuoden 2003 optiojärjestelmä) sekä kaksi osakepalkkiojärjestelmää. Optio-ohjelma käsittää kolme osaa 2003A, 2003B ja 2003C ja osakepalkkiojärjestelmät kattavat vuodet 2006–2010 ja 2009–2013. Sekä optio-oikeudet että osakepalkkiojärjestelmät ovat osa konsernin avainhenkilöiden kannustus- ja sitouttamisjärjestelmää, ja niiden tarkoituksena on kannustaa pitkäjänteiseen työhön omistaja-arvon kasvattamiseksi. Osakepalkkiojärjestelmien tarkoituksena on palkita avainhenkilöitä yhtiön strategiaa tukevista hyvistä suorituksista ja samalla ohjata johdon huomiota omistaja-arvon kasvattamiseen pitkällä aikavälillä.

Osakepalkkiojärjestelmän 2006–2010 ensimmäinen ansaintakausi päättyi 31.12.2008. Saavutettujen tulosten perusteella Outokummun hallitus vahvisti, että osallistujille jaetaan 50 % maksimiosakemäärästä. Osakkeita jaettiin yhteensä 177 715 kappaletta 125 henkilölle maaliskuussa 2009. Outokumpu käytti palkkioiden maksuun hallussaan olleita omia osakkeita, joten yhtiön osakkeiden kokonaismäärä ei muuttunut.

3.2.2009 Outokumpu Oyj:n hallitus vahvisti uuden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän, joka on suunnattu Outokummun avainhenkilöille

vuosina 2009–2013. Järjestelmä on viisivuotinen, ja se koostuu kolmesta kolmen vuoden pituisesta ansaintajaksosta. Jaksot alkavat 1.1.2009, 1.1.2010 ja 1.1.2011. Hallitus vahvistaa osallistujien määrän, kullekin avainhenkilölle kohdennettavan osakemäärän ja ansaintakriteerit erikseen kullekin ansaintakaudelle. Kunkin ansaintajakson perusteella voidaan jakaa enintään 500 000 osaketta. Palkkion määrä määritetään ja maksetaan osallistujille asetettujen tavoitteiden toteutumisen perusteella ansaintakauden viimeisen vuoden tilinpäätöksen valmistuttua. Järjestelmän yhteydessä ei tulla laskemaan liikkeelle uusia osakkeita, joten kannustinjärjestelmällä ei ole osakkeen arvoa laimentavaa vaikutusta.

IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardia on sovellettu yllä kuvattuihin kannustinjärjestelmiin. Näiden järjestelmien kokonaisarvoksi on tilinpäätöshetkellä arvioitu 21 milj. euroa. Tämä kirjataan kuluksi oikeuden syntymisajanjakson kuluessa. 31.12.2009 mennessä erästä oli kirjattu kuluksi 16 milj. euroa, josta 2 milj. euroa tilikaudella 2009.

Tarkempia tietoja Outokummun optio- ja osakepalkkiojärjestelmistä löytyy Outokummun vuosikertomuksesta.

19. Osakeperusteiset maksut

Työsuhde-etuudet sisältävät osakeperusteisia kuluja seuraavasti

Milj. €	2009	2008
Osakkeina suoritettavat	-1	-2
Rahana suoritettavat	-1	2
	-2	-0
Rahana suoritettavan osakeperusteisen järjestelyn velat 31.12.	2	3

Optio-ohjelma

Optio-ohjelman keskeiset ehdot

	2003A	2003B	2003C
Myöntämispäivä	12.6.2003	10.2. ja 15.9.2004	22.3.2005 ja 1.4.–1.10.2007
Myönnettyjen optioiden määrä, kpl	742 988	1 148 820	1 205 000
Myönnettyjen optioiden maksimimäärä 31.12.2009, kpl	-	939 714	80 500
Toteutushinta, € ¹⁾	7,25	9,81	10,44
Sopimuksen mukainen voimassaoloaika	12.6.2003–1.3.2009	10.2.2004–1.3.2010	22.3.2005–1.3.2011
Oikeuden syntymisjakso	12.6.2003–31.8.2006	10.2.2004–31.8.2007	22.3.2005–31.8.2008
Sopimuksen syntymisehdot	Vuoden 2003 osakekohtainen tuloskehitys sekä alan vertailuyrityksiä parempi kurssikehitys. Konsernin johtoryhmän jäsenillä ansaintakriteerinä myös velkaantumisaste.	Vuoden 2004 osakekohtainen tuloskehitys sekä alan vertailuyrityksiä parempi kurssikehitys. Konsernin johtoryhmän jäsenillä ansaintakriteerinä myös velkaantumisaste.	Outokumpu-konsernin liikevoitto, total shareholder return -suhteluvun (TSR) kehitys suhteessa vertailuryhmään sekä konsernin johtoryhmän jäsenten kohdalla myös velkaantumisaste.

¹⁾Vähennetty maksetut osingot.

Jäljellä olevan sopimuksen mukaisen voimassaoloajan painotettu keskiarvo tilikauden lopussa oleville optioille on 0,2 vuotta (2008: 0,9 vuotta). Vuosina 2009 ja 2008 ei myönnetty uusia optioita.

Myönnettyjen optioiden käypä arvo myöntämispäivänä on määritetty käyttämällä Black-Scholes-Merton-optionhinnoittelumallia sekä soveltuvia tilastomatematiikan menetelmiä. Optio-ohjelman keskeiset ehdot on huomioitu arvostuksessa.

Optioiden määrät ja keskimääräisen toteutushinnan muutokset vuoden aikana

	2009		2008	
	Optioiden määrä	Toteutushinta painotettuna keskiarvona euroa/osake	Optioiden määrä	Toteutushinta painotettuna keskiarvona euroa/osake
Tilikauden alussa	1 587 294	9,28	1 719 381	10,48
Menetettyt optiot	-	-	-2 000	10,94
Toteutetut optiot	-558 659	7,34	-130 087	9,14
Rauenneet optiot	-8 421	7,25	-	-
Tilikauden lopussa	1 020 214	9,86	1 587 294	9,28
Toteutettavissa olevat optiot tilikauden lopussa	1 020 214	9,86	1 587 294	9,28

19. Osakeperusteiset maksut

Osakepalkkiojärjestelmät

Osakepalkkiojärjestelmien keskeiset ehdot

	Järjestelmä 2006–2010		Järjestelmä 2009–2013
	Kannustinkausi 2007–2009	Kannustinkausi 2008–2010	Kannustinkausi 2009–2011
Myöntämispäivä	1.2.2007	31.1.2008	3.2.2009
Oikeuden syntymisjakso	1.1.2007–31.12.2009	1.1.2008–31.12.2010	1.1.2009–31.12.2011
Sopimuksen syntymisehdot:			
Markkinaperusteiset ehdot	Alan vertailuyrityksiä parempi kurssikehitys.	Alan vertailuyrityksiä parempi kurssikehitys.	Alan vertailuyrityksiä parempi kurssikehitys.
Ei-markkinaperusteiset ehdot	Excellence-ohjelmien taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.	Excellence-ohjelmien taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.	-
Muut keskeiset ehdot	Ohjelman perusteella annettavalle edulle on asetettu palkkaan perustuva enimmäismäärä.	Ohjelman perusteella annettavalle edulle on asetettu palkkaan perustuva enimmäismäärä.	Ohjelman perusteella annettavalle edulle on asetettu palkkaan perustuva enimmäismäärä.

Osakepalkkiojärjestelmän käyvän arvon määrittämisessä on käytetty soveltuvia tilastomatematiikan menetelmiä.

Arvonmäärittämisessä käytetyt tekijät

	Järjestelmä 2006–2010		Järjestelmä 2009–2013
	Kannustinkausi 2007–2009	Kannustinkausi 2008–2010	Kannustinkausi 2009–2011
Osakehinta myöntämispäivänä, €	28,10	21,01	8,54
Osakehinta tilinpäätöspäivänä, €	13,26	13,26	13,26
Vertailusuhteen annualisoitu volatilitteetti myöntämispäivänä, % p.a.	25,9	28,1	52,3
Vertailusuhteen annualisoitu volatilitteetti tilinpäätöspäivänä, % p.a.	34,1	34,1	42,7
Odotetut henkilöstövähennykset myöntämispäivänä, % p.a.	10,0	8,0	6,0
Odotetut henkilöstövähennykset tilinpäätöspäivänä, % p.a.	5,0	5,0	5,0
Toteutuneet henkilöstövähennykset, % p.a.	1,9	4,7	2,6
Markkinaperusteisten ehtojen arvioitu toteuma myöntämispäivänä, %	41,1	51,5	62,3
Ei-markkinaperusteisten ehtojen arvioitu toteuma myöntämispäivänä, %	100,0	50,0	-
Markkinaperusteisten ehtojen arvioitu toteuma tilinpäätöspäivänä, %	0,0	19,9	50,6
Ei-markkinaperusteisten ehtojen arvioitu toteuma tilinpäätöspäivänä, %	0,0	0,0	-

20. Rahoitusriskienhallinta, pääomahallinta ja vakuutukset

Rahoitusriskienhallinnan tavoitteena on vähentää rahoitusmarkkinoiden hintavaihteluista ja muista epävarmuustekijöistä aiheutuvia tulos-, rahavirta- ja tasevaikutuksia sekä varmistaa riittävä maksuvalmius. Pääomahallinnan tavoitteena on turvata toiminnan jatkuvuus ja luoda arvoa osakkeenomistajille optimoimalla pääoman kustannus. Vakuutus-toiminnan päätavoite on suojautuminen katastrofiriskejä vastaan sekä vahinkojen aiheuttamien tulosvaihteluiden pienentäminen.

Hallitus on hyväksynyt riskienhallintapolitiikan, jossa määritellään vastuut, riskienhallintaprosessi ja muut riskienhallinnan pääperiaatteet. Hallitus seuraa riskienhallinnan toteutumista säännöllisesti. Vuonna 2009 toimitusjohtaja hyväksyi luotto- ja maariskien hallintaan liittyvien periaatteiden muutoksia, jotka on sisällytetty rahoitusriskienhallinnan politiikkaan. Konsernin talous- ja rahoitusjohtaja on vastuussa rahoitusriskienhallinnan toteuttamisesta ja kehittämisestä.

Rahoitusriskit jaetaan markkinariskisiin, maa- ja luottoriskisiin sekä maksuvalmius- ja jälleerahoitusriskisiin. Liiketoimintayksiköt ja konserni-toiminnat suojaavat valuuttakurssi- ja nikkelihintariskinsä vastapuolelleen konsernin rahoitus- ja riskienhallintatoiminto, joka tekee pääosan konsernin sopimuksista pankkien ja muiden rahoituslaitosten kanssa. Rahoitus- ja riskienhallintatoiminto vastaa myös maksuvalmius- ja jälleerahoitusriskien hallinnasta sekä korkoriskistä ja päästöoikeuksien hintariskistä. Konsernin luottoriskien hallinta on hajautettu, mutta rahoitus- ja riskienhallintatoiminto seuraa myös näitä riskejä. Konsernin energiatoiminto vastaa energian hintariskien hallinnasta.

Rahoitus- ja riskienhallintatoiminto hankkii merkittävän osan konsernin vakuutuksista. Tärkeimpiä vakuutuslajeja ovat omaisuus- ja keskeytysriskit sekä vastuu-, kuljetus- ja luottoriskit. Osan riskeistä vakuuttaa konsernin oma vakuutusyhtiö.

Markkinariski

Markkinariski johtuu valuuttojen, korkojen, hyödykkeiden, energian ja arvopapereiden kurssien tai hintojen muutoksista. Näillä hintamuutoksilla saattaa olla merkittävä vaikutus konsernin tulokseen, rahavirtaan ja taseeseen. Rahoitusinstrumenttien herkkyysoanalyysi markkinariskeille on esitetty liitteessä 24.

Outokumpu käyttää johdannaisopimuksia vähentääkseen kurssi- ja hintamuutosten edellä mainittuja vaikutuksia. Suojauslaskentaa sovelletaan suomalaisten tuotantolaitosten ennustettujen sähköstöjen suojauksiin (sähkön hintariski) ja Ruotsin kruunumääräisen sähkönosto-sopimuksen valuuttasuojauksiin. Myös johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, on tehty vähentämään liiketoimintaan tai rahoitukseen liittyviä tulos- ja/tai rahavirtavaikutuksia. Suojauslaskennan ulkopuolella olevien johdannaisten käyttö voi aiheuttaa ajoituseroja johdannaisista aiheutuvan tuloksen ja suojattavaan positioon liittyvän tuloksen välillä. Johdannaissopimusten käyvät arvot ja nimellismäärät on esitetty liitteessä 25.

Valuuttakurssiriski

Pääosa konsernin myynnistä on euro- ja Yhdysvaltain dollari -määräistä. Merkittävä osa kuluista muodostuu euroina, Yhdysvaltain dollareina ja Ruotsin kruunuina. Euroopassa Outokummun tuotteet hinnoitellaan lähikohtaisesti euroina, jolloin tuotantoon liittyvät kustannukset erityisesti Ruotsin kruunuina (noin 4 miljardia kruunua vuodessa) muodostavat merkittävän kannattavuuteen vaikuttavan valuuttakurssiriskin.

Outokumpu suojaa suurimman osan käyvän arvon riskistä, joka tyyppisesti liittyy valuuttamääräisiin myyntisaamisiin, ostovelkoihin, korolliseen velkaan, rahavaroihin ja lainaamiin. Sopimukseen perustuvat rahavirrat suojataan suurelta osin, kun taas ennustetut ja todennäköiset rahavirrat suojataan ainoastaan erillisiiin päätöksiin perustuen valikoidusti. Vuonna 2009 Outokumpu teki erillisiiin päätöksiin perustuen ennustetun kassavirran suojauksia ostamalla Ruotsin kruunu ja

Englannin puntia. Lisäksi loppuvuoden aikana tehtiin erillispäätös vähentää Luvata Fabrication Oy:ltä olevaan lainasaatavaan liittyvää valuuttasuojauksia. Konsernin käyvän arvon valuuttapositio on esitetty tarkemmin liitteessä 21. Valuuttapositio.

Tuloslaskelmaan liittyvää translaatoriskiä ei ole suojattu. Euro maiden ulkopuolisten konserniyhtiöiden omien pääomien yhteismäärä 31.12.2009 oli 888 milj. euroa (2008: 1 075 milj. euroa). Noin 61 % valuuttamääräisestä omasta pääomasta oli Ruotsin kruunu -määräistä ja 14 % puntamääräistä. Konsernilla ei ollut suojauksia ulkomaisiin yksiköihin tehtyihin nettosijoituksiin tilinpäätöshetkellä (suojausaste 2008: 9,3 %).

Korkoriski

Konsernin korkoasemaa seurataan rahavirtariskinä (korkomuutosten vaikutus nettokorkokuluihin) ja käyvän arvon riskinä (korkomuutosten vaikutus monetaaristen tase-erien käypään arvoon). Korkoriskin ja -kustannusten tasapainottamiseksi merkittävä osa lainoista ja sijoituksista on sidottu lyhytaikaisiin viitekorkoihin. Rahavirtariskien pienentämiseksi konsernilla on koronvaihtosopimuksia, joissa Outokumpu maksaa kiinteää korkoa ja saa vaihtuvaa korkoa. Lisäksi vuoden 2009 aikana tehtiin korko-optiosopimuksia, joilla rajoitetaan koron nousun vaikutuksia tulokseen.

Korkoriskin hallinnassa tärkeimmät valuutat ovat Ruotsin kruunu ja euro. Noin 87 %:ssa konsernin korollisesta velasta koronmääräytymisjakso on alle yhden vuoden. Pitkäaikaisten korollisten lainojen keskiporkko 31.12.2009 oli 2,0 %. Korkopositio on esitetty tarkemmin liitteessä 22. Nettovelan valuuttajakauma ja uudelleenhinnoittelu.

Hyödyke- ja energiahintariski

Konserni käyttää huomattavan määrän raaka-aineita ja energiaa, joiden hinta määräytyy säädelyillä markkinoilla, kuten Lontoon metallipörssissä (London Metal Exchange) ja pohjoismaisessa sähköpörssissä (Nord Pool ASA). Raaka-aineostojen ja lopputuotemyyntien hinnoittelun eriaikaisuus, varastotasojen muutokset sekä kyky siirtää raaka-aineiden ja energian hinnanmuutoksia lopputuotteiden hintoihin vaikuttavat suojaustarpeisiin ja -toimenpiteisiin.

Merkittävin hyödykehintariski aiheutuu nikkelin hinnan vaihteluista. Suurin osa ruostumattoman teräksen myyntisopimuksista sisältää ns. seosainelisehdon, jolla pienennetään raaka-aineen oston ja tuotteen toimitus hetken eriaikaisuudesta aiheutuvaa riskiä. Konsernin nikkeliopositio sisältää kiinteähintaiset ostotilaukset, varastoihin sitoutuneen nikkelin, kiinteähintaiset myyntitilaukset ja lähiviikkojen ennustetut tilauskantaan sisällyttömät toimitukset. Tätä tyyppisesti pitkää (ylijäämäistä) nikkeliopositiota vähennetään johdannaisopimuksilla siten, että liiketoimintaan pysyvästi liittyvä metallihintariski (perusvarasto) jätetään suurelta osin suojaamatta. Nikkelijohdannaisia käytetään vähentämään nikkelin hintamuutosten vaikutuksia tulokseen. Loppuvuoden 2009 aikana ja erilliseen päätökseen perustuen normaalia suurempi osa perusvarastoa suojattiin johdannaisilla. Metallien hinnat vaikuttavat merkittävästi myös käyttöpääomaan ja siten liiketoiminnan rahavirtaan. Tätä riskiä ei suojata johdannaisilla.

Useat Outokummun tuotantolaitokset kuuluvat EU:n päästökauppajärjestelmän piiriin. Toteutuneita ja ennustettuja hiilidioksidipäästöjä sekä myönnettyjen päästöoikeuksien määrää seurataan ja arvioidaan myös keskitetysti. Päästöoikeuksien hintariskien hallinnan tavoitteena on varmistaa päästökauppajaksolla tarvittavien päästöoikeuksien hinta sekä alentaa kyseistä hintaa esimerkiksi investoinnilla hiilirahastoon sekä vaihtamalla EU:n päästöoikeuksia Kioto-mekanismin päästöoikeuksiin EU:n päästökauppajärjestelmässä määriteltujen rajojen puitteissa.

Konsernilla on tuotantoprosesseja, jotka käyttävät merkittäviä määriä sähköenergiaa, nestekaasua, maakaasua ja muita polttoaineita. Konsernin pohjoismaisten tuotantolaitosten käyttämä sähköenergia ostetaan ja hallinnoidaan keskitetysti, kun taas muiden tuotantolaitosten sähköenergia hankitaan paikallisesti. Sähköenergiaan liittyvää hintariskiä

20. Rahoitusriskienhallinta, pääomahallinta ja vakuutukset

vähennetään kiinteähintaisilla toimitussopimuksilla, omistusosuuksilla energian tuotantolaitoksissa ja sähköjohdannaisilla. Sähköjohdannaisia käytetään lyhyen ja keskipitkän aikavälin sähkön hintariskin hallintaan ja suojauslaskentaa sovelletaan osaan näistä sopimuksista. Suojauslaskennan piirissä olevat johdannaiset on esitetty tarkemmin liitteessä 25. Johdannaissopimusten käyvät arvot ja nimellismäärät.

Konsernilla oli 31.12.2009 sähköjohdannaisia 0,8TWh (31.12.2008: 1,3 TWh). Vuonna 2009 konsernin pohjoismaiset tuotantolaitokset käyttivät sähköä 2,1TWh (2008: 2,7TWh).

Arvopaperihintariski

Outokummulla on sijoituksia osakkeisiin, lainasaamisiin ja sijoitusrahasoihin. Suurin yksittäinen julkisesti noteerattu yhtiön arvopaperiomistus 31.12.2009 oli Talvivaara Mining Company Plc:n osakkeet. Merkittävien lainasaamisten oli Luvata Fabrication Oy:ltä. Konsernin rahastosijoitukset oli tehty kahteen pitkän koron rahastoon ja yhteen rahamarkkinarahastoon. Velkakirjoihin liittyvää valuuttakurssiriskiä lukuun ottamatta arvopaperisijoituksia ei ole suojattu johdannaissopimuksilla.

Maa- ja luottoriski

Maa- ja luottoriskin hallinnan periaatteet on päivitetty vuoden 2009 loppupuolella. Uusien periaatteiden mukaisesti maa- ja luottoriskin arviointiin liittyviä käytäntöjä yhtenäistetään, päätöksentekoa asiakasluottoriskiin liittyen siirretään myyntiorganisaatioon ja valmiuksia näiden riskien hallintaan kehitetään.

Myyntiin tulee olla hyväksytyjen luottolimiittien puitteissa tai maksut asiakkaalta tulee olla muilla tavoilla turvattu. Vuoden 2009 aikana sovellettu luottoriskipolitiikka samoin kuin uudet luottoriskin hallinnan periaatteet mahdollistavat vakuuttamattomat luottolimiitit, mutta käytännössä suuri osa voimassa olevista limiiteistä on ollut vakuutusyhtiöiden myöntämiä. Luottovakuutusten perusteella voidaan saada pääsääntöisesti 85 %:n korvaus toteutuneista luottotappioista. Osa myyntiin liittyvästä luottoriskistä on katettu pankkitakauksilla, remburssilla tai ennakkomaksuilla. Outokummun liiketoimintaan liittyviä maariskejä seurataan ja raportoidaan konsernitasona.

Tilinpäätöspäivänä myyntisaamisiin liittyvä enimmäisriski oli 427 milj. euroa (2008: 571 milj. euroa). Noin 85 % (2008: 94 %) myyntisaamista on katettu vakuutuksilla tai muilla maksua turvaavilla järjestelyillä. Konsernin myyntisaamiset hajaantuvat laajan asiakaskunnan kesken, mutta joihinkin yksittäisiin asiakkaisiin liittyen viime vuoden aikana on ollut riskikeskittyviä ja Italiassa Outokummulla oli vuoden lopussa useita vakuuttamattomia limiittejä. Suurimmat asiakassaamiset maittain olivat Saksasta (17 %), Italiasta (12 %) ja Yhdysvalloista (9 %). Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitteessä 27. Myyntisaamiset ja muut saamiset.

Lainasaamisia ei ole tyyppillisesti vakuutettu tai katettu muillakaan järjestelyillä. Merkittävän osan kaikista korollisista lainasaamisista muodostaa saaminen Luvata Fabrication Oy:ltä.

Rahoitus- ja riskienhallintatoiminto seuraa ja hallinnoi rahoituslaitosaamisiin, sisältäen myös johdannaissopimuksista aiheutuvat saamiset, liittyvää luottoriskiä. Näitä riskejä pyritään vähentämään limiittien määrittelyllä ja rajoittamalla vastapuolet hyvän luottokelpoisuuden omaaviin pankkeihin ja muihin rahoituslaitoksiin. Johdannaiskaupankäynti pyritään tekemään aina ISDA-sopimusten puitteissa. Kassahallintaan liittyvät sijoitukset ovat likvideissä ja lähtökohtaisesti alhaisen luottoriskin omaavissa rahamarkkinainstrumenteissa.

Maksuvalmius- ja jälleerahoitusriski

Outokumpu hankkii pääosan korollisesta vieraasta pääomasta keski-

tetysti. Maksuvalmius- ja jälleerahoitusriskejä pyritään vähentämään pitkäaikaisten lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman ja riittävien rahoitusreservien avulla. Tehokas kassanhallinta tukee osaltaan maksuvalmiuden hallintaa.

Vuoden 2009 aikana Outokumpu Oyj sopi 900 milj. euron syndikoidun valmiusluottojärjestelyn, joka oli 31.12.2009 kokonaan nostamatta. Samalla tarkistettiin joidenkin vanhojen lainajärjestelyiden ehtoja. Muita valmiusluottoja sovittiin 246 milj. euroa, jotka olivat kokonaan nostamatta 31.12.2009. Lisäksi vuoden aikana sovittiin 50 milj. euron eläkelaina, 61 milj. euron leasing-laina ja 38 milj. euroa muita pitkäaikaisia lainoja. Yritystodistusohjelman enimmäismäärää korotettiin 800 milj. euroon, josta oli 31.12.2009 käytössä 504 milj. euroa.

Voimassa olevat merkittävimmät luotto-ohjelmat ja valmiusluotot ovat seuraavat: suomalainen yritystodistusohjelma 800 milj. euroa, Euro-Commercial Paper -ohjelma 250 milj. Yhdysvaltain dollaria, komittoitu valmiusluotto 900 milj. euroa (eräännyty kesäkuussa 2012), komittoitu valmiusluotto 100 milj. euroa ja komittoitu valmiusluotto 1 500 milj. Ruotsin kruunua. Konsernilla oli 31.12.2009 käyttämättömiä komittoituja valmiusluottoja, nostettavissa olevia TyEL-takaisinlainoja ja nostamattomia lainoja, joissa on sitova luottolupaus, yhteensä 1 341 milj. euroa. Lisätietoja maksuvalmius- ja jälleerahoitusriskistä on esitetty liitteessä 23.

Pääomahallinta

Konsernin pääomahallinnan tavoitteena on turvata toiminnan jatkuvuus ja luoda arvoa osakkeenomistajille optimoimalla pääoman kustannus. Osana tavoitteita konserni pyrkii ylläpitämään jatkuvan pääsyn laina- ja pääomamarkkinoille huolimatta Outokummun toimialan suhdanneherkkyydestä. Hallitus arvioi konsernin pääomarakennetta säännöllisesti.

Pääomarakenne ja velkakapasiteetti otetaan huomioon investointipäätösten yhteydessä. Käytännössä pääomarakenteen hallintaan voidaan käyttää osinkopolitiikkaa, osakkeiden takaisinostoja ja osakeantteja. Velkapääoman hallinnassa otetaan huomioon konsernin maksuvalmiuden turvaaminen ja kyky turvata eräännyvän pitkäaikaisen velan jälleerahoittaminen. Konserni pyrkii välttämään velan ehdoissa rahoituskovenanteja. Tästä periaatteesta huolimatta uuteen syndikoiduun valmiusluottojärjestelyyn ja joihinkin sen jälkeen neuvoteltuihin lainoihin on sisällytetty velkaantumisaseteeseen sidottu rahoituskovenanti.

Konsernin sisäistä pääomarakennetta arvioidaan säännöllisesti tavoitteena sen optimointi esimerkiksi käyttämällä sisäisiä osinkoja ja oman pääoman korotuksia tai vähennyksiä. Konsernin valuuttamääräistä omaa pääomaa seurataan, ja konsernilla on valmius suojata ulkoisten nettosijoitusten muuntoeroon liittyvää riskiä.

Outokummun omaa vakuutusyhtiötä, Visenta Försäkrings AB:ta, koskevat viranomaisen asettamat vakavaraisuusmääräykset. Raportointijakson aikana Visenta on ollut vahvasti pääomitettu ja yhtiö on täyttänyt voimassaolevat vakavaraisuusvaatimukset.

Johto seuraa pääomarakennetta velkaantumisaseteen kautta. Suhdeluku lasketaan jakamalla nettovelka oman pääoman määrällä. Nettovelkaan lasketaan mukaan kaikki korolliset velat ja saamiset, jotka on merkitty ¹⁾-viitteellä konsernin taseessa. Muut suhdeluvun laskentaan liittyvät määrittelyt on esitetty sivulla 68.

Konsernin tavoitteena on pitää velkaantumisasete alle 75 %:n. Taloudellisiin tavoitteisiin kuuluu myös yli 13 % sijoitetun pääoman tuotto siten, että se on myös aina alan kilpailijoita parempi. Keskimääräinen pääoman kustannus (WACC) on määritelty, ja sitä sovelletaan pääoman käytön tehokkuuden arvioinnissa, lisäksi sitä käytetään pääomarakenteen ja pääoman allokointiin liittyvän päätöksenteon yhteydessä.

Outokummun korollinen nettovelka 31.12.2009 oli 1 183 milj. euroa (2008: 1 072 milj. euroa), oma pääoma 2 451 milj. euroa (2008: 2 795 milj. euroa) ja velkaantumisasete 48,2 % (2008: 38,4 %). Korollisen nettovelan kasvaminen ja velkaantumisaseteen nousu vuoden 2009 aikana johtuu ensisijaisesti tappiollisesta tuloksesta, investoinneista ja osingonjaosta. Nettovelan kasvua hillitsi käyttöpääoman merkittävä väheneminen.

20. Rahoitusriskienhallinta, pääomahallinta ja vakuutukset

Vakuutukset

Konsernin liiketoiminta on pääomavaltaista ja tuotannon keskeiset prosessit ovat melko tiiviisti integroituja ja osin toisistaan riippuvaisia. Omaisuusvahingot ja liiketoiminnan keskeytys on tärkein yksittäinen vakuutuslaji, ja merkittävä osa vakuutusmaksuista kohdistuu näihin

riskeihin. Muita keskeisiä vakuutuslajeja ovat kuljetus-, luotto- ja vastuuriskit.

Visenta Försäkrings AB voi toimia ensi- ja jälleenvakuuttajana. Yhtiö on rekisteröity Ruotsissa, ja sillä on varoja lähes 30 milj. euroa. Visenta on myöntänyt konserniyhtiöille esimerkiksi luottovakuutuksia sekä omaisuus- ja keskeytysriskivakuutuksia.

21. Valuuttapositio

Käyvän arvon valuuttapositio EUR-yhtiöissä

Milj. €	2009				2008			
	SEK	USD	GBP	Muut	SEK	USD	GBP	Muut
Myyntisaamiset ja ostovelat	4	16	27	14	3	12	22	12
Lainat ja pankkitilit ¹⁾	801	119	44	-68	579	111	50	-67
Johdannaiset	-450	-66	-65	66	-236	-92	-58	67
Nettopositio	355	69	5	12	346	31	14	12

Käyvän arvon valuuttapositio SEK-yhtiöissä

Milj. €	2009				2008			
	EUR	USD	GBP	Muut	EUR	USD	GBP	Muut
Myyntisaamiset ja ostovelat	60	30	1	11	100	58	1	19
Lainat ja pankkitilit ¹⁾	23	12	5	2	23	11	3	2
Johdannaiset	-141	-72	-15	-18	-142	-63	-1	-19
Nettopositio	-58	-30	-8	-5	-19	5	3	2

¹⁾ Sisältää rahavarat, korolliset velat ja saatavat.

22. Nettovelan valuuttajakauma ja uudelleenhinnoittelu

Milj. € Valuutta	31.12.2009				
	Nettovelka ¹⁾	Johdannaiset ²⁾	Keskikorko %	Duraatio, vuosi	Korkoherkkyys ³⁾
EUR	1 277	-692	2,3	1,1	2,5
SEK	251	660	2,2	1,5	5,2
USD	-111	102	10,5	> 10	0,8
Muut	-29	-47	1,8	0,2	-0,6
	1 388	23			8,0

Milj. € Valuutta	31.12.2008				
	Nettovelka ¹⁾	Johdannaiset ²⁾	Keskikorko %	Duraatio, vuosi	Korkoherkkyys ³⁾
EUR	1 019	-631	4,2	1,9	0,6
SEK	416	566	4,2	0,7	7,4
USD	-134	62	7,6	10,1	0,2
Muut	-11	-39	3,4	0,2	-0,3
	1 291	-42			7,9

¹⁾ Sisältää rahavarat, korolliset velat ja saatavat.

²⁾ Sisältää valuutan- ja koronvaihtosopimusten, korko-optioiden sekä korolliseen nettovelkaan kohdistettujen valuuttatermiinien nimellismäärät. Valuuttaterminejä ei ole huomioitu keskikoron laskennassa. Vuoden 2008 vertailutiedot muutettu vastaaviksi.

³⁾ Markkinakorkojen yhden prosenttiyksikön nousun vaikutus rahoituskuluihin seuraavan vuoden aikana.

23. Maksuvalmius- ja jälleenaohitusriski

2009 Milj. €	Tase	Sopimukseen perustuvat rahavirrat					
	31.12.	2010	2011	2012	2013	2014	2015-
Joukkovelkakirjalainat	225	-	75	150	-	-	-
Lainat rahoituslaitoksilta	615	108	81	157	65	73	130
Eläkelainat	182	29	40	30	27	15	41
Rahoitusleasing-velat	111	6	8	8	8	14	67
Muut velat	517	509	1	-	-	-	7
Koronmaksut ja limiittipalkkiot	8	41	28	14	10	9	16
Korkojohdannaiset	11	6	2	1	-1	3	-0
Ostovelat	301	301	-	-	-	-	-
Muut johdannaiset	52	28	9	11	5	-	-
		1 028	243	372	115	114	261

Konsernilla oli 31.12.2009 rahaa ja rahamarkkinasijoituksia 112 milj. euroa ja käyttämättömiä komittoituja valmiusluottoja, nostettavissa olevia TyEL-takaisinlainoja ja nostamattomia lainoja, joissa on sitova luottolupaus, yhteensä 1 341 milj. euroa.

2008 Milj. €	Tase	Sopimukseen perustuvat rahavirrat					
	31.12.	2009	2010	2011	2012	2013	2014-
Joukkovelkakirjalainat	225	-	-	75	150	-	-
Lainat rahoituslaitoksilta	959	208	275	96	92	162	126
Eläkelainat	160	29	29	37	24	21	21
Rahoitusleasing-velat	55	4	5	4	4	4	33
Muut velat	272	260	3	2	-	-	7
Koronmaksut	26	66	37	32	21	12	18
Korkojohdannaiset	-9	-3	-0	-1	-6	-	-
Ostovelat	236	236	-	-	-	-	-
Muut johdannaiset	12	2	4	6	-	-	-
		801	352	251	285	199	205

Konsernilla oli 31.12.2008 rahaa ja rahamarkkinasijoituksia 224 milj. euroa ja käyttämättömiä komittoituja valmiusluottoja, nostettavissa olevia TyEL-takaisinlainoja ja nostamattomia lainoja, joissa on sitova luottolupaus, yhteensä 1 010 milj. euroa.

24. Rahoitusinstrumenttien herkkyys markkinahintariskeille

Milj. €	2009		2008	
	Tuloslaskelma	Laaja tuloslaskelma	Tuloslaskelma	Laaja tuloslaskelma
+/-10 %:n muutos EUR/USD-valuuttakurssissa	-5/+6	-	-2/+3	-
+/-10 %:n muutos EUR/SEK-valuuttakurssissa	-5/+6	-23/+28	-2/+2	-17/+21
+/-10 %:n muutos EUR/GBP-valuuttakurssissa	-0/+0	-	-1/+1	-
+/-10 %:n muutos nikkelin USD-hinnassa	-4/+3	-	-3/+3	-
+/-10 %:n muutos sähkön hinnassa	+0/-0	+2/-2	+1/-1	+1/-1
+/-10 %:n muutos osakekurseissa	-	+8/-8	+0/-0	+6/-6
+/-1 %:n yhtenäinen muutos koroissa	+8/-8	-	-6/+6	-

Herkkyysanalyysit koskevat ainoastaan rahoitusinstrumenttejä. Muut varat, velat ja taseen ulkopuoliset erät, kuten myynnin ja oston tilauskanta, eivät sisälly näihin analyysihin. Nikkelin, sähkön, valuutta- ja osakekurssien hinnanmuutokseksi on oletettu 10 %. Korkomuutosten on oletettu olevan 1 %:n tasainen muutos korkokäyrällä. Laskelmissa on huomioitu verot.

25. Johdannaissopimusten käyvät arvot ja nimellismäärät

Milj. €	2009	2009	2009	2008	2009	2008
	Positiiviset käyvät arvot	Negatiiviset käyvät arvot	Käyvät nettoarvot	Käyvät nettoarvot	Nimellis- määrät	Nimellis- määrät
Valuutta- ja korkojohdannaiset						
Valuuttatermiinit	12	54	-42	0	1 784	1 920
Koronvaihtosopimukset	-	3	-3	2	199	200
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	5	13	-8	7	212	46
Valuuttaoptiot, ostetut	1	-	1	-	30	-
Valuuttaoptiot, myydyt	-	0	-0	-	31	-
Korko-optiot, ostetut	2	-	2	-	78	-
Korko-optiot, myydyt	-	2	-2	-	78	-
					Tonnia	Tonnia
Metallijohdannaiset						
Nikkelitermiinit ja -futuurit	-	-	-	-0	-	4 729
Nikkeliopiot, ostetut	2	-	2	14	13 290	16 758
Nikkeliopiot, myydyt	-	4	-4	-14	13 290	11 478
Kuparitermiinit ja -futuurit	0	1	-0	-0	1 275	4 925
Sinkkitermiinit ja -futuurit	0	0	-0	-0	400	1 025
Päästöoikeusjohdannaiset	1	0	0	1	404 000	270 000
					TWh	TWh
Sähköjohdannaiset	1	10	-8	-11	0,8	1,3
Osakeoptiot	-	-	-	0		
Johdannaiset yhteensä	22	86	-63	-1		
Vähennetään pitkäaikaiset johdannaiset						
Valuuttatermiinit	-	20	-20	-37		
Koronvaihtosopimukset	-	2	-2	1		
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	5	13	-8	7		
Korko-optiot, ostetut	2	-	2	-		
Korko-optiot, myydyt	-	1	-1	-		
Päästöoikeusjohdannaiset	0	-	0	0		
Sähköjohdannaiset	0	5	-5	-10		
Lyhytaikainen osuus	16	45	-29	37		

Käyppien arvojen laskenta perustuu saatavissa oleviin markkinakursseihin ja -hintoihin, tulevien rahavirtojen nykyarvoon sekä optioiden osalta arvostusmalleihin.

25. Johdannaissopimusten käyvät arvot ja nimellismäärät

Suojaukset ulkomaisiin yksiköihin tehtyihin nettosijoituksiin

Valuutta	2009			2008		
	Nimellismäärä	Käypä arvo, milj. €	Laaja tuloslaskelma, milj. €	Nimellismäärä	Käypä arvo, milj. €	Laaja tuloslaskelma, milj. €
Milj. SEK	-	-	15	962	11	14
Milj. GBP	-	-	0	-	-	0
		-	15		11	15

Nettosijoituksia ulkomaisiin yksiköihin on suojattu valuuttatermiineillä, joiden voitot ja tappiot on kirjattu veroilla vähennettynä laajaan tulokseen siltä osin, kuin suojaus on tehokas. Suojausten tehoton osa on

kirjattu tulosvaikutteisesti rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Tilinpäätöshetkellä ei ole avoimia suojauksia.

Suojauslaskettavat sähköjohdannaiset

Milj. €	2009			2008		
	Nimellismäärä, TWh	Käypä arvo	Laaja tuloslaskelma	Nimellismäärä, TWh	Käypä arvo	Laaja tuloslaskelma
Jäljellä oleva maturiteetti < 1 vuosi	0,2	-4	-3	0,1	-1	-1
Jäljellä oleva maturiteetti 1–2 vuotta	0,3	-5	-4	0,5	-10	-7
	0,6	-8	-6	0,5	-11	-8

Suomalaisten tuotantolaitosten ennustettuja sähköostoja suojataan sähkötermiineillä, joiden realisoitumaton tulos on kirjattu veroilla vähennettynä laajaan tulokseen siltä osin, kuin suojaus on tehokas. Muut käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti.

Suojausten tehokkaan osan realisoitunut tulos kirjataan ostojen oikaisuna samalle jaksolle, jona suojattava rahavirta vaikuttaa tulokseen. Muut realisoituneet tulokset kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Suojauslaskettavat rahavirtasuojaukset

	2009			2008		
	Nimellismäärä, milj. SEK	Käypä arvo, milj. €	Laaja tuloslaskelma, milj. €	Nimellismäärä, milj. SEK	Käypä arvo, milj. €	Laaja tuloslaskelma, milj. €
Maturiteetti 1–5 vuotta	1 449	-10	-9	1 106	-11	-12
Maturiteetti 5–10 vuotta	2 047	-13	-14	2 160	-21	-23
Maturiteetti > 10 vuotta	36	0	0	488	-4	-5
	3 532	-23	-23	3 755	-37	-39

Outokumpu on suojannut pitkäaikaiseen SEK-määräiseen sähkönostosopimukseen liittyvän Ruotsin kruunun spot-kurssiriskin suomalaisten yhtiöiden osalta. Valuuttatermiinit, joilla kurssiriskiä on suojattu, eräännyvät eri aikana (vuosina 2010–2013) kuin suojatut sähköostojen kassavirrat. Termiinit jatketaan myöhemmin eräännyttämään yhtäaikaaisesti alla olevan rahavirran kanssa. Suojausten tehokas osuus on siirretty veroilla vähennettynä laajaan tulokseen ja suojaus tuloutetaan samalla jaksolla kuin suojattava rahavirta vaikuttaa tulokseen. Suojausten tehoton

osuus (vuonna 2009 tappio 8 milj. euroa, vuonna 2008 voitto 16 milj. euroa) kirjataan tulovaikutteisesti muihin tuottoihin ja kuluihin. Vuonna 2009 ostosopimukseen on tehty muutos, jossa vuoden 2010 sähköostot on siirretty vuodelle 2011. Osa valuuttasuojauksista on käännetty ja suojaussuhde lopetettu, koska alkuperäistä ennustettua kassavirtaa ei odoteta toteutuvaksi. Suojaussuhteen muutoksen jälkeen laajasta tuloksesta siirrettiin tappiota liiketoiminnan muihin kuluihin 1 milj. euroa.

26. Vaihto-omaisuus

Milj. €	2009	2008
Aineet ja tarvikkeet	265	381
Keskeneräiset tuotteet	340	402
Valmiit tuotteet ja tavarat	410	421
Ennakkomaksut	0	0
	1 016	1 204

Vuoden 2009 lopussa vaihto-omaisuuden arvosta on kirjattu kuluksi 34 milj. euroa (31.12.2008: 131 milj. euroa), jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvoa alennettiin vastaamaan sen nettorealisointiarvoa. Outo-kummun merkittävin hyödykehintariski aiheutuu nikkelin ja muiden seosaineiden hintojen vaihteluista. Suurin osa ruostumattoman teräksen myyntisopimuksista sisältää ns. seosainelisan, jolla pienennetään raaka-aineen oston ja tuotteen toimitushetken eriaikaisuudesta aiheutuva riskiä. Jäljelle jäävä riski on kuitenkin huomattava, koska

tuotannon läpimenoaika on pidempi kuin mitä seosainelismekanismi olettaa. Tästä johtuen tilinpäätöshetkellä vain lähitulevaisuudessa myytävien tuotteiden myyntihinta on tiedossa. Sen takia nettorealisointilaskelmissa merkittävä osa tuotteiden tulevista myyntihinnoista arvioidaan johdon parhaan näkemyksen perusteella. Nikkelin ja muiden seosaineiden hinnan vaihteluiden myötä toteutuvat myyntihinnat voivat poiketa merkittävästi siitä, mitä nettorealisointiarvon määrittämisessä on tilinpäätöspäivänä käytetty.

27. Myyntisaamiset ja muut saamiset

Milj. €	2009	2008
Pitkäaikaiset		
Korolliset		
Lainasaamiset	139	130
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	1	1
	140	132

Korottomat		
Myyntisaamiset	1	0
Saamiset etuusperusteisista eläkejärjestelyistä	53	54
Muut saamiset	1	0
	55	55

Lyhytaikaiset

Korolliset		
Lainasaamiset	9	24
Korkosaatavat	0	0
	9	25

Korottomat		
Myyntisaamiset	427	571
Tuloverosaamiset	15	51
Etukäteen maksetut vakuutusmaksut	7	8
Arvonlisäverosaamiset	20	42
Avustussuamiset	1	1
Muut siirtyvät erät	30	16
Muut saamiset	9	13
	508	701

Myyntisaamisten arvonalentumistappiot

Arvonalentumistappiot 1.1.	6	6
Lisäykset	10	1
Vähennykset	-3	-1
Saadut suoritukset	-0	-0
Arvonalentumistappiot 31.12.	13	6

27. Myyntisaamiset ja muut saamiset

Myyntisaamisten ikäjakauma

Milj. €	2009	2008
Erääntymättömät myyntisaamiset	367	467
1–30 päivää erääntyneet	44	72
31–60 päivää erääntyneet	8	16
Yli 60 päivää erääntyneet	7	17
	427	571

Korollisten pitkäaikaisten lainasaamisten käyvän arvon on arvioitu olevan 49 milj. euroa (2008: 91 milj. euroa). Käyvän arvon ja kirjanpitoarvon ero liittyy lainasaamiseen Luvata Fabrication Oy:ltä. Saamisen arvostuksessa on otettu huomioon mm. saamisen etuoikeusasema suhteessa velallisen muuhun rahoitukseen, lainaehtojen mukainen korkojen pääomitus, markkinoiden luottomarginaalit sekä korkotaso. Arvostuksessa on myös huomioitu tilanne, jossa laina maksetaan enneaikaisesti takaisin. Lyhytaikaisten saamisten tasearvo vastaa niiden käypää arvoa.

Luottoriskin enimmäismäärä vastaa laina- ja myyntisaamisten tasearvoa tilikauden lopussa. Myyntisaamisiin liittyvistä luottoriskeistä kerrotaan tarkemmin liitetiedossa 20.

28. Rahavarat

Milj. €	2009	2008
Kassavarat	98	203
Pankkitalletukset	1	2
Rahamarkkinasijoitukset arvopapereihin	12	19
	112	224
Pankkitilien velkasaldot ¹⁾	-12	-5
	99	219

¹⁾ Esitetty taseen lyhytaikaisissa korollisissa veloissa.

Rahavarojen käypä arvo ei poikkea oleellisesti tasearvosta. Arvopapereihin tehtyjen rahamarkkinasijoitusten efektiivinen korko vuoden 2009 lopussa oli 0,94 % ja keskimaturiteetti 2 päivää. Sijoitukset korkorahastoihin sisältyvät arvopapereihin tehtyihin rahamarkkinasijoituksiin.

29. Oma pääoma

Osakepääoma ja ylikurssirahasto

Milj. €	Osakkeiden lukumäärä, 1 000 kpl	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Yhteensä
1.1.2008	180 103	308	701	1 010
2003A-optio-oikeuksilla merkityt osakkeet	52	0	0	0
2003B-optio-oikeuksilla merkityt osakkeet	68	0	1	1
2003C-optio-oikeuksilla merkityt osakkeet	10	0	0	0
31.12.2008	180 233	308	702	1 011
2003A-optio-oikeuksilla merkityt osakkeet	542	1	3	4
2003B-optio-oikeuksilla merkityt osakkeet	6	0	0	0
2003C-optio-oikeuksilla merkityt osakkeet	10	0	0	0
Omien osakkeiden luovutus	178	-	-	-
31.12.2009	180 970	309	706	1 015
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet	1 041			
Osakkeiden kokonaismäärä 31.12.2009	182 011			

Yhtiöjärjestyksen mukainen osakkeiden enimmäismäärä on 706 miljoonaa kappaletta. Osakkeiden kirjanpidollinen vasta-arvo on 1,70 euroa osakkeelta, ja konsernin enimmäisosakepääoma on 1,2 miljardia euroa. Yhtiö ei ole hankkinut omia osakkeita vuosien 2009 eikä 2008 aikana.

Arvonmuutosrahastot

Milj. €	2009	2008
Myytavissä olevien sijoitusten arvonmuutosrahasto	46	20
Suojausrahasto	-30	-47
Osakkuusyhtiöiden laajan tuloksen rahasto	5	-
	22	-28

Arvonmuutosrahastot sisältävät myytävissä olevien sijoitusten ja rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutokset sekä osuuden osakkuusyhtiöiden laajasta tuloksesta.

Muut rahastot

Milj. €	2009	2008
Vararahasto	12	14
Muut rahastot	3	1
	15	15

Vararahasto sisältää yhtiöjärjestyksen mukaisen tai yhtiökokouksen päätöksellä vapaasta omasta pääomasta siirretyn osuuden. Muut rahastot sisältävät muita konserniyhtiöiden paikallisiin säännöksiin perustuvia erä.

Jakokelpoiset varat

Emoyhtiön jakokelpoiset varat olivat 850 milj. euroa 31.12.2009.

Osakekohtainen osinko

Vuonna 2010 maksettavasta osingosta päätetään 30.3.2010 pidettävässä yhtiökokouksessa. Ehdotettua osinkoa ei ole kirjattu osinkovelaksi tässä tilinpäätöksessä.

	2010 ¹⁾	2009	2008
Osakekohtainen osinko, €	0,35	0,50	1,20
Kokonaisosinko, milj. €	63	90	216

¹⁾ Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

30. Työsuhde-etuuksista johtuvat veloitteet

Konsernilla on eri puolilla maailmaa useita etuus pohjaisia ja maksu pohjaisia eläkejärjestelyjä. Merkittävimmät etuus pohjaiset järjestelyt ovat Britanniassa, Saksassa ja Yhdysvalloissa.

Eläkejärjestelyistä Alectassa vakuutetut ITP-järjestelyt Ruotsissa ja Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de metaalindustrien kautta vakuutetut eläkejärjestelyt Alankomaissa ovat luonteeltaan etuus pohjaisia usean työnantajan järjestelyjä. Näistä ei ole ollut mahdollista saada

riittäviä tietoja vastuiden ja varojen jakamiseksi työnantajittain ja tämän johdosta järjestelyt on tilinpäätöksessä käsitelty maksu pohjaisina.

Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet sisältävät työntekijöiden ja heidän perheensä terveydenhuoltoon liittyvät järjestelyt Yhdysvalloissa ja pitkäaikaiseen työsuhteeseen liittyvät järjestelyt Suomessa. Suomessa työntekijöillä on oikeus ylimääräiseen korvaukseen 20 palvelusvuoden jälkeen.

Etuus pohjaiset eläkejärjestelyt ja muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet

Tuloslaskelmaan merkityt erät

Milj. €	2009	2008
Etuus pohjaiset eläkejärjestelyt	-19	-10
Maksu pohjaiset eläkejärjestelyt	-45	-55
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	-3	-6
	-67	-71

Toiminnoittain

Milj. €	Etuus pohjaiset eläkejärjestelyt		Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	
	2009	2008	2009	2008
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-5	-12	-3	-5
Myynnin ja markkinoinnin kulut	-2	-2	-0	-0
Hallinnon kulut	-13	3	-0	-1
	-19	-10	-3	-6

Etuus pohjaiset kulut

Milj. €	Etuus pohjaiset eläkejärjestelyt		Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	
	2009	2008	2009	2008
Työsuoritukseen perustuvat menot	-5	-7	-1	-1
Korkomenot	-19	-20	-2	-2
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	19	25	-	-
Tilikaudella kirjattu vakuutusmatemaattinen voitto tai tappio	-1	-0	0	-0
Työntekijöiden maksut järjestelyyn	1	2	-	-
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	-0	-0	0	-3
Järjestelyn supistamisesta ja veloitteen täyttämisestä johtuvat voitot tai tappiot	-14	-9	0	-
	-19	-10	-3	-6
Järjestelyyn kuuluvien varojen toteutunut tuotto	39	-51	-	-

Taseeseen merkityt erät

Milj. €	Etuus pohjaiset eläkejärjestelyt		Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	
	2009	2008	2009	2008
Rahastoitujen veloitteiden nykyarvo	354	281	-	-
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-334	-288	-	-
Rahastoimattomien veloitteiden nykyarvo	24	26	38	34
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-67	-42	-4	-1
Kirjaamattomat takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	-0	-0	1	1
Nettomääräinen velka	-22	-24	34	34

30. Työsuhde-etuuksista johtuvat velvoitteet

Taseen täsmäytys

Milj. €	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt		Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	
	2009	2008	2009	2008
Nettomääräinen velka 1.1.	-24	-21	34	29
Muuntoerot	-3	7	-1	1
Tuloslaskelmaan merkityt kulut	19	10	3	6
Maksusuoritukset järjestelyihin	-15	-22	-2	-2
Hankitut tytäryritykset	-	2	-	-
Nettomääräinen velka 31.12.	-22	-24	34	34

Milj. €	2009	2008
Vastuut etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä ja muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista	65	64
Ylirahastoidut eläkejärjestelyt taseen vastaavissa	-53	-54
Nettomääräinen velka	12	10

Järjestelyyn kuuluvien varojen muutos

Milj. €	2009	2008
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo 1.1.	288	398
Muuntoerot	15	-72
Maksusuoritukset järjestelyihin	14	22
Järjestelyistä maksetut suoritukset	-21	-14
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	19	21
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	20	-66
Järjestelyn supistaminen ja velvoitteen täyttäminen	-2	-
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo 31.12.	334	288

Arvioidut maksusuoritukset järjestelyihin vuonna 2010 ovat 13 milj. euroa.

Velvoitteiden kehitys

Milj. €	2009	2008	2007	2006	2005
Etuuspohjaisten eläkevelvoitteiden ja muiden velvoitteiden nykyarvo	416	341	426	485	515
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-334	-288	-398	-414	-375
Järjestelyjen kirjaamattomat velvoitteet	83	53	28	71	140

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakauma

%	2009	2008
Oman pääoman ehtoiset arvopaperit	41	39
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit	3	43
Kiinteistöt	4	5
Joukkovelkakirjalainat	41	-
Muut (vakuutetut järjestelyt)	11	13
	100	100

30. Työsuhde-etuuksista johtuvat veloitteet

Vakuutusmatemaattiset oletukset

%	Diskonttauskorko		Tuleva palkankorotus-oletus		Inflaatioaste		Etuuksien korotusoletus		Varojen odotettu tuotto		Terveystoimien kasvuvauhti	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Yhdysvallat	5,50	6,50	3,50	3,50	-	2,00	-	-	7,50	8,50	7,20	8,00
Suomi	5,00	6,00	3,50	3,50	2,00	2,00	2,10	2,10	5,00	6,00	-	-
Britannia	5,65	6,10	4,95	4,30	3,70	3,05	2,95	2,15	6,42	6,15	-	-
Saksa	5,37	6,00	2,00	2,00	2,00	-	1,00	-	-	-	-	-
Italia	4,80	4,80	-	-	2,00	3,40	4,05	4,05	-	-	-	-
Ruotsi	3,70	3,70	3,50	3,50	2,00	2,00	2,00	2,00	-	-	-	-
Itävalta	5,00	6,00	3,00	3,00	-	-	-	-	-	-	-	-
Alankomaat	5,00	-	-	-	1,90	-	-	-	-	-	-	-

1%:n muutos terveydenhoitomenojen kasvuvauhdissa vaikuttaa (muiden muuttajien pysyessä ennallaan)

Milj. €	Lisäys	Vähennys
Eläkeveloitteeseen	6	-5
Työsuoritukseen perustuvien menojen ja korkomenojen yhteismäärään	1	-1

31. Varaukset

Milj. €	Uudelleenjärjestelyvaraukset	Ympäristökuluvaraukset	Muut varaukset
Varaukset 1.1.2009	46	20	10
Muuntoerot	3	1	1
Varausten lisäykset	8	0	3
Käytetyt varaukset	-32	-3	-2
Käyttämättömien varausten peruutukset	-7	-4	-0
Varaukset 31.12.2009	19	13	12
Milj. €	2009	2008	
Pitkäaikaiset varaukset	17	28	
Lyhytaikaiset varaukset	26	48	
	44	76	

Kirjatut varaukset perustuvat parhaisiin arvioihin tilinpäätöshetkellä. Uudelleenjärjestelyvaraukset liittyvät Sheffieldin kylmävalssaamon ja Sheffield Special Stripin sulkemiseen, Ruotsissa sijaitsevien tuotantolaitosten toiminnan sopeuttamiseen ja Outokumpu Stainless Tubular Products -yksikön Suomen toimintojen uudelleenjärjestelyihin. Britannian uudelleenjärjestelyvaraukset ovat osittain pitkäaikaisia, ja näiden velvoitteiden arvioidaan johtavan taloudellisen hyödyn menetyksiin

pääosin 2–3 vuoden kuluessa. Ympäristökuluvaraukset liittyvät pääosin kaatopaikkojen sulkemiskustannuksiin ja ongelmajätteiden poistokustannuksiin tuotantolaitoksilla Suomessa ja Britanniassa, ja näiden velvoitteiden arvioidaan johtavan taloudellisen hyödyn menetyksiin pääosin 2–3 vuoden kuluessa. Muut varaukset koostuvat pääosin varauksista liittyen riita-asioihin sekä takuu- ja korvausvaateisiin ja ovat pääosin luonteeltaan lyhytaikaisia.

32. Korolliset velat

Milj. €	2009	2008
Pitkäaikaiset		
Joukkovelkakirjalainat	225	225
Lainat rahoituslaitoksilta	507	751
Eläkelainat	153	132
Rahoitusleasing-velat	105	51
Muut pitkäaikaiset velat	7	12
	997	1 170

Lyhytaikaiset		
Lainat rahoituslaitoksilta	108	208
Eläkelainat	29	29
Rahoitusleasing-velat	6	4
Muut lyhytaikaiset velat	509	260
	652	501

Pitkäaikaisten korollisten velkojen käypä arvo on 958 milj. euroa (2008: 1 106 milj. euroa). Käypä arvo on laskettu diskonttaamalla tulevaisuuden kassavirtoja huomioon ottaen markkinoiden luottomarginaali. Lyhytaikaisten korollisten velkojen tasearvo vastaa käypää arvoa. Osa veloista sisältää rahoituskovenantin.

Rahoitusleasing-velat

Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä

Milj. €	2009	2008
Enintään 1 vuosi	10	8
1–2 vuotta	10	7
2–3 vuotta	10	7
3–4 vuotta	11	7
4–5 vuotta	8	6
Yli 5 vuotta	79	34
Tulevat rahoituskulut	-16	-13
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	111	55

Vähimmäisvuokrien nykyarvo

Milj. €	2009	2008
Enintään 1 vuosi	7	5
1–2 vuotta	7	5
2–3 vuotta	8	4
3–4 vuotta	9	5
4–5 vuotta	6	4
Yli 5 vuotta	75	31
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	111	55

Rahoitusleasing-velkoihin sisältyy vuokria yhdestä rakennuksesta, joka on vuokrattu edelleen rahoitusleasing-sopimuksella. Tähän sopimukseen liittyvä rahoitusleasing-saatava on 7 milj. euroa (2008: 8 milj. euroa).

Joukkovelkakirjalainat

Milj. €	Korko, %	Valuuttana	2009	2008
Kiinteäkorkoiset				
2004–2011	5,000	75 milj. €	75	75
Vaihtuvakorkoiset				
2007–2012	1,115	150 milj. €	150	150
			225	225

33. Ostovelat ja muut velat

Milj. €	2009	2008
Pitkäaikaiset		
Muut korottomat velat	1	2
Lyhytaikaiset		
Korolliset		
Korkovelka	7	26
Korottomat		
Ostovelat	301	236
Saadut ennakot	2	4
Palkka- ja henkilösivukulujaksotukset	64	68
Arvonlisäverovelka	2	5
Ennakonpidätys- ja sosiaalikulovelat	15	15
Muut siirtyvät erät	40	33
Muut velat	12	16
	437	378

34. Vastuusitoumukset

Milj. €	Konserni		Emoyhtiö	
	2009	2008	2009	2008
Annetut pantit 31.12.				
Kiinnitykset maa-alueisiin	185	189	-	-
Muut pantit	1	5	-	-
Takaukset 31.12.				
Tytäryhtiöiden puolesta				
Rahoituksen vakuudeksi	-	-	93	35
Kaupallisten ja muiden sitoumusten vakuudeksi	22	55	19	46
Osakkuusyhtiöiden puolesta				
Rahoituksen vakuudeksi	1	5	1	5
Muut vastuut	53	59	53	59

Konsernin eläkelainojen vakuudeksi on annettu Tornion tuotantolaitokseen kiinnitettyjä panttivelkakirjoja 138 milj. euroa.

Outokumpu Oyj vastaa osakesarjaomistuksensa suhteessa Kymppi-voima Tuotanto Oy:ssä ja Etelä-Pohjanmaan Voima Oy:ssä niistä kustannuksista, vastuista ja veloista, jotka edelleen kohdistuvat Rapid Power Oy:n välittämään sähköön. Rapid Power Oy:n nettovelat vuodenvaihteessa 2009 olivat noin 126 milj. euroa (2008: 144 milj. euroa), joista

Outokumpu Oyj:n vastuu on yksi kolmasosa. Outokumpu Oyj vastaa osakesarjaomistuksensa suhteessa Etelä-Pohjanmaan Voima Oy:ssä niistä kustannuksista, vastuista ja veloista, jotka edelleen kohdistuvat Tornion Voima Oy:n välittämään sähköön. Tornion Voima Oy:n nettovelat vuodenvaihteessa 2009 olivat noin 52 milj. euroa (2008: 54 milj. euroa), joista Outokumpu Oyj:n vastuu on alle yksi viidesosa. Nämä vastuut on esitetty muissa vastuissa.

34. Vastuositoumukset

Ei purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten vähimmäisvuokrat

Milj. €	2009	2008
Enintään 1 vuosi	11	11
1–2 vuotta	8	8
2–3 vuotta	7	6
3–4 vuotta	6	5
4–5 vuotta	5	4
Yli 5 vuotta	25	24
Vähimmäisvuokramaksut	62	59

Vuokrasopimukset sisältävät konserniyhtiöiden toimitiloistaan solmimia vuokrasopimuksia, joiden jäljellä oleva aika vaihtelee 4–13 vuoden välillä.

Konsernin taseen ulkopuoliset investointisitoumukset 31.12.2009 olivat 62 milj. euroa (31.12.2008: 93 milj. euroa).

35. Riita-asiat ja oikeusprosessit

Maaliskuussa 2001 Euroopan komissio aloitti tutkimukset koskien Outokumpu Oyj:n sekä Outokumpu Copper Products Oy:n osallisuutta liittyen epäiltyyn eurooppalaisten kupariputkien tuottajien markkinoidenjako- ja hintakartelliin. Outokumpu on toiminut tutkimukseen liittyen yhteistyössä Euroopan komission kanssa. Outokumpua koskevat komission tutkimukset on sittemmin jaettu kahteen erilliseen prosessiin: tutkimukseen koskien epäiltyä markkinoidenjako- ja hintakartellia kuparisten teollisuusputkien markkinoilla sekä tutkimukseen koskien epäiltyä markkinoidenjako- ja hintakartellia kuparisten vesijohtoputkien markkinoilla.

Euroopan komissio antoi vuonna 2003 Outokummulle tuomion osallisuudesta kuparisten teollisuusputkien markkinoidenjako- ja hintakartelliin Euroopassa vuosina 1988–2001. Outokummulle määrättiin osallisuudestaan 18 milj. euron sakko. Outokumpu valitti vuonna 2004 tuomiosta Euroopan yhteisöjen ensimmäisen asteen tuomioistuimeen sakon suuruuden määräytymisen perusteiden ja itse sakon määrän osalta. Tuomioistuimen toukokuussa 2009 antaman päätöksen mukaisesti sakko pysyy ennallaan.

Kuparisia vesijohtoputkia koskevassa kartellitutkimuksessa Euroopan komissio antoi tuomion syyskuussa 2004 ja määräsi Outokummulle 36 milj. euron sakon osallisuudesta kartelliin. Outokumpu valitti myös tästä tuomiosta Euroopan yhteisöjen ensimmäisen asteen tuomioistuimeen vuonna 2004 koskien sakon suuruutta. Elokuussa 2009 Outokumpu maksoi 36 milj. euron sakon etukäteen. Vesijohtoputkia koskevan lopullisen päätöksen arvioidaan syntyvän Euroopan yhteisöjen ensimmäisen asteen tuomioistuimessa vuoden 2010 kuluessa.

Outokumpu teki molempiin sakkoihin liittyvän varauksen kirjanpitoon vuonna 2003 ja maksoi saket vuonna 2009. Näistä kahdesta oikeustapauksesta on lisäksi maksettu yhteensä 9 milj. euron korot.

Outokumpu on luopunut kupariputkien valmistustoiminnasta myytyään suurimman osan liiketoiminnasta vuonna 2005 ja loput vuonna 2008.

Yllä mainittuihin Euroopan komission kartellitutkimuksiin liittyen Outokumpu Oyj, Outokumpu Copper Products Oy ja Outokumpu Copper (U.S.A.), Inc. on lokakuussa 2004 haastettu vastaajina oikeuteen Yhdysvaltain liittovaltion tuomioistuimessa Kaliforniassa ryhmäkanteessa, jossa väitetään nimettyjen Outokumpu-yhtiöiden syyllistyneen Yhdysvaltojen kilpailulakien rikkomiseen. Vaikka Outokumpu katsoo kanteen olevan aiheeton, se on lokakuussa 2009 hyväksynyt sovintosopimuksen, joilla kanteen raukeaa vähäistä sovintokorvausta vastaan.

Tämän lisäksi on edelleen vireillä ryhmäkannehakemus Tennessee osavaltion tuomioistuimissa ns. epäsuorien kuparisten vesijohtoputkien ostajien puolesta. Outokumpu katsoo kanteen olevan aiheeton ja puolestautuu edelleen sitä vastaan.

Konserni on solminut pitkäaikaiset 15 vuoden mittaiset sopimukset teollisten kaasujen toimituksista tuotantolaitoksilleen Tornioon, Avestaan ja Sheffieldiin. Nämä sopimukset eivät ole rahoitusleasing-sopimuksia.

Edellä mainittuihin kartellitutkimuksiin perustuen myös Carrier Corporation nosti kanteen muiden muassa Outokumpu Oyj:tä ja Outokumpu Copper Franklin, Inc:iä, vastaan huhtikuussa 2006. Kanteessa väitetään, että maailmanlaajuinen kuparisiin ilmastointiputkiin ja lämmönvaihtimiin sekä niiden sovelluksiin (ilmastointiputket ja lämmönvaihtimet) liittyvä hinta- ja markkinoidenjakokartelli olisi ollut toiminnassa ainakin vuodesta 1989 vuoteen 2001. Kanteessa vaaditaan vahingonkorvausta väitetyistä ylihinnoista (yksilöimättä syntyneen vahingon määrää). Tuomioistuimien hylkäsi kanteen heinäkuussa 2007, ja Carrierin valitus on edelleen vireillä valitustuomioistuimessa.

Nordic Capitalin kanssa tehtyyn kuparituoteliiketoiminnan myyntiä koskevaan sopimukseen liittyen Outokumpu on sitoutunut korvaamaan Nordic Capitalille yllä mainituista USA:ssa vireillä olevista kanteista mahdollisesti aiheutuvat vahingot.

Suomen Tulli käynnisti maaliskuussa 2007 rikostutkimuksen liittyen Outokummun Tornio Worksin Venäjän vientikäytäntöihin. Kaakkoissuomalaisessa huolintayrityksessä epäiltiin tehdyn virheellisiä ja/tai väärennettyjä kauppalaskuja ruostumattoman teräksen viennissä Venäjälle. Tullin esitutkinnassa selvitettiin Outokumpu Tornio Worksin mahdollista osuutta virheellisten ja/tai väärennettyjen kauppalaskujen tekemiseen kyseisessä huolintayrityksessä.

Kesäkuussa 2009 Tulli sai esitutkintansa päätökseen ja saattoi asian syyttäväviranomaisten syyteharkintaan. Syyteharkinnan arvioidaan valmistuvan kevään 2010 aikana.

Välittömästi Tullin tutkimusten käynnistyttyä vuonna 2007 Outokumpu aloitti oman tutkimuksensa kaupakäytännöistä ruostumattoman teräksen vientikaupassa Tornio Venäjälle. Roschier Asianajotoimisto, yksi Suomen johtavista asianajotoimistoista, totesi kesäkuussa 2007 valmistuneessa lausunnossaan, ettei tutkimuksessa ole löytynyt näyttöä siitä, että Tornio Worksin henkilöstö tai yhtiö itse olisi syyllistynyt Tullin epäilemiin rikoksiin.

Roschier on sittemmin Outokummun toimeksiannosta perehtynyt Tullilta saatuun esitutkintamateriaaliin ja toteaa, että materiaalissa ei ole näyttöä siitä, että Outokummun henkilöstö olisi syyllistynyt Tullin epäilemiin väärennykseen tai kirjanpitorikokseen. Myös Outokummun tilintarkastusyhteisö, KPMG Oy Ab, katsoo, että epäilyt virheellisistä tilinpäätöksistä ovat perusteettomia.

Outokumpu kiistää henkilöstönsä tai konserniyhtiönsä syyllistyneen mihinkään Tullin epäilemistä rikoksista.

Edellä mainittujen oikeusprosessien lisäksi konsernin yhtiöt ovat asianosaisina eräissä konsernin liiketoimintaan liittyvissä riita-asioissa. Johdon arvion mukaan kyseisten riita-asioiden lopputuloksilla ei ole olennaista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

36. Lähipiiritapahtumat

Outokummulla on lähipiiritapahtumia yhtiön ylimmän johdon ja osakkuusyhtiöidensä kanssa. Merkittävimmät osakkuusyhtiöt on lueteltu liitetiedossa 15. Sijoitukset osakkuusyhtiöihin. Tytäryritykset on lueteltu liitetiedossa 38. Tytäryritykset 31.12.2009.

Liiketoimet ja avoimet saldot osakkuusyhtiöiden kanssa

Milj. €	2009	2008
Myynti	0	0
Ostot	-8	-13
Osinkotuotot	0	2
Korkotuotot	0	1
Pitkäaikaiset lainasaamiset	2	-
Lyhytaikaiset saamiset	9	7
Lyhytaikaiset velat	1	0
Lainasaamiset 1.1.	7	9
Tilikauden aikana myönnettyt lainat	4	-
Muu muutos	-1	2
Lainasaamiset 31.12. ¹⁾	11	7

¹⁾ Osakkuusyhtiöille myönnettyt lainat sisältävät sekä lyhyt- että pitkäaikaisia saamisia.

Osakkuusyhtiöille myönnettyjen lainojen korkokanta perustuu markkinakorkoihin. Lainoja eräännyy vuoden 2010 loppuun mennessä 9 milj. euroa.

Ylimmän johdon työsuhde-etuudet

Milj. €	2009	2008
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	4	4
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	2	1
Osakeperusteiset etuudet	1	1
	6	7

Ylin johto koostuu hallituksesta, toimitusjohtajasta sekä muusta johtoryhmästä. Ylimmältä johdolta ei ollut lainasaamisia 31.12.2009 (31.12.2008: - milj. euroa). Lisätietoja ylimmän johdon työsuhde-etuuksista löytyy Outokummun vuosikertomuksesta.

37. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Geologian tutkimuskeskuksen vuoden 2009 lopussa valmistuneen seismisen tutkimusraportin mukaan Kemin kaivoksen mineraalivarannot voivat tulevaisuudessa osoittautua aiempia arvioita merkittävästi suu-remmiksi. Kemin kromimalmin sisältävä kivilajimuodostuma jatkuu 2–3 kilometrin, mahdollisesti jopa neljän kilometrin syvyyteen, ja kromiit-tikerros jatkuu mahdollisesti 2–2,5 kilometrin syvyyteen, ehkä tätäkin syvemmälle.

Kemin kaivoksen todetut malmivarat ovat noin 37 milj. tonnia. Näiden lisäksi mineraalivarantojen määrä on noin 87 milj. tonnia ja ne on arvioitu yhden kilometrin syvyyteen asti. Nyt saadun uuden tiedon perusteella on mahdollista, että louhittavaa riittäisi jopa sadoiksi vuosiksi myös suunnitellun tuotannon kaksinkertaistamisen jälkeen (aikaisempi arvio 70–80 vuodeksi). Outokummun mineraalivarantoja ei päivitetä näiden tulosten perusteella.

38. Tytäryritykset 31.12.2009

	Konsernin-		Konsernin-	
	Maa	omistus- osuus, %	Maa	omistus- osuus, %
General Stainless				
Eurotec N.V.	Belgia	100		
Outokumpu AS	Norja	100		
Outokumpu A/S	Tanska	100		
Outokumpu Asia Pacific Ltd	Kiina	100		
Outokumpu Baltic Oü	Viro	100		
Outokumpu Benelux B.V.	Alankomaat	100		
Outokumpu Brasil Comercio de Metais Ltda.	Brasilia	100		
Outokumpu B.V.	Alankomaat	100		
Outokumpu Chrome Oy	Suomi	100		
Outokumpu Distribution Oy	Suomi	100		
Outokumpu Gebouwen B.V.	Alankomaat	100		
Outokumpu Ges.m.b.H	Itävalta	100		
Outokumpu GmbH	Saksa	100		
Outokumpu India Private Limited	Intia	100		
Outokumpu Istanbul Dis Ticaret Limited Sirketi ¹⁾	Turkki	100		
Outokumpu Kft.	Unkari	100		
Outokumpu K.K.	Japani	100		
Outokumpu, Lda. ²⁾	Portugali	100		
Outokumpu Ltd	Irlanti	100		
	Yhdistyneet			
Outokumpu Middle East FZCO	Arabiemiirikunnat	100		
Outokumpu Nordic AB	Ruotsi	100		
Outokumpu N.V.	Belgia	100		
Outokumpu Pty Ltd	Australia	100		
Outokumpu (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	100		
Outokumpu Rossija Oy ¹⁾	Suomi	100		
Outokumpu S.A.S.	Ranska	100		
Outokumpu S.A.	Espanja	100		
Outokumpu (S.E.A.) Pte. Ltd.	Singapore	100		
Outokumpu Shipping Oy	Suomi	100		
Outokumpu S.p.A.	Italia	100		
Outokumpu Sp. z o.o.	Puola	100		
Outokumpu S.R.L.	Romania	100		
Outokumpu s.r.o.	Tšekin tasavalta	100		
Outokumpu Stainless B.V.	Alankomaat	100		
Outokumpu Stainless Coil, Inc.	Yhdysvallat	100		
Outokumpu Stainless Holding GmbH	Saksa	100		
Outokumpu Stainless Ltd	Britannia	100		
Outokumpu Stainless Oy	Suomi	100		
Outokumpu UAB	Liettua	100		
Sogepar Ireland Limited	Irlanti	100		
Sogepar UK Limited	Britannia	100		
ZAO Outokumpu	Venäjä	100		
Specialty Stainless				
Avesta Klippcenter AB	Ruotsi	100		
Outokumpu Armetal Stainless Pipe Co. Ltd.	Saudi-Arabia	51		
Outokumpu Prefab AB	Ruotsi	100		
Outokumpu Press Plate AB	Ruotsi	100		
Outokumpu PSC Benelux B.V.	Alankomaat	100		
Outokumpu PSC Germany GmbH	Saksa	100		
Outokumpu Stainless AB	Ruotsi	100		
Outokumpu Stainless Bar, Inc.	Yhdysvallat	100		
Outokumpu Stainless Pipe, Inc.	Yhdysvallat	100		
Outokumpu Stainless Plate, Inc.	Yhdysvallat	100		
Outokumpu Stainless Steel (China) Co. Ltd.	Kiina	100		
Outokumpu Stainless Trading (Shanghai) Co Ltd	Kiina	100		
AS Outokumpu Stainless Tubular Products	Viro	100		
Outokumpu Stainless Tubular Products AB	Ruotsi	100		
Outokumpu Stainless Tubular Products Ltd.	Kanada	100		
Outokumpu Stainless Tubular Products Oy Ab	Suomi	100		
Polarit Welding, Inc.	Yhdysvallat	100		
Rullformningscentrum i Fagersta AB ²⁾	Ruotsi	80		
SH-Trade Oy	Suomi	100		
AB Örnköldsviks Mekaniska Verkstad	Ruotsi	100		
Muu toiminta				
2843617 Canada Inc.	Kanada	100		
Avesta Polarit Pension Trustees Ltd	Britannia	100		
GKAB i Västerås Aktiebolag ¹⁾	Ruotsi	100		
Granefors Bruk AB ¹⁾	Ruotsi	100		
Orijärvi Oy ¹⁾	Suomi	100		
Outokumpu Alueverkko Oy ¹⁾	Suomi	100		
Outokumpu Exploration Ventures Pty. Ltd.	Australia	100		
Outokumpu Metals Off-Take Oy ¹⁾	Suomi	100		
Outokumpu Mines Inc. ¹⁾	Kanada	100		
Outokumpu Mining Australia Pty. Ltd.	Australia	100		
Outokumpu Mining Oy	Suomi	100		
Outokumpu Nickel Resources B.V.	Alankomaat	100		
Outokumpu Stainless Holdings Ltd	Britannia	100		
Outokumpu Stainless, Inc.	Yhdysvallat	100		
Outokumpu Stainless Steel Oy ¹⁾	Suomi	100		
Outokumpu Treasury Belgium N.V./SA ¹⁾	Belgia	100		
Outokumpu Zinc Australia Pty. Ltd.	Australia	100		
Outokumpu Zinc B.V. ¹⁾	Alankomaat	100		
Pancarelian Ltd. ¹⁾	Bermuda	100		
Princeton Gamma-Tech, Inc.	Yhdysvallat	100		
Viscaria AB ¹⁾	Ruotsi	100		
Visent Invest AB	Ruotsi	100		
Visenta Försäkrings AB	Ruotsi	100		
Myytävinä olevat toiminnot				
Outokumpu Copper Brass SA	Ranska	100		
Outokumpu Copper Fabrication AB ¹⁾	Ruotsi	100		
Outokumpu Copper Gusum AB	Ruotsi	100		
Outokumpu Copper HME B.V.	Alankomaat	100		
Outokumpu Copper LDM B.V.	Alankomaat	100		
Outokumpu Copper Nonferro Metall GmbH	Saksa	100		
Outokumpu Holding UK Limited	Britannia	100		
Ulkomaiset sivuliikkeet				
Outokumpu Asia Pacific Ltd., sivuliike Etelä-Koreassa				
Outokumpu Asia Pacific Ltd., edustustot Kiinassa ja Taiwanissa				
Outokumpu Baltic Oü, sivuliike Latviassa				
Outokumpu (S.E.A.) Pte. Ltd., edustusto Vietnamissa				
Tytäryhtiöluettelo ei sisällä kaikkia holding-yhtiöitä eikä ns. lepäviä yhtiöitä. Konsernin omistusosuus vastaa myös konsernin osuutta äänivallasta.				
¹⁾ Nimen muutos				
²⁾ Perustettu				
³⁾ Emoyhtiö Outokumpu Oyj:n omistamat osakkeet.				

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Konsernin tunnusluvut

		2005	2006	2007	2008	2009
Toiminnan laajuus						
Liikevaihto	Milj. €	5 016	6 154	6 913	5 474	2 611
- liikevaihdon muutos	%	-2,1	22,7	12,3	-20,8	-52,3
- viennin ja ulkomaan toimintojen osuus liikevaihdosta	%	94,2	94,4	95,1	95,5	94,6
Sijoitettu pääoma 31.12.	Milj. €	3 599	4 371	4 125	3 867	3 634
Sidottu pääoma 31.12.	Milj. €	3 756	4 553	4 340	4 046	3 692
Investoinnit käyttöomaisuuteen	Milj. €	164	187	190	544	245
- suhteessa liikevaihtoon	%	3,3	3,0	2,8	9,9	9,4
Poistot	Milj. €	207	221	204	206	211
Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot	Milj. €	22	17	18	20	19
- suhteessa liikevaihtoon	%	0,4	0,3	0,3	0,4	0,7
Henkilöstö 31.12.		8 963	8 159	8 108	8 471	7 606
- keskimäärin vuoden aikana		9 579	8 505	8 270	8 551	7 941
Kannattavuus						
Liikevoitto	Milj. €	57	824	589	-63	-438
- suhteessa liikevaihtoon	%	1,1	13,4	8,5	-1,2	-16,8
EBITDA	Milj. €	342	1 048	790	149	-212
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	Milj. €	1	8	4	-2	-12
Voitto ennen veroja	Milj. €	-8	784	798	-134	-474
- suhteessa liikevaihtoon	%	-0,2	12,7	11,5	-2,4	-18,2
Jatkuvien toimintojen tilikauden voitto	Milj. €	-24	606	660	-110	-332
Myytyjen ja myytävänä olevien toimintojen tilikauden voitto	Milj. €	-339	357	-18	-79	-4
Tilikauden voitto	Milj. €	-363	963	641	-189	-336
- suhteessa liikevaihtoon	%	-7,2	15,7	9,3	-3,5	-12,9
Oman pääoman tuotto	%	-15,9	37,5	20,0	-6,2	-12,8
Sijoitetun pääoman tuotto	%	1,3	20,7	13,9	-1,6	-11,7
Sidotun pääoman tuotto	%	1,3	19,8	13,2	-1,5	-11,3
Rahoitus ja taloudellinen asema						
Vieras pääoma	Milj. €	3 355	3 270	2 521	2 541	2 391
Korollinen nettovelka	Milj. €	1 537	1 300	788	1 072	1 183
- suhteessa liikevaihtoon	%	30,6	21,1	11,4	19,6	45,3
Nettorahoituskulut	Milj. €	67	48	-206	69	25
- suhteessa liikevaihtoon	%	1,3	0,8	-3,0	1,3	0,9
Nettokorot	Milj. €	65	62	58	54	22
- suhteessa liikevaihtoon	%	1,3	1,0	0,8	1,0	0,8
Korkokate		0,9	13,6	14,9	-1,5	-21,0
Osakepääoma	Milj. €	308	308	308	308	309
Muu oma pääoma ja vähemmistöosuudet	Milj. €	1 754	2 763	3 029	2 486	2 142
Omavaraisuusaste	%	38,2	47,9	56,5	52,4	50,6
Velkaantumisaste	%	74,5	42,3	23,6	38,4	48,2
Liiketoiminnan nettorahavirta ¹⁾	Milj. €	465	-22	658	664	198
Osingot	Milj. €	81	199	216	90	63 ²⁾

¹⁾ Rahavirta esitetty jatkuvien toimintojen osalta.

²⁾ Hallituksen esitys yhtiökokoukselle.

Tietoja neljänneksittäin

Tuloslaskelma neljänneksittäin ¹⁾

Milj. €	I/08	II/08	III/08	IV/08	2008	I/09	II/09	III/09	IV/09	2009
Jatkuvat toiminnot										
Liikevaihto										
General Stainless	1 304	1 222	933	687	4 147	476	501	496	592	2 065
- josta segmenttien välinen osuus	284	337	216	157	993	97	100	107	117	421
Specialty Stainless	786	778	630	512	2 705	371	278	258	332	1 239
- josta segmenttien välinen osuus	124	120	85	78	407	75	67	64	87	293
Muu toiminta	64	63	69	62	258	66	58	56	62	243
- josta segmenttien välinen osuus	57	57	61	61	235	61	52	52	55	221
Sisäinen myynti	-465	-514	-362	-295	-1 636	-233	-220	-224	-259	-935
Konserni	1 689	1 549	1 270	966	5 474	679	617	587	728	2 611
Liikevoitto										
General Stainless	81	125	-35	-177	-6	-157	-52	-38	-12	-259
Specialty Stainless	42	44	-63	-123	-101	-82	-37	-21	-10	-149
Muu toiminta	-20	4	29	25	38	-12	-5	-4	-9	-31
Sisäiset erät	-3	1	3	4	6	2	0	-3	2	1
Konserni	100	174	-66	-271	-63	-249	-94	-65	-29	-438
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	0	1	-2	-1	-2	-3	-0	-6	-3	-12
Rahoitustuotot ja -kulut	-20	-8	-14	-26	-69	0	-11	-11	-4	-25
Voitto ennen veroja	80	166	-82	-298	-134	-252	-105	-81	-36	-474
Tuloverot	-19	-36	9	71	24	64	20	26	32	142
Jatkuvien toimintojen tilikauden voitto	61	130	-73	-228	-110	-188	-85	-55	-4	-332
Myytyjen ja myytävänä olevien toimintojen tilikauden voitto										
Tilikauden voitto	2	-74	-1	-5	-79	0	-2	-1	-2	-4
Tilikauden voitto	63	56	-74	-233	-189	-187	-87	-56	-6	-336
Jakautuminen:										
Emoyhtiön omistajille	63	56	-74	-233	-189	-187	-87	-55	-7	-336
Vähemmistölle	-	-	-	-0	-0	-0	-0	-0	0	-0

Ruostumattoman teräksen toimitukset neljänneksittäin ²⁾

1 000 tonnia	I/08	II/08	III/08	IV/08	2008	I/09	II/09	III/09	IV/09	2009
Kylmävalssatut tuotteet	228	192	177	141	739	133	145	124	143	545
Kirkkaat kuumanauhat	120	94	64	51	330	59	69	66	69	263
Kvarttolevy	33	35	27	25	120	19	18	14	16	67
Putkituotteet	19	19	16	16	70	16	13	12	12	53
Pitkät tuotteet	15	15	15	11	55	10	9	11	10	40
Puolituotteet	34	35	25	16	109	10	14	12	27	63
Toimitukset yhteensä	449	391	323	261	1 423	247	268	238	277	1 030

¹⁾ Täyden tilikauden luvut on tilintarkastettu.

²⁾ Lukuja ei ole tilintarkastettu.

Osakekohtaiset tunnusluvut

		2005	2006	2007	2008	2009
Osakekohtainen tulos	€	-2,01	5,31	3,52	-1,05	-1,86
Rahavirta/osake ¹⁾	€	2,57	-0,12	3,64	3,68	1,09
Oma pääoma/osake	€	11,31	16,87	18,53	15,50	13,54
Osakekohtainen osinko	€	0,45	1,10	1,20	0,50	0,35 ²⁾
Osinko/tulos	%	neg.	20,7	33,9	neg.	neg.
Efektiivinen osinkotuotto	%	3,6	3,7	5,7	6,0	2,6
Hinta/voitto-suhde (P/E)		neg.	5,6	6,0	neg.	neg.
Osakkeen kurssikehitys						
Keskikurssi	€	11,89	19,77	24,94	18,99	11,49
Alin kurssi	€	9,63	12,60	18,48	6,33	7,72
Ylin kurssi	€	14,72	30,39	31,65	33,99	15,67
Kurssi kauden lopussa	€	12,55	29,66	21,21	8,28	13,26
Muutos kauden aikana	%	-4,6	136,3	-28,5	-61,0	60,1
OMXH-indeksin muutos kauden aikana	%	31,1	17,9	20,5	-53,4	19,5
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa ³⁾	Milj. €	2 272	5 369	3 820	1 492	2 400
Osakkeiden vaihdon kehitys						
Osakkeiden vaihto	1 000 kpl	179 289	319 345	516 489	511 080	355 102
Osuus osakkeiden painotetusta keskiarvosta	%	99,0	176,4	285,5	283,6	196,4
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ³⁾		181 031 415	181 033 168	180 922 336	180 184 845	180 825 569 ⁴⁾
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ³⁾		181 031 952	181 031 952	180 103 193	180 233 280	180 969 654

¹⁾ Rahavirta esitetty jatkuvien toimintojen osalta.

²⁾ Hallituksen esitys yhtiökokoukselle.

³⁾ Ei sisällä hankittuja omia osakkeita.

⁴⁾ Optio-oikeuksien 2003A, 2003B JA 2003C laimennusvaikutuksella oikaistu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä vuonna 2009 oli 180 970 017 kappaletta.

Nämä vaikuttavat laimentavasti tulos/osake-lukuihin 0,00 euroa vuonna 2009.

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Sijoitettu pääoma	=	Oma pääoma + korollinen nettovelka
Sidottu pääoma	=	Sijoitettu pääoma + nettoverovelka
Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot	=	Tuloslaskelmaan kirjatut tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut (mukaan lukien saaduilla avustuksilla katetut kulut)
EBITDA	=	Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia
Oman pääoman tuotto	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma (kauden keskiarvo)}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE)	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Sijoitettu pääoma (kauden keskiarvo)}} \times 100$
Sidotun pääoman tuotto (ROOC)	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Sidottu pääoma (kauden keskiarvo)}} \times 100$
Korollinen nettovelka	=	Korolliset velat – korolliset varat
Korkokate	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja} + \text{nettokorot}}{\text{Nettokorot}}$
Omavaraisuusaste	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$
Velkaantumisaste	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$
Osakekohtainen tulos	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$
Rahavirta/osake	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan nettorahavirta}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$
Osakekohtainen osinko	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$
Osinko/tulos	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto}} \times 100$
Efektiiivinen osinkotuotto	=	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}} \times 100$
Hinta/voitto-suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakkeen keskikurssi	=	$\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä}}$
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa	=	Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa × viimeinen kaupantekokurssi
Osakkeiden vaihdon kehitys	=	Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä sekä sen suhteellinen osuus osakesarjan kokonaismäärän painotetusta keskiarvosta kauden aikana

Emoyhtiön tilinpäätös

Emoyhtiön tuloslaskelma

Milj. €	2009	2008
Liikevaihto	216	228
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-122	-145
Bruttokate	94	83
Liiketoiminnan muut tuotot	1	19
Myynnin ja markkinoinnin kulut	-55	-45
Hallinnon kulut	-51	-62
Tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut	-2	-3
Liiketoiminnan muut kulut	-350	-64
Liikevoitto	-364	-71
Rahoitustuotot ja -kulut	379	367
Voitto ennen satunnaisia eriä	15	296
Satunnaiset erät	-	40
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	15	336
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos	-0	0
Tuloverot	1	-2
Tilikauden voitto	16	334

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu suomalaisen tilinpäätöskäytännön (FAS) mukaan. Emoyhtiön täydellinen tilinpäätös on luettavissa yhtiön internet-sivuilta www.outokumpu.com.

Emoyhtiön tase

Milj. €	2009	2008
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	19	22
Aineelliset hyödykkeet	55	39
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	3 380	4 046
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	488	460
Osuudet osakkuusyrityksissä	18	18
Muut osakkeet ja osuudet	21	19
Muut sijoitukset	137	130
	4 044	4 675
Pysyvät vastaavat yhteensä	4 118	4 735
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Korollinen	175	133
Koroton	89	523
	264	656
Rahat ja pankkisaamiset	64	164
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	329	820
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 447	5 555

Milj. €	2009	2008
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	309	308
Ylikurssirahasto	712	709
Edellisten tilikausien voitto	834	590
Tilikauden voitto	16	334
	1 872	1 942
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Kertynyt poistoero	1	0
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Korollinen	903	1 469
Koroton	1	2
	904	1 470
Lyhytaikainen		
Korollinen	1 558	1 947
Koroton	113	195
	1 670	2 142
Vieras pääoma yhteensä	2 574	3 613
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 447	5 555

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

Milj. €	2009	2008
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden voitto	16	334
Oikaisut		
Verot	-1	2
Poistot	7	7
Arvonalentumiset	346	2
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot	0	1
Korkotuotot	-33	-55
Osinkotuotot	-411	-460
Korkokulut	56	145
Varausten muutos	0	0
Konserniavustukset	-	-40
Kurssierot	25	-41
Kupariputkiliiketoiminnan myyntitappio	-	57
Muut oikaisut	1	1
	-9	-379
Käyttöpääoman muutos		
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	80	-88
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	-57	117
	22	29
Saadut osingot	411	460
Saadut korot	27	43
Maksetut korot	-80	-143
Maksetut verot	24	14
	381	374
Liiketoiminnan nettorahavirta	410	358
Investointien rahavirta		
Tytäryritysten sekä muiden osakkeiden ja osuuksien hankinnat	-2	-341
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-2	-11
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-26	-26
Tytäryritysten myynnit ja muut vähennykset	320	57
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	7	0
Aineettomien hyödykkeiden myynnit	0	22
Lainasaamisten muutos	-30	176
Investointien nettorahavirta	267	-123
Rahavirta ennen rahoitusta	677	236
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	61	311
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-683	-130
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-352	-41
Maksetut osingot	-90	-216
Konserniavustukset	326	79
Optioilla merkityt osakkeet	4	1
Muu rahoituksen rahavirta	-42	-115
Rahoituksen nettorahavirta	-776	-113
Rahavarojen muutos	-99	123
Taseen mukainen rahavarojen muutos	-99	123

Laskelma emoyhtiön oman pääoman muutoksista

Milj. €	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2008	308	708	807	1 823
Tilikauden voitto	-	-	334	334
Osingonjako	-	-	-216	-216
Optioilla merkityt osakkeet	0	1	-	1
Oma pääoma 31.12.2008	308	709	924	1 942
Tilikauden voitto	-	-	16	16
Osingonjako	-	-	-90	-90
Optioilla merkityt osakkeet	1	3	-	4
Oma pääoma 31.12.2009	309	712	850	1 872

Laskelma voitonjakokelpoisista varoista 31.12.

Milj. €	2009	2008
Edellisten tilikausien voitto	834	590
Tilikauden voitto	16	334
Voitonjakokelpoiset varat 31.12.	850	924

Outokumpu Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tarkastaneet Outokumpu Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. – 31.12.2009. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä

tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyksiä ja että emoyhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsitksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksyt-

tyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Lausunto vastuuvapaudesta ja voitonjaosta

Konsernitilinpäätös ja emoyhtiön tilinpäätös voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Espoossa, 2. helmikuuta 2010
KPMG OY AB

Mauri Palvi
KHT

Hallinto

Sovellettavat säännökset

Outokumpu-konsernin emoyhtiö, Outokumpu Oyj, on Suomessa rekisteröity ja Suomessa kotipaikkaansa pitävä julkinen osakeyhtiö.

Outokumpu Oyj:n hallintoon ja johtamiseen sovelletaan Suomen lakeja, yhtiön yhtiöjärjestystä sekä yhtiön hallituksen vahvistamia hallintosääntöjä. Outokumpu noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistyksen antamaa 1. tammikuuta 2009 voimaan tullutta Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia, jonka NASDAQ OMX Helsinki on hyväksynyt osaksi sääntöjään. Outokummulla on kuitenkin hallinnointikoodista poiketen sekä hallituksen nimitysvaliokunta että varsinainen yhtiökokouksen asettama osakkeenomistajien nimitysvaliokunta. Outokumpu noudattaa myös NASDAQ OMX Helsingin muita sääntöjä ja ohjeita.

Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annetaan erillisenä kertomuksena ja julkistetaan yhdessä tilinpäätöksen ja hallituksen toimintakertomuksen kanssa yhtiön verkkosivuilla www.outokumpu.com.

Toimielinten tehtävät ja vastuut

Ylin vastuu konsernin hallinnosta ja toiminnasta on emoyhtiö Outokumpu Oyj:n toimielimillä, joita ovat yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja. Konsernin johtoryhmä raportoi toimitusjohtajalle ja vastaa konsernin tehokkaasta johtamisesta.

Yhtiökokous

Yhtiökokous kokoontuu pääsääntöisesti kerran vuodessa. Yhtiökokouksen yksinomaiseen päätösvaltaan kuuluvat Suomen osakeyhtiölain mukaisesti eräät tärkeät päätökset, kuten tilinpäätöksen vahvistaminen, voitonjaosta ja osakepääoman korottamisesta tai alentamisesta päättäminen, yhtiöjärjestyksen muuttaminen sekä hallituksen ja tilintarkastajien valinta.

Yhtiökokouksen kutsuu koolle yhtiön hallitus. Hallitus voi päättää yhtiökokouksen koolle kutsumisesta omasta aloitteestaan, mutta sillä on velvollisuus kutsua yhtiökokous koolle, mikäli tilintarkastaja tai osakkeenomistajat, jotka omistavat vähintään 10 % kaikista Outokummun osakkeista, sitä vaativat. Lisäksi osakkeenomistajalla on oikeus saada yhtiökokoukselle kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi, jos hän vaatii sitä kirjallisesti hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää yhtiökokoukseen. Yhtiöjärjestyksen mukaan Outokummulla on vain yksi osakelaji, joten kaikilla osakkeilla on yhtiökokouksessa yhtäläinen äänivalta.

Osakkeenomistajien nimitysvaliokunta

Outokummun vuoden 2009 varsinainen yhtiökokous päätti yhtiön suurimman osakkeenomistajan, Solidium Oy:n (Suomen valtio), ehdotuksesta asettaa osakkeenomistajien nimitysvaliokunnan valmistelemaan hallituksen kokoonpanoa ja hallituksen jäsenille makset-

tavia palkkioita koskevat ehdotukset seuraavalle yhtiökokoukselle. Yhtiökokous päätti myös, että osakkeenomistajien nimitysvaliokuntaan kuuluu Outokummun kolmen tehtävään suostuvan suurimman arvo-osuusjärjestelmään 2.11.2009 rekisteröidyn osakkeenomistajan edustajat. Outokummun hallituksen puheenjohtaja sekä yksi hallituksen muu jäsen toimivat valiokunnan asiantuntijajäseninä.

Suurimmat osakkeenomistajat määräsivät niiden arvo-osuusjärjestelmään rekisteröityjen omistustietojen perusteella, kuitenkin siten, että sellaisen omistajan, jolla on arvopaperimarkkinain mukainen velvollisuus ilmoittaa tietyistä omistusmuutoksista (liputusvelvollisen omistajan), esimerkiksi useisiin rahastoihin hajautetut omistukset lasketaan yhteen, jos omistaja ilmoittaa viimeistään 30.10.2009 kirjallisesti yhtiön hallitukselle sitä vaativansa.

Osakkeenomistajien edustajat valiokunnassa olivat Solidium Oy (Suomen valtio), Kansaneläkelaitos ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen. Mainitut osakkeenomistajat valitsivat seuraavat edustajansa osakkeenomistajien nimitysvaliokuntaan: Kari Järvinen, toimitusjohtaja (Solidium Oy); Jorma Huuhtanen, pääjohtaja (Kansaneläkelaitos) ja Harri Sailas, toimitusjohtaja (Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen). Kari Järvinen valittiin valiokunnan puheenjohtajaksi. Outokummun hallituksen puheenjohtaja Ole Johansson ja hallituksen jäsen Evert Henkes toimivat valiokunnan asiantuntijajäseninä.

ORGANISAATORAKENNE

KONSERNINJOHTO

GENERAL STAINLESS

SPECIALTY STAINLESS

Myynti ja markkinointi

Toimitusketjun hallinta

Muut konsernitoiminnot

Valiokunta antoi hallitukselle ehdotuksensa koskien hallituksen kokoonpanoa ja hallituksen jäsenille maksettavia palkkioita. Hallitus on vienyt esitykset vuoden 2010 varsinaisen yhtiökokouksen päätettäväksi.

Hallitus

Hallituksen tavoitteena on ohjata Outokumpun liiketoimintaa tavalla, joka varmistaa mahdollisimman suuren ja kestävänsä lisäarvon kasvun yhtiön osakkeenomistajille. Hallituksen yksittäiset jäsenet antavat asiantuntemuksensa ja kokemuksensa yhtiön käyttöön tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Yhtiön hallituksen tehtävät ja vastuut määräytyvät Suomen osakeyhtiölain sekä muun soveltuvan lainsäädännön pohjalta. Hallituksella on yleistoimivalta kaikissa niissä asioissa, joita ei lain tai yhtiöjärjestyksen nojalla ole määrätty toisten toimielinten päätettäväksi tai tehtäväksi. Hallituksen yleisenä tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksen tulee toimia kaikissa tilanteissa yhtiön edun mukaisesti.

Hallitus on vahvistanut itselleen työjärjestyksen, jossa se määrittelee tehtävänsä ja toimintaperiaatteensa. Hallituksen tehtävänä on erityisesti:

Koskien yhtiön liiketoiminnan ja strategioiden johtamista:

- päättää konsernin perusstrategiasta ja valvoa sen toteutusta,
- päättää konsernin vuosittaisista investointirajoista, valvoa niiden toteutusta, tarkistaa suunnitelmat neljännesvuosittain ja päättää mahdollisista muutoksista,
- päättää kaikista hyväksytyyn investointisuunnitelmaan kuuluvista yksittäisistä investoinneista ja kuluista, joiden arvo ylittää 20 milj. euroa sekä muista huomattavista ja strategisesti merkittävistä investoinneista,
- päättää kaikista nykyisen liiketoiminnan piirissä olevista yksittäisistä yrityskaupoista, joiden arvo ylittää 10 milj. euroa,
- päättää kaikista konserniyhtiöitä koskevista rahoitusjärjestelyistä, jotka joko ylittävät arvoltaan 150 milj. euroa, jotka järjestetään julkisen annin kautta tai jotka ovat muuten konsernin liiketoiminnassa poikkeuksellisia, ja
- päättää muista konserniyhtiöiden sitou-

muksista, jotka ovat konsernin liiketoiminnan laajuuden, rakenteen ja toimialan huomioiden arvoltaan tai luonteeltaan poikkeuksellisia.

Koskien yhtiön hallinnon ja toimintojen järjestämistä:

- nimittää ja erottaa toimitusjohtaja sekä tämän sijainen ja päättää heidän palvelussuhteidensa ehdoista, mukaan lukien kannustusjärjestelmistä, hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan esityksen pohjalta,
- nimittää ja erottaa johtoryhmän jäsenet, määrittää heidän vastuualueensa ja päättää jäsenten palvelussuhteen ehdoista, mukaan lukien kannustusohjelmista, hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan esityksen pohjalta,
- seurata konsernin ylimpien johtamisressurssien riittävyttä ja kohdentamista,
- päättää merkittävistä muutoksista konsernin liiketoimintaorganisaatiossa,
- määrittellä konsernin eettiset arvot ja toimintatavat,
- varmistaa, että hallintomallia koskevat konserniohjeet ovat käytössä,
- varmistaa, että yhtiöllä on sisäpiiriasioiden hallinnointia koskevat ohjeet, ja
- varmistaa, että yhtiöllä on muut hallituksen tarpeelliseksi katsomat, hallituksen velvollisuuksien ja valtuuksien piiriin kuuluvia asioita koskevat ohjeet.

Koskien yhtiökokouksessa päätettävien asioiden valmistelua:

- vahvistaa osingonjakopolitiikka ja tehdä esitys osingonjaosta, ja
- tehdä muita esityksiä kokoukselle.

Koskien taloushallintoa ja riskienhallintaa:

- käsitellä ja hyväksyä osavuosisikatsaukset ja tilinpäätökset,
- valvoa konsernin toimintaan liittyviä merkittäviä riskejä ja riskienhallintaa, ja
- varmistaa, että riittävät riskienhallintaa koskevat menettelytavat ovat käytössä.

Lisäksi hallitus arvioi omaa toimintaansa säännöllisesti.

Hallitus on päätösvaltainen kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on paikalla.

Hallituksen päätökseksi tulee se kanta, jota enemmän kuin puolet läsnä olevista jäsenistä kannattaa. Äänen mennessä tasan puheenjohtajan ääni ratkaisee.

Yhtiökokous valitsee puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muut hallituksen jäsenet tehtävänsä toimikaudeksi, joka päättyy vaalin jälkeisen ensimmäisen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Siten jokaisessa varsinaisessa yhtiökokouksessa valitaan aina koko hallitus. Hallituksen jäsen voidaan milloin tahansa vapauttaa tehtävistään yhtiökokouksen päätöksellä. Hallituksen jäsenten valintaa koskevat ja ennen yhtiökokousta hallituksen tietoon tulleet ehdotukset yhtiökokoukselle julkistetaan silloin, kun ehdotuksen takana on vähintään 10 % yhtiön kaikista osakkeista sekä äänistä ja ehdotettu henkilö on suostunut tehtävään.

Yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kaksitoista jäsentä. Yhtiön suurimmat osakkeenomistajat ovat vahvistaneet yhtiölle kannattavansa periaatetta, jonka mukaan hallituksen jäsenten tulee pääsääntöisesti olla yhtiön ulkopuolisia asiantuntijoita. Yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksen jäseneksi ei voida valita henkilöä, joka on täyttänyt 68 vuotta. Vuoden 2009 varsinaisessa yhtiökokouksessa hallitukseen valittiin kahdeksan jäsentä. Kaikki jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä sekä sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallitus kokoontuu vähintään viisi kertaa vuodessa. Vuonna 2009 hallituksen kokouksia oli 8. Keskimääräinen jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 95.

Katso Hallitus sivu 80.

Hallituksen valiokunnat

Hallitus on asettanut keskuudestaan kaksi pysyvää valiokuntaa ja niille työjärjestykset. Valiokunnat raportoivat koko hallitukselle.

Tarkastusvaliokuntaan kuuluu kolme hallituksen jäsentä. Katso Hallitus sivu 80. Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on käsitellä tilinpäätöksiin, tilintarkastukseen, sisäiseen tarkastukseen, sisäisten ja ulkoisten tarkastusten laajuuteen, tilintarkastajien laskutukseen, konsernin rahoitusta koskeviin ohjeisiin ja muihin konsernin riskienhallintaa koskeviin toimintatapoihin liittyviä asioita. Valiokunta valmistele lisäksi suurimmille osakkeenomistajille suosituksen koskien tilintarkastajien valintaa ja palkkioita. Tarkas-

tuusvaliokunta kokoontui vuoden 2009 aikana kolme kertaa ja keskimääräinen jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 80.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokuntaan kuuluu hallituksen puheenjohtaja ja kolme muuta hallituksen jäsentä. Katso Hallitus sivu 80. Valiokunnan tehtävät poikkeavat Arvopaperimarkkinayhdistyksen yhteistyössä Elinkeinoelämän keskusliiton (EK), NASDAQ OMX Helsingin ja Keskuskauppakamarin antamasta Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodista. Valiokunnan tehtävänä on valmistella hallitukselle ehdotuksia yhtiön ylimmän johdon, poislukien hallituksen, nimityksistä ja palkitsemisperiaatteista. Hallitus on valtuuttanut valiokunnan päättämään konsernin johtoryhmän jäsenten työsuhteen ehdoista ja etuuksista, lukuun ottamatta toimitusjohtajaa ja toimitusjohtajan sijaista. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui vuoden 2009 aikana kolme kertaa ja jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 100.

Hallitus voi asettaa keskuudestaan myös tilapäisiä työryhmiä määrätyn tehtävän hoitamista varten. Työryhmät raportoivat työstään hallitukselle. Vuonna 2009 tällaisia työryhmiä ei asetettu.

Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen

Toimitusjohtaja on vastuussa yhtiön operatiivisesta johtamisesta tavoitteenaan turvata osakkeenomistajille yhtiön arvon merkittävä ja kestävä kasvu. Toimitusjohtajan tehtäviin kuuluu valmistella hallituksen päätettävät asiat, kehittää konsernia yhdessä hallituksen kanssa päätettyjen tavoitteiden mukaisesti ja varmistaa hallituksen päätösten asianmukainen täytäntöönpano. Toimitusjohtajan velvollisuutena on lisäksi varmistaa, että konsernissa noudatetaan voimassa olevia lakeja ja säädöksiä. Toimitusjohtaja johtaa puhetta johtoryhmän kokouksissa. Toimitusjohtajan sijainen vastaa toimitusjohtajan velvollisuuksista siinä tapauksessa, että toimitusjohtaja on estynyt niitä itse hoitamaan.

Johtoryhmä

Konsernin johtoryhmän tehtävänä on johtaa kokonaisuutena Outokumpun liiketoimintaa. Johtoryhmän jäsenillä on laajat valtuudet toimia omien vastuualueidensa puitteissa ja heillä on velvollisuus kehittää konsernin

toimintoja hallituksen ja toimitusjohtajan asettamien tavoitteiden mukaisesti. Konsernin johtoryhmä koostuu seitsemästä hallituksen valitsemasta jäsenestä. Johtoryhmän

jäsenet hoitavat seuraavia tehtäviä: toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, General Stainless-yksiköistä vastaava johtaja, Specialty Stainless-yksiköistä vastaava johtaja, toimitusket-

HALLITUKSEN JÄSENTEN, TOIMITUSJOHTAJAN JA KONSERNIN JOHTORYHMÄN JÄSENTEN PALKKIOT JA MUUT ETUUDET

2009

€	Palkat ja palkkiot luontais-etuineen	Tulos- ja hankepalkkiot	Osakepalkkiot	Yhteensä
Hallitus				
Hallituksen puheenjohtaja, Johansson	76 600	-	-	76 600
Hallituksen varapuheenjohtaja, Soila	47 800	-	-	47 800
Hallituksen jäsen, Henkes	44 800	-	-	44 800
Hallituksen jäsen, Kilpelä	40 600	-	-	40 600
Hallituksen jäsen, de Margerie	41 200	-	-	41 200
Hallituksen jäsen, Nilsson-Ehle	44 800	-	-	44 800
Hallituksen jäsen, Oksanen	9 100	-	-	9 100
Hallituksen jäsen, Pesonen	31 933	-	-	31 933
Hallituksen jäsen, Saarinen	40 600	-	-	40 600
Toimitusjohtaja	740 295	183 300	285 754	1 209 349
Toimitusjohtajan sijainen	376 721	101 906	142 877	621 504
Muut konsernin johtoryhmän jäsenet	1 594 596	302 513	373 467	2 270 576

2008

€	Palkat ja palkkiot luontais-etuineen	Tulos- ja hankepalkkiot	Optiot	Yhteensä
Hallitus				
Hallituksen puheenjohtaja, Johansson	67 800	-	-	67 800
Hallituksen varapuheenjohtaja, Soila	37 050	-	-	37 050
Hallituksen jäsen, Henkes	45 500	-	-	45 500
Hallituksen jäsen, Härmälä	15 000	-	-	15 000
Hallituksen jäsen, Kilpelä	29 700	-	-	29 700
Hallituksen jäsen, de Margerie	44 300	-	-	44 300
Hallituksen jäsen, Nilsson-Ehle	47 700	-	-	47 700
Hallituksen jäsen, Oksanen	37 900	-	-	37 900
Hallituksen jäsen, Saarinen	37 800	-	-	37 800
Hallituksen jäsen, Turunen	8 200	-	-	8 200
Toimitusjohtaja	758 573	402 052	930 512	2 091 137
Toimitusjohtajan sijainen	390 774	162 512	-	553 286
Muut konsernin johtoryhmän jäsenet	1 516 205	858 052	394 428	2 495 685

Osakesidonnaisten kannustusjärjestelmien kautta saadut osakkeet sisältyvät myös osakeomistuksista ja optioista kertoviin taulukoihin.

jun hallinnasta vastaava johtaja, kaupallinen johtaja, talous- ja rahoitusjohtaja sekä henkilöstöjohtaja. 1.5.2010 lähtien General Stainless -yksiköstä vastaavan johtajan vastualueet jaetaan muiden johtoryhmän jäsenten kesken. Konsernin johtoryhmä kokoontuu tyypillisesti kaksi kertaa kuukaudessa. Katso Johtoryhmä sivu 81.

Konserninjohto

Outokummun konserninjohto koostuu toimitusjohtajasta, konsernin johtoryhmän jäsenistä sekä toimitusjohtajaa ja johtoryhmää avustavista asiantuntijoista. Konserninjohtoon tehtävänä on johtaa konsernia kokonaisuutena. Se vastaa mm. konsernin strategisesta suunnittelusta, liiketoiminnan kehittämisestä, taloushallinnosta, sisäisestä tarkastuksesta, henkilöstöhallinnosta, ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuushallinnosta, viestinnästä ja sijoittajasuhteista, lakiasioista sekä varain- ja riskienhallinnasta. Konserninjohtoon tehtävien lisäksi Outokummun myynti- ja markkinointitoiminnot, toimitusketjun hallinta sekä eräät tukipalvelut on keskitetty konsernitason.

Outokumpu-konsernia johdetaan sen liiketoimintaorganisaation mukaisesti konsernin yhtiöoikeudellisen rakenteen tarjotessa myös juridiset puitteet toiminnalle. Konsernin operatiiviselle liiketoiminnalle on määritelty selkeät taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Outokummun liiketoiminnat on organisoitu viiteen liiketoimintayksikköön: Tornio Works, Special Coil and Plate, Thin Strip, OSTP (Outokumpu Stainless Tubular Pro-

ducts) ja Long Products. Liiketoimintayksiköt raportoivat suoraan yksittäisille konsernin johtoryhmän jäsenille. Talousraportoinnissa liiketoimintayksiköt konsolidoidaan niiden tuottamien tuotteiden perusteella General Stainless (Tornio Works ja Long Products) ja Specialty Stainless (Special Coil and Plate, Thin Strip ja OSTP) -divisiooniin.

Myytävänä olevaa Outokumpu Brass -liiketoimintaa johdetaan erillään muusta konsernista Outokumpu Brass -liiketoiminnan hallitustyön kautta.

Palkitseminen

Vuoden 2009 yhtiökokouksen vahvistamat Outokummun hallituksen vuosipalkkiot ovat seuraavat: puheenjohtaja 70 000 euroa, varapuheenjohtaja 43 000 euroa ja muut jäsenet 34 000 euroa. Hallituksen jäsenille maksettava kokouspalkkio on 600 euroa (1 200 euroa ulkomaalaisille jäsenille). Kokouspalkkio maksetaan myös valiokuntien kokouksista.

Toimitusjohtajan irtisanomisaika on kuusi kuukautta sekä toimitusjohtajan että yhtiön puolelta. Jos Outokumpu päättää toimitusjohtajan palvelussuhteen ilman, että päättymisen johtuisi toimitusjohtajan syystä tai hänen viakseen luettavasta laiminlyönnistä, yhtiö maksaa toimitusjohtajalle erokorvauksen. Erakorvauksen määrä vastaa toimitusjohtajalle päättämislomituksen antamista edeltäneiden 24 kuukauden aikana maksettua kiinteää rahapalkkaa lisätyn ilmoitushetkellä voimassa olevien luontaisetujen raha-arvolla.

Toimitusjohtajalle ja konsernin johtoryh-

män jäsenille palkan ja luontaisetujen lisäksi vuodelta 2010 maksettava tulospalkkio määräytyy seuraavien tavoitteiden saavuttamisen perusteella: konsernitason pääoman tuottoastetavoite, liikevoitto liikevaihdoista suhteessa vertailuryhmään, toiminnalliset tavoitteet (työturvallisuus ja toimitusvarmuus) ja erikseen määritellyt henkilökohtaiset tavoitteet. Kannustinpalkkion enimmäismäärä toimitusjohtajan osalta on 75 % ja muiden johtoryhmän jäsenten osalta 60 % peruskuukausiansion perusteella määräytyvästä vuosipalkasta. Lyhyen ja pitkän tähtäimen kannustinpalkkioiden kokonaismäärä ei saa ylittää 200% vuosipalkasta. Jos raja ylittyy, osakeohjelman palkkiota leikataan vastaavasti.

Toimitusjohtajalle tai konsernin johtoryhmän jäsenelle ei makseta erillistä korvausta

HALLITUKSEN JÄSENTEN OSAKEOMISTUKSET 2.2.2010

Jäsen	Osakkeet
Ole Johansson	1 789
Anssi Soila	5 500
Victoire de Margerie	500
Evert Henkes	-
Jarmo Kilpelä	300
Anna Nilsson-Ehle	800
Leena Saarinen	1 495
	10 384

KONSERNIN JOHTORYHMÄN OSAKEOMISTUKSET JA OPTIO-OIKEUDET 2.2.2010

	Osakkeet	Optio-oikeudet 2003A	Optio-oikeudet 2003B	Optio-oikeudet 2003C	Osakepalkkiojärjestelmä 2007–2009	Osakepalkkiojärjestelmä 2008–2010	Osakepalkkiojärjestelmä 2009–2011	Osakepalkkiojärjestelmä 2010–2012
Juha Rantanen	35 000	-	-	17 500	15 500	16 500	33 000	33 000
Karri Kaitue	12 380	-	-	15 000	7 500	8 000	15 500	15 000
Jamie Allan	2 000	-	-	-	2 100	5 500	10 000	9 000
Bo Annvik	-	-	-	10 000	5 300	5 500	10 000	9 000
Pekka Erkkilä	14 000	-	-	15 000	5 300	5 500	10 000	-
Pii Kotilainen	1 500	-	-	-	-	-	10 000	9 000
Esa Lager	18 000	-	-	10 000	5 300	5 500	10 000	9 000
Kari Parvento ¹⁾	-	-	-	-	-	-	7 000	9 000
	82 880	-	-	67 500	41 000	46 500	98 500	84 000

¹⁾ Työsuhde Outokumpu-konsernissa alkaa viimeistään 1.5.2010.

jäsenyydestä johtoryhmässä tai toimimisesta muissa konsernin sisäisissä johtoelementeissä. Johtoryhmän jäsenillä on mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60-vuotiaana. Joulukuussa 2009 Outokummun hallitus vahvisti, että eläkeikä on 63 vuotta uusille johtoryhmän jäsenille. Ennen 1.1.2007 nimitettyjen suomalaisten konsernin johtoryhmän jäsenten eläkkeen määrä on 60 % viiden viimeisen täyden kalenterivuoden keskimääräisestä kokonaispalkasta. Muiden suomalaisten konsernin johtoryhmän jäsenten eläkkeen tavoitemäärä on 60 % heidän 60-vuotiaana ansaitsemastaan vuosipalkasta. Ensimmäisen palvelusvuoden ansioita luontoisedut mukaan lukien mutta tulospalkkiot pois lukien käytetään vakuutusmaksun perusteena. Maksu on enintään 25 % vuosipalkasta.

Hallituksen tai konsernin johtoryhmän jäsenten puolesta ei yhtiön toimesta ole annettu takauksia tai muita vastaavia sitoumuksia. Heillä tai heidän lähipiiriinsä kuuluvilla henkilöillä tai yhteisöillä ei myöskään ole olennaisia liikesuhteita yhtiön kanssa.

Sisäpiirihallinto

Outokummun sisäpiirisäännöt perustuvat NASDAQ OMX Helsingin antamaan sisäpiiriohjeeseen. Yhtiön ilmoitusvelvollisia pysyviä sisäpiiriläisiä ovat hallituksen jäsenet, päävastuullinen tilintarkastaja, toimitusjohtaja ja tämän sijainen sekä muut johtoryhmän jäsenet. Outokumpu ylläpitää julkista rekisteriä ilmoitusvelvollisista pysyvistä sisäpiiriläisistään. Outokummun työntekijöistä, jotka asemansa tai tehtäviensä johdosta saavat säännöllisesti sisäpiiritietoa, pidetään ei-julkista yritys kohtaista pysyvien sisäpiiriläisten rekisteriä. Pysyvät sisäpiiriläiset eivät saa käydä kauppaa yhtiön liikkeeseen laskevilla arvopapereilla 14 vuorokauden aikana ennen osavuosikatsauksen tai tilinpäätöksen julkistamista (ns. suljettu ikkuna).

Hankekohtaisista sisäpiiriläisistä pidetään erillisiä, ei-julkisia sisäpiirirekistereitä. Tällaiseen hankekohtaiseen sisäpiiriin kuuluvat henkilöt, jotka tehtävässään saavat tietoonsa sellaisia yhtiötä koskevia tietoja hankkeesta, joka toteutuessaan on omiaan olennaisesti vaikuttamaan yhtiön julkisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopapereiden arvoon.

Sisäpiiriasioiden ohjauksesta ja valvonnasta vastaa Outokummun lakiasiaintojohtaja. Ajan

tasalla olevat Outokummun ilmoitusvelvollisten pysyvien sisäpiiriläisten osakeomistustiedot ovat löydettävissä Outokummun internet-sivuilla osoitteessa www.outokumpu.com/investors.

Hallituksen kertomus Outokummun sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmän keskeisistä piirteistä taloudellisen raportoinnin osalta

Johdanto

Hallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä osakeyhtiölain ja Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin mukaisesti. Tämän luvun tarkoituksena on kuvata osakkeenomistajille ja muille tahoille, kuinka sisäinen valvonta ja riskien hallinta on järjestetty taloudellisen raportoinnin osalta Outokummussa.

Pörssilistattuna yhtiönä Outokummun on noudatettava useita määräyksiä. Jotta Outokumpu kykenisi täyttämään kaikki siihen sovellettavat vaatimukset, Outokummussa on laadittu taloudellisen raportoinnin periaatteet ja sen sisäinen valvonta kattaa koko konsernin.

Valvontaympäristö

Outokummun valvontaympäristön perusta on konsernin liiketoimintakulttuuri, jonka mukaisesti Outokumpu toimii. Outokummun valvontaympäristön muodostavat organisaation toimintamallin määrittävät konsernin politiikat ja periaatteet, kuten yritys vastuupolitiikka, eettiset arvot ja Outokummun johtamisperiaatteet. Outokummun toimintaohje (Code of Conduct) otettiin käyttöön vuonna 2007. Siinä kuvataan Outokummun perusarvoja sekä tarjotaan tavanomaisia ja käytännöllisiä ohjeita esimiehille ja työntekijöille. Outokummun suorituksen johtamisen -prosessi on keskeinen johdon tehtävä, jolla on tärkeä asema tehokkaan valvontaympäristön toteuttamisessa. Suunnitelu ja tavoitteiden asettaminen sekä operatiivisessa että taloudellisessa mielessä suoritetaan koko operatiivisessa organisaatiossa Outokummun liiketoiminnallisten tavoitteiden mukaisesti. Johto seuraa tavoitteiden saavuttamista kuukausittain johtamisraporttien ja seurantakokouksien avulla.

Outokumpu noudattaa toiminnassaan yhtiön hallituksen hyväksymää riskienhallintapolitiikkaa. Poliitikassa määritellään riskienhallinnan tavoitteet, lähestymistavat ja vastualueet. Paitsi että riskienhallinta tukee Outokummun strategiaa, se myös määrittää tasapainoisen riskiprofilin osakkeenomistajien ja muiden sidosryhmien kuten asiakkaiden, tavarantoimittajien, henkilöstön ja rahoittajien näkökulmasta. Outokummun hallitus vastaa viime kädessä konsernin riskienhallinnasta. Toimitusjohtaja ja johtoryhmä vastaavat riskienhallinnan toimintatapojen määrittämisestä ja käyttöön otosta sekä valvovat, että riskit otetaan huomioon strategia- ja liiketoimintasuunnittelussa. Liiketoimintayksiköt ovat vastuussa liiketoimintaansa kuuluvien riskien tunnistamisesta ja hallinnasta. Lisätietoja Outokummun riskienhallinnasta on esitetty Outokummun vuosikertomuksen luvussa Riskienhallinta (sivu 82).

Edellä mainitut politiikat ja periaatteet ovat vapaasti kaikkien Outokummun työntekijöiden saatavissa. Uudet työntekijät ovat velvollisia perehtymään Outokummun toimintohjeeseen. Lisäksi Outokumpu tiedottaa ja viestii aktiivisesti näistä politiikoista ja periaatteista organisaatiossaan jalkauttaakseen ne koko konsernin tietoon.

Outokummun taloudellisen raportoinnin valvontaprosessi perustuu konsernin politiikkoihin, periaatteisiin ja ohjeisiin sekä vastuu- ja valtuusrakenteeseen, jonka perusteella Outokumpu toimii ja on organisoitu. Outokummun taloudellisen raportoinnin ohjeet ja periaatteet on koottu Outokummun Controllerin ohjekirjaan. Taloudellinen raportointi laaditaan kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien mukaisesti. Outokummun taloudellinen raportointi toteutetaan yhdenmukaistetulla tavalla yhteisen tilikartan avulla. Emoyhtiön ja suomalaisten tytäryhtiöiden omat tilinpäätökset laaditaan Suomessa hyväksytyjen tilinpäätösperiaatteiden mukaisesti, ja ulkomaisten tytäryhtiöiden omassa tilinpäätöksissä noudatetaan paikallisia käytäntöjä. Outokumpu noudattaa myös Finanssivalvonnan (Fiva) ja NASDAQ OMX Helsingin taloudellista raportointia koskevia määräyksiä.

Outokummun sisäiset politiikat on luotu valtuusrakenteen perusteella. Taloudelliseen raportointiin liittyvien politiikkojen omis-

taja ja hyväksyjä on yleensä toimitusjohtaja, talousjohtaja tai corporate controller.

Riskien tunnistaminen ja arviointi

Taloudellista raportointia koskeva riskienhallinta on osa Outokummun riskienhallintaprosessia, jonka koordinoinnista vastaa rahoitus- ja riskienhallintatoiminto. Taloudelliseen raportointiin liittyvät riskit on luokiteltu operatiivisiksi riskeiksi, ja niitä voi aiheuttaa riittämättömien tai epäonnistuneiden sisäisten prosessien, työntekijöiden toiminnan, systeemien tai muiden tapahtumien, kuten väärinkäytösten tai rikosten, seurauksena. Outokummun riskienhallintaprosessin tavoitteena on tunnistaa, arvioida, hallita ja rajoittaa näitä riskejä. Merkittävimmät riskit raportoidaan tarkastusvaliokunnalle, joka arvioi ne säännöllisesti.

Sisäinen tarkastus

Outokummussa toimii sisäinen tarkastus. Toiminnon asema on itsenäinen ja sen tavoitteena on tarjota varmistus- ja konsultointipalvelua lisäarvon tuottamiseksi ja konsernin toiminnan parantamiseksi. Sisäisen tarkastuksen tärkein tehtävä on avustaa tarkastusvaliokuntaa ja johtoryhmää niiden valvontatehtävän täyttämässä. Tässä roolissa sisäinen tarkastus tunnistaa ja valvoo merkittäviä operatiivisia riskejä konsernissa, varmistaa konsernin sisäisen valvonnan riittävyyden ja tehokkuuden sekä tarjoaa paikkansapitävää ja luotettavaa tietoa suoraan tarkastusvaliokunnalle ja johtoryhmälle. Sen muihin tehtäviin kuuluu konsernin eri periaatteiden, valvontamekanismien ja politiikkojen seuranta sekä tilintarkastajien raportoinnin seuraaminen.

Sisäinen tarkastus raportoi tarkastusvaliokunnalle ja hallinnollisesti talousjohtajalle.

Valvontatoiminnot

Hallituksen ja tarkastusvaliokunnan lisäksi Outokummun operatiiviset johtoryhmät vastaavat Outokummun yksiköissä taloudelliseen raportointiin sovellettavan sisäisen valvonnan ohjaamisesta.

Valvonnan tavoitteena on havaita, estää ja korjata mahdolliset virheet ja poikkeamat taloudellisissa raportoinnissa. Valvonta käsittää erilaisia toimia, kuten konsernin johdon ja liiketoimintayksikköjen johdon suorittamat

taloudellisten raporttien läpikäynnit, tilien täsmäytykset, raportoitujen lukujen loogisuuden analyysit, ennusteiden ja toteutumien vertailuanalyysit sekä taloudellisen raportointiprosessin analyysit. Keskeinen tekijä on kuukausittaisen suoriutumisen seuraaminen suhteessa asetettuihin taloudellisiin ja operatiivisiin tavoitteisiin. Nämä valvontatoimet toteutetaan eri organisaatiotasolla.

Osana Outokummun riskienhallintaprosessia liiketoimintayksiköissä ja konsernitoiminnoissa järjestetään työpajoja, joilla tuetaan keskeisten riskien, operatiiviset riskit mukaan lukien, tunnistamista. Työpajojen tuloksena syntyy muun muassa riskikarttoja ja riskien tunnistamissuunnitelma.

Tietotekniikalla ja IT-ratkaisuilla on tärkeä asema sisäisen valvonnan perustan luomisessa. Outokumpu yhtenäistää jatkuvasti tietojärjestelmiään, mikä parantaa sen valvontaympäristöä.

Talousjohtaja ja kunkin Outokummun konserniyhtiön johto vastaavat sen varmistamisesta, että kussakin konserniyhtiössä on käytössä taloudelliseen raportointiin liittyvä sisäinen valvonta. Valtuutusrakenteet suunnitellaan siten, ettei riskialttiita tehtävähdistelmiä (yksi henkilö ei voi suorittaa ja valvoa samaa toimintoa) pääse syntymään.

Viestintä ja tiedotus

Taloudelliseen raportointiin liittyvät poliitikat ja ohjeet arvioidaan säännöllisesti ja niitä tarkistetaan tarvittaessa. Ohjeet annetaan tiedoksi kaikille asianomaisille. Tärkeimmät viestintäkanavat ovat Outokummun intranet ja muut helposti käytettävissä olevat tietokannat. Lisäksi järjestetään Controller-kokouksia.

Outokummussa on perustettu erilaisia verkostoja ja yhteisöjä, joissa käsitellään ja arvioidaan taloudellisen raportoinnin ja sisäisen valvonnan asioita, kuten soveltamista, arviointia ja tarkistuksia. Verkostoihin kuuluu yleensä henkilöstöä sekä liiketoimintayksiköistä että konsernitoiminnoista. Outokummun verkostojen, yhteisöjen ja yhtenäisten ohjeiden tavoitteena on varmistaa taloudellisten prosessien ja raportointikäytäntöjen yhtenäisyys koko konsernissa. Verkostoilla ja yhteisöillä on tärkeä rooli taloudellista raportointia koskevan sisäisen valvonnan tehokkuuden selvittämisessä

sekä politiikkojen, ohjeiden ja prosessien kehittämisessä.

Seuranta

Outokummun konserniyhtiöiden johto, sekä taloushallinto- ja valvontatoiminnot vastaavat taloudelliseen raportointiin liittyvän sisäisen valvonnan seurannasta. Lisäksi valvontaa seuraavat sisäinen tarkastus ja riskienvalvontatoiminto. Selvitysten tulokset raportoidaan säännöllisesti tarkastusvaliokunnalle ja konsernin johtoryhmälle.

Tilintarkastajat

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiöllä on oltava vähintään yksi ja enintään kaksi tilintarkastajaa, jotka ovat Keskuskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia tai tilintarkastusyhteisöjä. Yhtiökokous valitsee tilintarkastajat toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Tilintarkastajien valintaa koskevat ja ennen yhtiökokousta hallituksen tietoon tulleet ehdotukset yhtiökokoukselle julkistetaan silloin, kun ehdotuksen takana on vähintään 10 % yhtiön kaikista osakkeista ja äänistä ja ehdotettu henkilö tai yhteisö on suostunut tehtävään. Yhtiön tilintarkastajat antavat yhtiön osakkeenomistajille lain edellyttämän tilintarkastuskertomuksen yhtiön vuositilinpäätöksen yhteydessä. Lisäksi tilintarkastajat raportoivat säännöllisesti havainnoistaan hallitukselle. Emoyhtiö Outokumpu Oyj:n tilintarkastusyhteisönä toimii KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Mauri Palvi. KPMG Oy Ab vastaa myös tilintarkastustyön ohjeistuksesta ja koordinoinnista koko konsernin osalta.

Sekä Outokumpu että KPMG Oy Ab pitävät tärkeänä vaatimusta tilintarkastajien riippumattomuudesta tarkastamisestaan yhtiöistä. KPMG on maailmanlaajuisessa riippumattomuuspolitiikkassaan sitoutunut noudattamaan International Federation of Accountantsin (IFAC) eettisiä periaatteita.

Outokummun hallituksen tarkastusvaliokunta seuraa jatkuvasti KPMG:ltä maailmanlaajuisesti ostettavien tilintarkastukseen liittymättömien palveluiden määrää. Tilintarkastajille maksetut palkkiot olivat vuonna 2009 yhteensä 1 milj. euroa, joista tilintarkastukseen liittymättömiä palveluja oli 0 milj. euroa.

HALLITUS

Puheenjohtaja Ole Johansson

s. 1951, Suomen kansalainen
diplomiekonomi, vuorineuvos

Outokummun hallituksen jäsen 2002–
Outokummun hallituksen
puheenjohtaja 2008–
Hallituksen varapuheenjohtaja 2004–2008
Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan
puheenjohtaja

Wärtsilä Oyj Ab:n konsernijohtaja
2000–
Wärtsilä NSD Oy Ab:n toimitusjohtaja
1998–2000
Hallituksen puheenjohtaja: Teknolo-
giateollisuus ry 2007–2009
Hallituksen varapuheenjohtaja:
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö
Varma, Elinkeinoelämän Keskusliitto,
2007–2009
Hallituksen jäsen:
Teknologiateollisuus ry
Riippumaton yhtiöstä ja sen
merkittävistä osakkeenomistajista.

Victoire de Margerie

s. 1963, Ranskan kansalainen
tohtori (johtaminen), valtiotieteen
maisteri, oikeustieteen maisteri

Outokummun hallituksen jäsen 2007–

Hallituksen puheenjohtaja: Rondol
Technology Ltd. 2008–
Hallituksen jäsen ja tarkastusvaliokun-
nan jäsen: Ciments Francais 2006–
Strategisen johtamisen professori,
Grenoble Graduate School of
Business 2003–
General Manager Péchiney
Plastic Bottles 2000–2002
Vice President Sales &
Marketing Péchiney Aluminum
Canstock 1998–2000
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittä-
vistä osakkeenomistajista.

Varapuheenjohtaja Anssi Soila

s. 1949, Suomen kansalainen
diplomi-insinööri, ekonomi

Outokummun hallituksen jäsen 2008–
Hallituksen varapuheenjohtaja 2008–
Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja

Kone Oyj:n toimitusjohtaja 1994–1999
Hallituksen varapuheenjohtaja:
Normet Group Oy
Hallituksen jäsen: Outotec Oy,
Lindström Oy, DNA Oy, Attendo AB,
Å&R Carton AB,
Riippumaton yhtiöstä ja sen
merkittävistä osakkeenomistajista.

Anna Nilsson-Ehle

s. 1951, Ruotsin kansalainen
tekniikan tohtori, diplomi-
insinööri

Outokummun hallituksen jäsen 2005–
Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan
jäsen

Johtaja: SAFER–National vehicle and
traffic safety research centre 2006–
Universeum AB:n toimitusjohtaja
1999–2004
Asiantuntija: Ohde & Co 2005–2006
Hallituksen jäsen: Svensk Bilprovning
AB, Swedish National Space Board
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittä-
vistä osakkeenomistajista.

Evert Henkes

s. 1943, Alankomaiden
kansalainen
B.Sc. (Ag. Econ.)

Outokummun hallituksen jäsen 2003–
Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan
jäsen

Shell Chemicals Ltd:n toimitusjohtaja
1998–2003
Hallituksen jäsen: Tate & Lyle Plc,
SembCorp Industries Ltd, Air Products
and Chemicals Inc.
Kansainvälisen neuvottelukunnan jä-
sen: CNOOC Ltd. 2008–2009
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittä-
vistä osakkeenomistajista.

Jussi Pesonen

s. 1960, Suomen kansalainen
diplomi-insinööri

Outokummun hallituksen jäsen 2009–
Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan
jäsen

UPM-Kymmene Oyj, toimitusjohtaja
2004–
UPM-Kymmene Oyj:n varatoimitus-
johtaja, Paperiteollisuuden johtaja
2001–2004
Hallituksen jäsen: UPM-Kymmene Oyj,
Metsäteollisuus ry, Confederation of
European Paper Industries (CEPI)
Hallintoneuvoston jäsen: Keskinäinen
Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittä-
vistä osakkeenomistajista.

Jarmo Kilpelä

s. 1957, Suomen kansalainen
kauppatieteiden maisteri

Outokummun hallituksen jäsen 2008–
Tarkastusvaliokunnan jäsen

Valtioneuvoston kanslia: Finanssi-
neuvos, Omistajaohjausosasto 2007–
Valtiovarainministeriö: Finanssineu-
vos, Omistajaohjausyksikkö 1996–2007
Hallituksen puheenjohtaja: Hansel Oy
Hallituksen varapuheenjohtaja: HAUS
kehittämiskeskus Oy
Riippumaton yhtiöstä ja sen
merkittävistä osakkeenomistajista.

Leena Saarinen

s. 1960, Suomen kansalainen
elintarviketieteiden maisteri

Outokummun hallituksen jäsen 2003–
Tarkastusvaliokunnan jäsen

Suomen Lähikauppa Oy:n (ent.
Tradeka Oy) toimitusjohtaja 2007–
Altia Oyj:n pääjohtaja 2005–2007
Unilever Bestfoods Foodsolutionsin
pohjoismaisten suurkeittiötoimintojen
toimitusjohtaja 2003–2005,
Suomen Unilever Oy:n toimitusjohtaja
2002–2005 ja hallituksen jäsen 1999 ja
2001–2005
Hallituksen puheenjohtaja: Päivittäis-
tavarakauppa ry
Hallituksen jäsen: Suomen Lähikauppa
Oy, Tuko Logistics Oy, Suomen kaupan
liitto ry
Hallintoneuvoston jäsen: Keskinäinen
työeläkevakuutusyhtiö Varma, Luot-
tokunta
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittä-
vistä osakkeenomistajista.

JOHTORYHMÄ

Juha Rantanen

s. 1952, Suomen kansalainen,
kauppatieteiden maisteri, MBA, vuorineuvos
Toimitusjohtaja 2005–

Konsernin johtoryhmän puheenjohtaja 2005–
Outokummun hallituksen jäsen ja varapuheenjohtaja
2003–2004

Vastuualue: konsernin johtaminen, viestintä ja sijoit-
tajasuhteet, yritysvastuu sekä 1.5.2010 lähtien
Tornio Works ja energiasstrategia

Konsernin palveluksessa vuodesta 2004

Ahlstrom Oyj:n toimitusjohtaja 1998–2004

Hallituksen puheenjohtaja: Fennovoima Oy,
Metallinjalostajat ry

Hallituksen varapuheenjohtaja: Moventas Oy

Hallituksen jäsen: Teknologiateollisuus ry, Stora Enso Oy

Hallituksen jäsen: International Stainless Steel
Forum ISSF

Varapuheenjohtaja: Euroopan terästeollisuuden
yhdistys Eurofer

Hallintoneuvoston jäsen: Keskinäinen
työeläkevakuutusyhtiö Varma

Jamie Allan

s. 1956, Britannian kansalainen
Johtaja – toimitusketjun hallinta

Konsernin johtoryhmän jäsen 2008–

Vastuualue: Production Excellence, toimitusketjun
hallinta, hankinnat, sekä 1.5.2010 lähtien energian
hankinta ja turvallisuus

Konsernin palveluksessa vuodesta 1978

Jäsen: British Stainless Steel Association

Esa Lager

s. 1959, Suomen kansalainen,
kauppatieteiden maisteri,
oikeustieteen kandidaatti
Talous- ja rahoitusjohtaja (CFO)

Konsernin johtoryhmän jäsen 2001–

Vastuualue: taloushallinto, rahoitus ja riskienhallinta,
IT sekä kiinteistöt

Konsernin palveluksessa vuodesta 1990

Hallituksen jäsen: Olvi Oyj

Karri Kaitue

s. 1964, Suomen kansalainen,
oikeustieteen lisensiaatti
Varatoimitusjohtaja ja toimitusjohtajan
sijainen 2005–

Konsernin johtoryhmän jäsen 2002–

Johtoryhmän varapuheenjohtaja 2005–

Vastuualue: konsernin strategia, liiketoiminnan
kehittäminen ja yrityskaupat, uudet hankkeet,
lakiasiat ja teollisoikeudet, portfolio-omistukset
sekä 1.5.2010 lähtien ympäristö, terveys ja laatu

Konsernin palveluksessa vuodesta 1990

Hallituksen puheenjohtaja: Destia Oy

Hallituksen varapuheenjohtaja: Okmetic Oyj,

Outotec Oyj

Hallituksen jäsen: Cargotec Oyj

Pekka Erkkilä

s. 1958, Suomen kansalainen,
diplomi-insinööri
Johtaja – General Stainless

Konsernin johtoryhmän jäsen 2003–

Vastuualue: Tornio Works, Long Products, tutkimus-
ja kehitystoiminta, energian hankinta, sekä ympäris-
tö, terveys, turvallisuus ja laatu

Konsernin palveluksessa 1983–toukokuu 2010

Hallituksen jäsen: Jernkontoret, Grängesberg Iron

AB, Oulun yliopisto

Kari Parvento

s. 1957, Suomen kansalainen
diplomi-insinööri
Johtaja – myynti ja markkinointi

Konsernin johtoryhmän jäsen 1.5.2010 lähtien

Vastuualue: konsernin myynti- ja markkinointistra-
tegia, asiakassuhteiden kehittäminen, myynti loppu-
käyttäjille ja projektiasiakkaille, myynti jakelijoille ja
jatkojalostajille, palvelukeskusten kehittäminen sekä
hinnoitteluyksikkö

Konsernin palveluksessa vuodesta 2010

Bo Annvik

s. 1965, Ruotsin kansalainen,
kauppatieteiden maisteri
Johtaja – Specialty Stainless

Vt. johtaja – myynti ja markkinointi helmikuusta 2009–

Konsernin johtoryhmän jäsen 2007–

Vastuualue: Special Coil and Plate, Thin Strip, OSTP,
yksiköiden investointiprojektit sekä 1.5.2010 lähtien
Long Products ja tutkimus ja kehitys

Konsernin palveluksessa vuodesta 2007

Hallituksen jäsen: Scandinavian Automotive

Suppliers, Jernkontoret – The Swedish Steel

Producer's Association, MEGAB Metallgruppens

Service AB, Employers' Association of the Swedish

Steel and Metal Industry Stål & Metall, Tibnor AB

Pii Kotilainen

s. 1960, Suomen kansalainen,
kauppatieteiden maisteri
Henkilöstöjohtaja

Konsernin johtoryhmän jäsen 2009–

Vastuualue: HR-strategia ja -politiikat, sekä HR:n
avainprosessit: suorituksen johtaminen (ml. palkit-
seminen), organisaation resurssointi ja rekrytointi,
henkilöstön ja johtajuuden kehittäminen, sekä pää-
konttorin hallinto

Konsernin palveluksessa vuodesta 2009

Riskienhallinta

Riskienhallinta

Outokumpu noudattaa toiminnassaan yhtiön hallituksen hyväksymää riskienhallintapolitiikkaa. Riskienhallintapolitiikassa määritellään riskienhallinnan tavoitteet, lähestymistavat ja vastualueet. Riskienhallinta tukee Outokummun strategiaa sekä määrittää tasapainoisen riskiprofilin osakkeenomistajien ja muiden sidosryhmien kuten asiakkaiden, tavarantoimittajien, henkilöstön ja rahoittajien näkökulmasta.

Riskin määritelmä

Outokumpu on määritellyt riskiksi minkä tahansa asian, joka voi estää tai haitata yhtiön toimintaa tavoitteiden saavuttamisessa. Riskit voivat siis olla nykyiseen tai tulevaan toimintaan liittyviä uhkia, epävarmuustekijöitä tai menetettyjä mahdollisuuksia.

Outokummun riskinkantokyky ja riskinottohalukkuus määritetään suhteessa konsernin tulokseen, kassavirtaan ja taseasemaan. Riskienhallintaprosessi on osa konsernin johtamisjärjestelmää, ja se jakaantuu neljään vaiheeseen: riskien tunnistamiseen, arviointiin, hallintaan ja raportointiin.

Riskienhallintaorganisaatio

Outokummun hallitus vastaa konsernin riskienhallinnasta. Toimitusjohtaja ja johtoryhmä vastaavat riskienhallinnan toimintatapojen määrittämisestä ja käyttöönnotosta sekä valvovat, että riskit otetaan huomioon strategisessa ja liiketoimintasuunnittelussa. Liiketoimintayksiköt ja konserni-toiminnot ovat vastuussa liiketoimintaansa kuuluvien riskien tunnistamisesta ja hallinnasta.

Tilintarkastajat ja sisäinen tarkastus valvovat riskienhallintaprosessin toimivuutta. Konsernin johtoryhmä, hallituksen tarkastusvaliokunta ja hallitus käyvät säännöllisesti läpi keskeiset riskit ja riskienhallintatoimenpiteet. Konsernin rahoitus- ja riskienhallintatoiminnon tehtävänä on tukea riskienhallintaperiaatteiden soveltamista sekä laatia neljännesvuosittain riskiraportti konsernijohdolle ja tarkastukselle. Toiminto vastaa myös riskienhallinnan edistämisestä ja koordinoinnista koko organisaatiossa.

Painopistealueet

Riskienhallintaa kehitettiin entistä dynamisempaan suuntaan vuonna 2009 siten, että konsernin johtoryhmän kokouksiin sisällytettiin neljännesvuotuiset riskiarviot sekä katsaukset ja hallitukselle ja tarkastusvaliokunnalle alettiin toteuttaa säännöllisiä riskienhallintakatsauksia.

Riskityöpajat

Vuonna 2009 järjestettiin riskityöpajoja useimpien liiketoimintayksikköjen johtoryhmille ja monille konsernitoiminnoille. Työpajoissa käsiteltiin riskien tunnistamista, arviointia ja hallintaa strategian suunnittelun ja suoritusten arviointiprosessien yhteydessä.

Kriisinhallinta

Outokumpu käynnisti vuonna 2009 systemaattisen kriisinhallintaohjelman. Konsernitason kriisinhallintaryhmiä koulutettiin erilaisia kriisitilanteita varten. Koulutukseen sisältyi myös yhteistyötä sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien kanssa.

Luottoriskit

Vakuutettujen luottolimiittien väheneminen on johtanut luottovakuuttamattoman myynnin osuuden kasvuun. Nykyisen luottolimiittipulan odotetaan jatkuvan samalla, kun asiakkaiden maksusitoumusten laiminlyöntien riski pysyy korkealla tasolla. Tämä on asettanut kasvavia vaatimuksia Outokummun luottoriskien hallinnalle. Konsernin uuden rahoitusriskipolitiikan seurauksena vuonna 2009 käynnistettiin kehitysohjelma, jolla pyritään parantamaan organisaation kykyä tehdä oikea-aikaisia, täsmällisiä ja korkealaatuisia luottopäätöksiä.

Yritys- ja paloturvallisuus

Turvallisuutta ja paloturvallisuutta parannettiin edelleen useissa konsernin toimipaikoissa vuonna 2009. Tähän liittyviä kehitys- ja muutoshankkeita on käynnistetty sekä toimipaikkojen paikallisten itsearviointien että systemaattisten tarkastusten ja konserninlaajuisien ohjeiden pohjalta.

Toteutuneet riskit

Vuonna 2009 ei tapahtunut suuria omaisuusvahinkoja tai liiketoiminnan keskeytymisiä. Merkittävimmät toteutuneet riskit liittyivät ruostumattoman teräksen markkinoiden rakenteellisiin kysymyksiin ja maailmanlaajuisen talouskriisiin, joka vaikutti teräsmarkkinoihin ja Outokummun mahdollisuuksiin toteuttaa investointihankkeitaan.

Strategiset ja liiketoimintariskit

Outokummun strategiset riskit liittyvät muun muassa yhtiön liiketoimintakokonaisuuteen, markkina-asemaan ja merkittäviin investointeihin.

Liiketoimintariskit liittyvät puolestaan liiketoimintaympäristöön, asiakkaiden käyttäytymiseen sekä talouden näkyymiin. Lisäksi kysynnän vaihtelu vaikuttaa usein kaikkiin tai useimpiin strategiisiin ja liiketoimintariskeihin samanaikaisesti.

Rakenteellinen ylikapasiteetti ruostumattoman teräksen markkinoilla

Ruostumattoman teräksen kysyntä pysyi viimeana Outokummun päämarkkinoilla. Ruostumattoman teräksen tuotantokapasiteetin kasvu erityisesti Kiinassa on johtanut asteittain maailmanlaajuisen ylikapasiteetin kehittymiseen. Lisäksi kysynnän puute Euroopassa on aiheuttanut alueellista ylikapasiteettia. Tällainen kehitys on johtanut ruostumattoman teräksen maailmanmarkkinoilla ylikapasiteettiin, mikä voisi rajoittaa Outokummun kasvua. Outokumpu on ryhtynyt toimenpiteisiin markkinoiden ylikapasiteettia vastaan parantamalla toimintansa kustannustehokkuutta ja toimitusvarmuutta, kehittämällä jakelukanavia ja lisäämällä myyntiä loppukäyttäjille.

Toimintojen keskittyminen Euroopan markkinoille

Vaikka Outokummun myynti- ja jakeluverkosto on globaali, yhtiön tärkeimmät tuotantolaitokset sijaitsevat Euroopassa. Outokummun päämarkkina-alue on Eurooppa, jossa kysynnän vaimeus on vaikuttanut voimakkaasti ruostumattoman teräksen markkinoihin. Myös pienet markkina-alueilla tapahtuvat muutokset esimerkiksi hintatasojen, jaksottaisen kysynnän kasvun tai valuuttakurssien suhteen voivat vaikuttaa Outokummun kilpailuasemaan ja taloudelliseen tulokseen. Siten Outokumpu on tunnistanut liiaksi Eurooppaan keskittyneen toiminnan riskiksi nykyisen strategian toteuttamisen kannalta. Eurooppaan keskittymistä voidaan kuitenkin pitää myös mahdollisuutena. Kannattavan liiketoiminnan varmistaminen Euroopassa edellyttää yhtiöltä vahvaa jalansijaa ja kustannustehokkaita paikallisia toimintoja. Outokumpu selvittää mahdollisuuksia vahvistaa asemaansa Euroopan ulkopuolella.

Kilpailu ruostumattomassa teräksessä keskittynyt Aasian markkinoille

Koska ruostumattoman teräksen kysyntänäkyvät ovat Aasiassa paremmat kuin Euroopassa,

sinne on rakennettu runsaasti uutta tuotantokapasiteettia. Kuitenkin alueella tehtyjen huomattavien investointien takia Kiinan kylmävalssatun ruostumattoman teräksen tuotantokapasiteetti ylittää tällä hetkellä kysynnän. Aasialaisten tuottajien suuri ruostumattoman teräksen tuotantokapasiteetti on tällä hetkellä liiallinen kotimarkkinoiden tarpeisiin, joten riskinä on, että se vaikuttaa myös Euroopan markkinoihin. Vaikka aasialaiset tuottajat ovat kilpailukykyisiä standardilaaduissa ja perustuotteissa, Outokummulle todennäköisesti jää liiketoimintamahdollisuuksia Aasiassa erikoistuotteissa ja palvelutarjonnassa. Vuonna 2009 Outokumpu laajensi toimintaansa Kiinassa investoimalla uuteen palvelukeskukseen Kunshanissa, Shanghaissa, joka keskittyy erikoistuotteisiin ja -laatuihin.

Markkinatilanne edelleen heikko

Ruostumattoman teräksen markkinat pysyivät heikkoina vuonna 2009, kun maailmantalouden taantuma vaikutti selvästi ruostumattoman teräksen kysyntään. Vuoden alkupuoliskolla ruostumattoman teräksen markkinoiden ennustettavuus oli heikko. Jos maailmantalouden tilanne pysyy haastavana pitkään, heikko markkinatilanne vaikuttaa ruostumattoman teräksen kysyntään ja hintoihin. Outokumpu on varautunut tällaiseen markkinatilanteeseen valmiussuunnitelmilla, kiinteiden kustannusten leikkauksiin tähtäävillä operatiivisilla toimenpiteillä sekä säästöohjelmilla. Outokumpu on lykännyt suuria investointihankkeita vuonna 2009 tämän riskin takia.

Toiminnalliset riskit

Toiminnalliset riskit liittyvät riittämättömiin tai epäonnistuneisiin sisäisiin prosesseihin, työntekijöiden toimintaan, systeemeihin tai muihin tapahtumiin, kuten luonnonkatastrofit ja väärinkäytökset tai rikokset. Tällaiset riskit liittyvät usein tuotannon toimintoihin, logistiikkaan, taloudellisiin prosesseihin, projekteihin tai informaatioteknologiaan, ja niiden toteutuminen voi johtaa henkilövahinkoihin, vastuisiin, omaisuuden menetykseen, liiketoiminnan keskeytymiseen tai ympäristöhaittoihin. Osa Outokummun toiminnallisista riskeistä on katettu vakuutuksin.

Yrityskulttuuri ja yhden yhtiön periaate

Outokumpu pyrkii luomaan vahvan ja yhtenäisen yrityskulttuurin koko organisaatiossaan. Tä-

män tavoitteen saavuttamiseksi on kehitetty ”yhden Outokummun” konsepti, mutta merkittävät kulttuurimuutokset voivat olla hitaita. Muutosta voidaan pitää mahdollisuutena parantaa kulttuurienvälisen yhteistyön toiminnallista tehokkuutta. Maakohtaiset tai liian itsenäiset yrityskulttuurit saattavat hidastaa kehitystä toiminnallisessa mielessä ja siten vaarantaa strategisten tavoitteiden saavuttamisen. Myös vahvojen konserninlaajuisten toimintojen, kuten toimitusketjun hallinnan ja konsernin myynnin ja markkinoinnin, perustaminen ovat keskeisessä asemassa yhden Outokummun toimintatavan edistämisessä.

Investointiprojektit

Outokummun suurta investointiohjelmia lykättiin lähes kokonaisuudessaan vuoden 2008 lopussa johtuen globaalien rahoitusmarkkinakriisin ja ruostumattoman teräksen markkinoiden heikentymisen takia. Joitakin investointeja on kuitenkin toteutettu liittyen esimerkiksi palvelukeskuksen laajennukseen Willichissä, Saksassa, sekä uuteen levytuotteiden palvelukeskukseen Kiinassa. Valmistautuakseen tulevaan Outokumpu pyrkii kehittämään edelleen projektinjohdon toimintatapoja tukeakseen investointiprojektien toteutusta tulevaisuudessa ja hallinnoidakseen konsernin koko projektisalkkuun liittyviä riskejä. Avestan sulattokapasiteetin laajennusinvestointi Ruotsissa peruttiin lopullisesti vuoden 2009 kolmannen neljänneksen lopussa, mistä aiheutui 15 milj. euron arvonalentuminen.

Tuotannon suorituskyvyn vaihtelut ja joustavuuden puute

Outokumpu on kehittänyt systemaattisesti toimintaansa erinomaisuuteen tähtäävien ohjelmien avulla. Huomattava osa yhtiön työtehtävistä on koulutettu toteuttamaan näitä parantamiseen tähtääviä toimintatapoja kaupallisissa ja tuotannollisissa toiminnoissa. Tästä huolimatta riski kyvyttömyydestä sopeuttaa kapasiteettia kysynnän muutoksiin sekä liian suuret vaihtelut eri tuotantoprosessien suorituksessa voivat vaikuttaa vakavalla tavalla Outokummun liiketoimintaan. Taloudellisia vahinkoja voi aiheutua esimerkiksi siitä, jos konserni ei kykene lisäämään tuotantoaan kysynnän kasvessa, jos tuotanto viivästyy tai toimitusvarmuus heikkenee. Outokumpu vähentää näitä riskejä laajentamalla tuotannollisen erinomaisuuden ohjelmia ja parantamalla strategian toteutusta vahvojen konserninlaajuisten toimintojen,

kuten toimitusketjun hallinnan ja konsernin myynti- ja markkinointitoiminnon, avulla.

Suuri tulipalo tai onnettomuus

Valtaosa Outokummun tuotannosta tapahtuu suurilla tehdasalueilla, jotka koostuvat monista erillisistä rakennuksista ja tuotantolinjoista. Ruostumattoman teräksen tuotannossa on lisäksi tuotannollista ja logistista integraatiota Tornion, Terneuzenin, Avestan ja Sheffieldin sekä muiden pienempien tehtaiden välillä. Tuotanto on pääomavaltaista, ja suuri osa konsernin sidotusta pääomasta kohdistuu edellä mainittuihin tuotantolaitoksiin. Tulipalo tai vakava mekaaninen rikko voivat aiheuttaa merkittäviä omaisuus- ja keskeytysvahinkoja sekä muita epäsuoria haitallisia vaikutuksia Outokummun toimintaan. Konserni suojautuu tällaisilta riskeiltä arvioimalla jatkuvasti tuotantolaitoksiaan ja prosessejaan riskienhallinnan näkökulmasta sekä järjestämällä vakuutusturvan suurelle osalle näistä riskeistä.

Yritysturvallisuus

Outokumpu jatkoi yritysturvallisuutensa kehittämistä vuonna 2009 keskittyen kriin hallintaan. Tuotantolaitosten turvallisuuden systemaattiset tarkastukset monissa laitoksissa ja näiden tarkastusten tulokset synnyttivät useita aloitteita turvallisuustason kohentamiseksi. Outokummulla on myös paloturvallisuustarkastusohjelma, joka on kytketty vakuutuksiin. Vuonna 2009 tällaisia tarkastuksia suoritettiin noin neljäkymmentä konsernin omin voimavaroin, usein yhteistyössä vakuutusyhtiöiden ja vakuutusmeklarien teknisten asiantuntijoiden kanssa. Suuri osa konserninlaajuisista ohjeista turvallisuuden ja paloturvallisuuden osalta tarkistettiin ja päivitettiin vuoden 2009 aikana konsernissa noudatettujen käytäntöjen yhdenmukaistamiseksi. Ohjeet laadittiin yhteistyössä Outokumpu Security Working Groupin (OSWG) kanssa, joka on Outokummun toimipaikkojen turvallisuusvastuullisten henkilöiden operatiivinen elin.

Rahoitusriskit

Rahoitusriskit muodostuvat markkina-, likviditeetti-, jälleenerahoitus-, maa- ja luottoriskeistä. Eräs keskeisistä markkinariskeistä on ruostumattoman teräksen raaka-aineena käytettävän nikkelin hinta.

Rahoitusriskien hallintaa on selostettu tarkemmin tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 20.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakkeet ja osakepääoma

Outokumpu Oyj:n täysin maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 31.12.2009 oli 309 417 921,40 euroa, ja se jakautui 182 010 542 osakkeeseen. Yhtiöllä on yksi osakesarja. Kukin osake oikeuttaa yhteen äänen yhtiökokouksessa.

Osakkeen noteeraus

Outokummun osake noteerataan NASDAQ OMX Helsingissä. Osakkeen kaupankäyntitunnus on OUT1V. Myös Outokummun optiot 2003B (kaupankäyntitunnus (OUT1VEW203) noteerataan NASDAQ OMX Helsingissä. 2003C-optioita ei ole listattu.

Omat osakkeet

Vuoden 2009 lopussa Outokummun hallussa oli 1 040 888 omaa osaketta. Hankinnat on tehty 9.4.–27.11.2001 ja 1.–6.11.2007. Määrä vastaa 0,57 % Outokummun osakkeista ja osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

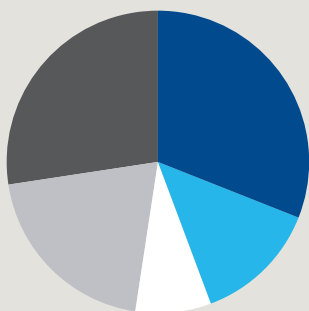
Valtion omistus

Suomen valtio omistaa 31,0 % Outokummun osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä valtion kokonaan omistaman yhtiön Solidium Oy:n kautta. Eduskunnan joulukuussa 2007 antaman lain nojalla valtion omistus Outokummissa voi laskea aina 0 %:iin asti.

Osinkoehdotus

Outokummun hallitus ehdottaa, että tilikaudelta

OSAKKEENOMISTAJAT RYHMITTÄIN 2.2.2010

- Solidium Oy (Suomen valtio) 31,0 %
- Yksityiset suomalaiset henkilöt 13,3 %
- Kansaneläkelaitos 8,1 %
- Muut suomalaiset yhteisöt 20,2 %
- Kansainvälinen omistus 27,4 %

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 2.2.2010

Omistajat	Osakkeita, kpl	Osuus, %
Solidium Oy	56 440 597	31,0
Kansaneläkelaitos	14 652 666	8,1
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	6 721 927	3,7
Valtion Eläkerahasto	2 431 600	1,3
Varma Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö	1 600 317	0,9
OP-Delta Sijoitusrahasto	1 268 706	0,7
Outokumpu Oyj	1 040 888	0,6
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	1 000 000	0,6
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	922 324	0,5
OP-Suomi Arvo	785 000	0,4
Hallintarekisteröidyt osakkeet	47 890 998	26,3
Muut osakkeenomistajat yhteensä	47 255 519	26,0
	182 010 542	100,0

OSAKKEENOMISTAJAT RYHMITTÄIN 2.2.2010

Ryhmät	Osakkeita, kpl	Osuus, %
Kotimaiset yritykset	6 238 570	3,4
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	11 418 383	6,3
Julkisyhteisöt		
Solidium Oy	56 440 597	31,0
Kansaneläkelaitos	14 652 666	8,1
Muut	14 586 375	8,0
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	4 535 355	2,5
Kotitaloudet	24 205 114	13,3
Ulkomaiset sijoittajat	49 933 482	27,4
Yhteensä	182 010 542	100,0

Arvo-osuuksiksi vaihtamattomat osakkeet

812

OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN 2.2.2010

Osakkeita, kpl	Omistajien lukumäärä	%-osuus omistajista	Osakemäärä, kpl	% osakekannasta	Keskim. omistus, kpl
1–100	8 673	24,4	563 150	0,3	65
101–1 000	20 646	58,2	8 787 289	4,8	426
1 001–10 000	5 753	16,2	15 166 627	8,3	2 636
10 001–100 000	363	1,0	9 376 499	5,2	25 831
100 001–1 000 000	50	0,1	16 069 278	8,8	321 386
yli 1 000 000	7	0,0	84 156 701	46,2	12 022 386
Hallintarekisteröidyt osakkeet	–	–	47 890 998	26,3	–
	35 492	100,0	182 010 542	100,0	

Arvo-osuuksiksi vaihtamattomat osakkeet

812

2009 maksetaan osinkoa 0,35 euroa osakkeelta. Efektiivinen osinkotuotto on 2,6 % ja viimeisen viiden vuoden aikana osinkoa on maksettu keskimäärin 92 % tuloksesta.

Outokummun osakekurssin kehitys

Outokummun osakkeen päätöskurssi 30.12.2009 oli 13,26 euroa (30.12.2008: 8,28 euroa). Kurssinousu vuoden aikana oli 60 %.

Osakkeen ylin noteeraus vuonna 2009 oli 15,67 euroa (2008: 33,99 euroa) elokuussa ja alin noteeraus 7,72 euroa (2008: 6,33 euroa) tammikuussa. Keskikurssi oli 11,49 euroa (2008: 18,99 euroa). Vuoden 2009 lopussa Outokummun osakekannan markkina-arvo oli 2 413 milj. euroa (2008: 1 502 milj. euroa) eli 61 % edellisvuotta suurempi. Outokummun osakkeita vaihdettiin NASDAQ OMX Helsingissä vuoden 2009 aikana 355,1 (2008: 511,1) milj. osaketta. Vaihdon arvo oli 4 079 milj. euroa (2008: 9 693 milj. euroa). Osakkeiden keskimääräinen päivävaihto oli 1,44 milj. (2008: 2,03 milj.) osaketta.

Hallituksen valtuudet

Hallituksen valtuudet osakeannista ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta

Outokummun yhtiökokous valtuutti 24.3.2009 hallituksen päättämään osakeannista ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta seuraavasti: Valtuutus sisältää oikeuden antaa uusia osakkeita ja luovuttaa yhtiön hallussa olevia vanhoja osakkeita yhdessä tai useammassa osakeannissa yhteensä enintään 36 000 000 kpl sekä oikeuden antaa osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia, kuitenkin pois lukien Outokummun johdon ja henkilöstön kannustamiseen tarkoitettut optio-oikeudet.

Osakeannissa ja/tai erityisten oikeuksien perusteella voidaan antaa yhteensä enintään 18 000 000 uutta osaketta, joka vastasi yhtiökokouksen päivämääränä noin 9,95 % yhtiön osakkeiden rekisteröidystä kokonaismäärästä, ja luovuttaa yhteensä enintään 18 000 000 yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta, joka vastasi yhtiökokouksen päivämääränä noin 9,95 % yhtiön osakkeiden rekisteröidystä kokonaismäärästä.

Hallitus voi päättää, kenellä on oikeus merkitä osakkeita tai erityisiä oikeuksia. Hallitus päättää myös muun muassa merkintähinnan mää-

rittämisperusteista sekä osakkeiden ja erityisten oikeuksien merkinnän ehdoista.

Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen

sen yhtiökokouksen päättymiseen, kuitenkin enintään 31.5.2010 asti. Valtuutusta ei ole käytetty.

OSAKEPÄÄOMAN KOROTUKSET 2005–2009

	Osakkeita, kpl	Osakepääoma, €
Osakepääoma 1.1.2005	181 250 555	308 125 943,50
2003A-optio-oikeuksilla tehdyt osakemerkinnät		
14.10.–29.12.2006, merkitty kaupparekisteriin 11.1.2007	+33 323	308 182 592,60
2003A-optio-oikeuksilla tehdyt osakemerkinnät		
30.12.–29.10.2007, merkitty kaupparekisteriin 9.11.2007	+23 539	308 222 608,90
2003B-optio-oikeuksilla tehdyt osakemerkinnät		
8.9.–29.10.2007, merkitty kaupparekisteriin 9.11.2007	+14 379	308 247 053,20
2003A-optio-oikeuksilla tehdyt osakemerkinnät		
30.10.2007–2.1.2008, merkitty kaupparekisteriin 15.1.2008	+400	308 247 733,20
2003B-optio-oikeuksilla tehdyt osakemerkinnät		
30.10.2007–2.1.2008, merkitty kaupparekisteriin 15.1.2008	+1 000	308 249 433,20
2003A-optio-oikeuksilla tehdyt osakemerkinnät		
3.1.–29.2.2008, merkitty kaupparekisteriin 13.3.2008	+11 955	308 269 756,70
2003B-optio-oikeuksilla tehdyt osakemerkinnät		
3.1.–29.2.2008, merkitty kaupparekisteriin 13.3.2008	+10 187	308 287 074,60
2003A-optio-oikeuksilla tehdyt osakemerkinnät		
1.3.–5.5.2008, merkitty kaupparekisteriin 16.5.2008	+38 208	308 352 028,20
2003B-optio-oikeuksilla tehdyt osakemerkinnät		
1.3.–5.5.2008, merkitty kaupparekisteriin 16.5.2008	+57 264	308 449 377,00
2003A-optio-oikeuksilla tehdyt osakemerkinnät		
6.5.–7.7.2008, merkitty kaupparekisteriin 18.7.2008	+380	308 450 023,00
2003A-optio-oikeuksilla tehdyt osakemerkinnät		
8.7.–8.9.2008, merkitty kaupparekisteriin 19.9.2008	+693	308 451 201,10
2003C-optio-oikeuksilla tehdyt osakemerkinnät		
8.7.–8.9.2008, merkitty kaupparekisteriin 19.9.2008	+5 000	308 459 701,10
2003C-optio-oikeuksilla tehdyt osakemerkinnät		
9.9.–24.10.2008, merkitty kaupparekisteriin 3.11.2008	+5 000	308 468 201,10
2003A-optio-oikeuksilla tehdyt osakemerkinnät		
1.1.–9.2.2009, merkitty kaupparekisteriin 18.2.2009	+126 910	308 683 948,10
2003A-optio-oikeuksilla tehdyt osakemerkinnät		
10.2.–1.3.2009, merkitty kaupparekisteriin 11.3.2009	+415 473	309 390 252,20
2003C-optio-oikeuksilla tehdyt osakemerkinnät		
29.4.–4.6.2009, merkitty kaupparekisteriin 16.6.2009	+10 000	309 407 252,20
2003B-optio-oikeuksilla tehdyt osakemerkinnät		
30.10.–17.12.2009, merkitty kaupparekisteriin 31.12.2009	+6 276	309 417 921,40
Osakepääoma 31.12.2009	182 010 542	309 417 921,40
Osakepääoma 2.2.2010	182 010 542	309 417 921,40
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet 31.12.2009	1 040 888	1 769 509,60
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä 31.12.2009	180 969 654	307 648 411,80

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Hallituksen valtuudet omien osakkeiden hankkimiseen

Yhtiökokous valtuutti 24.3.2009 hallituksen päättämään yhtiön omia osakkeiden hankkimisesta seuraavasti: Osakkeita voidaan hankkia enintään 18 000 000 kappaletta, joka vastaa 9,92 % yhtiön rekisteröidystä osakkeiden kokonaismäärästä. Yhtiö omistaa tämän ja aikaisempien valtuutusten nojalla tällä hetkellä 1 040 888 omaa osaketta. Yhtiön ja sen tytäryhtiöiden omistamien omien osakkeiden määrä ei kuitenkaan saa olla yli 10 % yhtiön rekisteröidystä osakkeiden kokonaismäärästä.

Osakkeista maksettava hinta on enintään hankintahetkellä yhtiön osakkeesta julkisessa kaupankäynnissä maksettu korkein hinta. Osakkeita voidaan hankkia muuten kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa. Hallitus valtuutetaan päättämään omien osakkeiden hankkimiseen liittyvistä seikoista ja toimenpiteistä.

Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen

yhtiökokouksen päättymiseen, kuitenkin enintään 31.5.2010 asti. Hallitus ei ole käyttänyt valtuutusta.

Vuoden 2003 optiojärjestelmä

Vuoden 2003 Outokumpun yhtiökokous päätti johdon optio-ohjelmasta. Optio-oikeuksia voidaan antaa yhteensä 5 100 000 kappaletta ja niillä voidaan merkitä yhteensä 5 100 000 uutta Outokumpu Oyj:n osaketta vuosina 2006–2011. Optio-oikeudet on merkitty tunnuksilla 2003A, 2003B ja 2003C, ja ne on jaettu hallituksen päätöksellä vuosina 2004, 2005 ja 2006 osakkeenomistajien merkintäoikeudesta poiketen Outokumpukonsernin palveluksessa oleville avainhenkilöille. Päättäessään yhteensä ja kullekin henkilölle erikseen vuosittain jaettavien optio-oikeuksien määrän hallitus on arvioinut konsernin tulokehitystä ja menestystä vertaamalla esimerkiksi osakekohtaisen tuloksen kehitystä alan muiden yhtiöiden vastaavan tunnusluvun kehitykseen.

Osakkeen merkintähinta on optio-oikeudella 2003B Outokumpu Oyj:n osakkeen vaihdolla painotettu keskipurssi NASDAQ OMX Helsingissä 1.12.2004–28.2.2005 (9,81 euroa) ja optio-oikeudella 2003C vaihdolla painotettu keskipurssi 1.12.2005–28.2.2006 (10,44 euroa). Optio-oikeuksilla merkittävien osakkeiden merkintähintoja alennetaan osakkeen merkintähinnan määrätymisjakson päättymisen jälkeen ja ennen osakemerkintää päätettä-

vien osinkojen määrällä kunkin osingonjaon täsmäytyspäivänä. Optio-oikeuksien 2003A merkintäaika päättyi 1.3.2009 ja optio-oikeuksien 2003B merkintäaika päättyi 1.3.2010.

Outokumpu Oyj:n osakepääoma voi vuoden 2003 optio-oikeuksilla tehtävien merkintöjen seurauksena nousta enintään 1 916 784 eurolla ja osakkeiden lukumäärä enintään 1 127 520 osakkeella. Optioiden perusteella merkittävässä olevat osakkeet vastaavat 0,62 % yhtiön osakkeista ja osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

Katso lisätietoja oheisesta taulukosta.

Osakepalkkiojärjestelmät

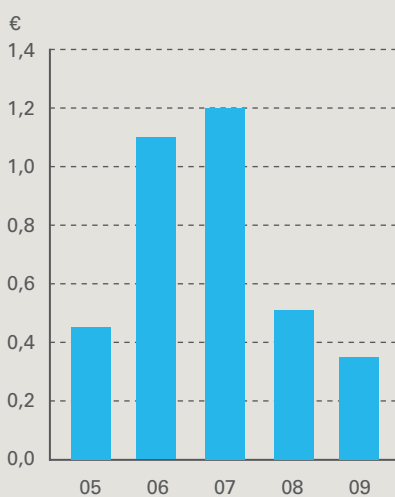
Outokumpun hallitus on vahvistanut osakepalkkiojärjestelmät osaksi yhtiön avainhenkilöiden kannustus- ja sitouttamisjärjestelmää. Näiden palkkiojärjestelmien tavoitteena on palkita avainhenkilöitä yhtiön strategiaa tukevista hyvistä suorituksista ja samalla ohjata johdon huomiota omistaja-arvon kasvattamiseen pidemmällä aikavälillä. Osakepalkkiojärjestelmät tarjoavat mahdollisuuden saada palkkiona Outokumpun osakkeita ja rahaa (perittäviä veroja vastaavasti, enintään 1,5 kertaa osakkeiden arvo niiden jakohetkellä) hallituksen kullekin ansaintakaudelle asettamien tavoitteiden perusteella.

Vuosien 2006–2010 osakepalkkiojärjestelmä

Outokumpu Oyj:n hallitus vahvisti 2.2.2010, että ansaintajaksoille 2007–2009 asetettuja tavoitteita ei saavutettu kummankaan ansaintakriteerin osalta. Palkitsemisjärjestelmän piiriin kuuluville henkilöille ei siten makseta palkkioita ansaintakauden 2007–2009 osalta.

Mikäli osakepalkkiojärjestelmän jäljellä olevan ansaintajakson 2008–2010 piiriin kuuluvat henkilöt saivat enimmäispalkkioiden mukaisen määrän yhtiön osakkeita (yhteensä

OSINKO/OSAKE

OSAKEPALKKIOJÄRJESTELMÄ

Ansaintajakso	Ohjelman piirissä olevien henkilöiden määrä 31.12.2009
2007–2009	129
2008–2010	155
2009–2011	139

VUODEN 2003 OPTIOJÄRJESTELMÄ

Optio-ohjelma	Osallistujamäärä 31.12.2009	Merkintäjakso	Osingoilla korjattu osakkeen merkintähinta 31.12.2009	Merkittyjen osakkeiden määrä 31.12.2009	Jäljellä olevilla optio-oikeuksilla merkittävien osakkeiden yhteismäärä enimmillään	Mitätöityjen optio-oikeuksien määrä 31.12.2009
2003B	39	1.9.2007–1.3.2010	9,81	804 805	224 015	671 180
2003C	7	1.9.2008–1.3.2011	10,44	18 200	80 500	1 601 300

240 430 osaketta), heidän omistukseensa siirtyisi 0,13 % yhtiön osakkeista ja osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

Vuosien 2009–2013 osakepalkkiojärjestelmä

Ansaintajakson 2010–2012 piiriin vahvistettiin 2.2.2010 kuuluvaksi yhteensä 134 henkilöä. Ansaintajaksolle 2010–2012 vahvistettujen tavoitteiden mukaan palkkio perustuu total shareholder return (TSR) -tunnusluvun suhteelliseen kehitykseen kolmivuotisella ansaintajaksolla (2/3 kokonaispalkkiosta) ja osakekohtaiseen tulokseen (EPS, 1/3 kokonaispalkkiosta). Järjestelmän mukaisen palkkion vuotuinen kokonaismäärä (osakkeet ja raha) yhdessä muiden lyhyen ja pitkän aikavälin kannustinten kanssa ei saa ylittää 200 % järjestelmän piiriin kuuluvan henkilön vuosipalkasta ansaintajakson lopussa. Jos edellä mainittu raja ylittyy, ansaintajaksolta maksettavaa ohjel-

man mukaista palkkiota (sekä osakkeiden että rahan osalta) leikataan vastaavasti. Järjestelmän piiriin kuuluva henkilö sitoutuu pitämään saamansa osakkeet omistuksessaan vähintään yhden vuoden ajan.

Mikäli osakepalkkiojärjestelmän ansaintajaksojen 2009–2011 ja 2010–2012 piiriin kuuluvat henkilöt saivat enimmäispalkkioiden mukaisen määrän yhtiön osakkeita (yhteensä 824 900 osaketta), heidän omistukseensa siirtyisi 0,45 % yhtiön osakkeista ja osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

Osakeomistusohjelma

Outokummun osakeomistusohjelman mukaan konsernin johtoryhmän jäsenet ovat velvollisia hankkimaan yhtiön osakkeita 10 %:lla optio-oikeuksista saaduista tuloista. Lisäksi konsernin johtoryhmän jäsenillä on velvollisuus pitää omistuksessaan yhtiön palkitsemisjärjestelmien kautta saatuja Outokummun osakkeita sellai-

nen määrä, jonka arvo vastaa henkilön vuoden bruttopalkkaa.

Johdon osakkeenomistus

Outokummun hallituksen ja konsernin johtoryhmän jäsenet omistivat 2.2.2010 yhteensä 93 264 Outokummun osaketta, mikä vastaa 0,051 % osakkeista ja osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

Mikäli 2003B- ja 2003C-optio-oikeudet käytettäisiin kokonaisuudessaan ja mikäli vuosien 2006–2010 osakepalkkiojärjestelmän ansaintajakso 2008–2010 sekä vuosien 2009–2013 osakepalkkiojärjestelmän ansaintajakso 2009–2011 ja 2010–2012 tuottaisivat enimmäismäärän osakkeita, konsernin johtoryhmän jäsenten omistusosuus yhtiön osakkeista ja osakkeiden tuottamasta äänimäärästä kasvaisi optioiden perusteella 0,047 prosenttiyksiköllä ja osakepalkkiojärjestelmän perusteella 0,11 prosenttiyksiköllä. Johdon osakkeenomistusta on esitelty tarkemmin sivulla 77.

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

		2005	2006	2007	2008	2009
Osakekohtainen tulos	€	-2,01	5,31	3,52	-1,05	-1,86
Oma pääoma/osake	€	11,31	16,87	18,53	15,50	13,54
Osakekohtainen osinko	€	0,45	1,10	1,20	0,50	0,35¹⁾
Osinko/tulos	%	neg.	20,7	33,9	neg.	neg.
Efekttiivinen osinkotuotto	%	3,6	3,7	5,7	6,0	2,6
Hinta/voitto-suhde (P/E)		neg.	5,6	6,0	neg.	neg.
Osakkeen kurssikehitys						
Keskikurssi	€	11,89	19,77	24,94	18,99	11,49
Alin kurssi	€	9,63	12,60	18,48	6,33	7,72
Ylin kurssi	€	14,72	30,39	31,65	33,99	15,67
Kurssi kauden lopussa	€	12,55	29,66	21,21	8,28	13,26
Muutos kauden aikana	%	-4,6	136,3	-28,5	-61,0	60,1
OMXH-indeksin muutos kauden aikana	%	31,1	17,9	20,5	-53,4	19,5
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa ²⁾	Milj. €	2 272	5 369	3 820	1 492	2 400
Osakkeiden vaihdon kehitys						
Osakkeiden vaihto	1 000 kpl	179 289	319 345	516 489	511 080	355 102
Osuus osakkeiden painotetusta keskiarvosta	%	99,0	176,4	285,5	283,6	196,4
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ²⁾		181 031 415	181 033 168	180 922 336	180 184 845	180 825 569
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ²⁾		181 031 952	181 031 952	180 103 193	180 233 280	180 969 654

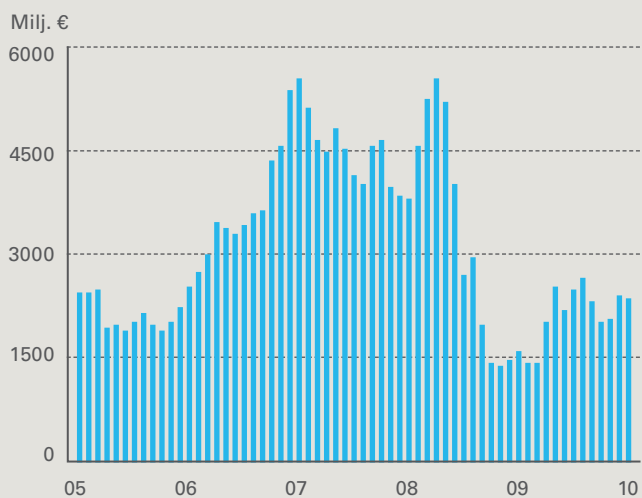
2003A-osakeoptiot olivat listattuina Helsingin Pörssiin 1.9.2006–1.5.2009, 2003B-osakeoptiot listattiin 3.9.2007. 2003C-osakeoptioita ei ole listattu.

¹⁾ Hallituksen esitys yhtiökokoukselle 2010.

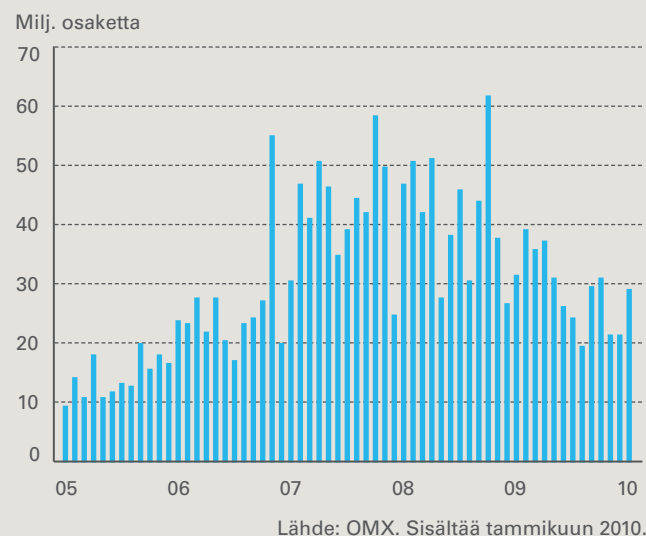
²⁾ Ei sisällä hankittuja omia osakkeita.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

OSAKEKANNAN MARKKINA-ARVO

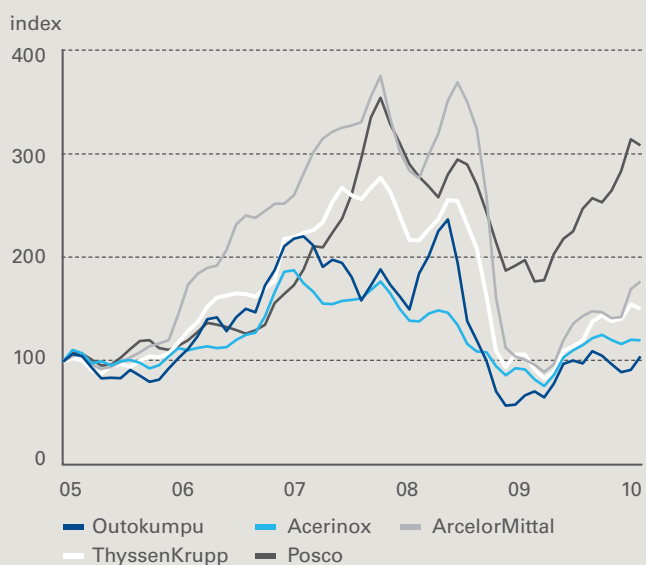
OSAKKEEN KUUKAUSIVAIHTO

OSAKKEEN KURSSIKEHITYS

VERTAILU KILPAILIJOIDEN OSAKEKURSSeihIN

Varsinainen yhtiökokous 2010

Outokumpu Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään tiistaina 30.3.2010 klo 12.00 Marina Congress Centerissä, Helsingissä. Osakkeenomistajalla, joka on 18.3.2010 merkitty osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon, on oikeus osallistua yhtiökokoukseen.

Hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajat, jotka haluavat osallistua vuoden 2010 yhtiökokoukseen, voidaan merkitä tilapäisesti osakasluetteloon. Merkintä tulee tehdä viimeistään 18.3.2010. Tilapäistä rekisteröitymistä varten osakkeenomistajan on otettava yhteyttä tilinhoitajayhteisönsä.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittaa osallistumisestaan 24.3.2010 klo 16.00 mennessä. Ilmoittautua voi sähköpostilla osoitteeseen agm@outokumpu.com, internetissä osoitteessa www.outokumpu.com/agm, puhelimitse numeroon (09) 421 5519 tai faksilla numeroon (09) 421 2223.

Ilmoittautua voi myös kirjeitse osoitteeseen

Outokumpu Oyj
Osakerekisteri, PL 140
02201 Espoo
siten että kirje on perillä viimeistään 24.3.2010.

Mahdollisesta valtakirjasta, jonka nojalla valtuutettu haluaa käyttää osakkeenomistajan äänioikeutta, pyydetään ilmoittamaan ilmoittautumisen yhteydessä, ja valtakirja pyydetään toimittamaan yhtiölle ilmoittautumisajan kuluessa.

Lisätietoa yhtiökokouksesta löytyy Outokummun Internet-sivuilta osoitteesta www.outokumpu.com/agm.

Osingonmaksu vuonna 2010

Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuodelta 2009 maksetaan osinkoa 0,35 euroa osakkeelta.

Taloudelliset raportit vuonna 2010

Konsernin englanninkielisillä Internet-sivuilla osoitteessa www.outokumpu.com on saatavilla monipuolista sijoittajietoa. Internet-sivuilta löytyvät myös vuosikertomukset, osavuositarkastukset sekä lehdistö- ja pörssitiedotteet, jotka julkaistaan pääosin sekä suomeksi että englanniksi.

Taloudellisia raportteja voi myös tilata osoitteesta:

Outokumpu Oyj/Konserniviestintä
Riihitontuntie 7 B, PL 140
02201 Espoo
puhelin (09) 421 4070 ja sähköposti
corporate.comms@outokumpu.com.

Samana sähköpostiosoitteen tai verkkosivun www.outokumpu.com kautta voi myös liittyä pörssi- ja lehdistötiedotteiden sähköpostilistalle.

Osakaspostitukset tehdään Euroclear Finland Oy:n ylläpitämän osakerekisterin tietojen mukaan. Osoitetietojen muutoksesta tulee ilmoittaa omaa arvo-osuustiliä hoitavalle tilinhoitajayhteisölle.

Osakkeen perustiedot

Pörssilistaus NASDAQ OMX Helsinki
Kaupankäyntitunnus OUT1V
Osakkeita 182 010 542
2003B optiot OUT1VEW203
2003C optioita ei ole listattu

Sijoittajasuhteet

Outokummun sijoittajasuhdetoiminnon tehtävänä on tukea osakkeen oikeaa hinnanmuodostusta kertomalla yhtiön toiminnasta, taloudellisesta asemasta, tavoitteista ja strategiasta, jotta markkinoilla toimivat voivat muodostaa perustellun käsityksen Outokummusta sijoituskohteena.

Outokummun sijoittajasuhdeperiaatteita ovat avoimuus, oikea-aikaisuus, selkeys ja tasapuolisuus.

Outokumpu noudattaa kolmen viikon

suljettua ikkunaa (silent period) ennen tilinpäätösten ja osavuositarkastusten julkistamista. Näiden jaksojen aikana emme järjestä sijoittajataapaamia tai kommentoi Outokummun tai markkinoiden kehitystä.

Outokumpua koskeissa kysymyksissä voi kääntyä seuraavien henkilöiden puoleen:

Päivi Laajaranta

IR-assistentti
Puh. (09) 421 4070,
paivi.laajaranta@outokumpu.com
Päivi Laajaranta koordinoi tapaamispyyntöjä.

Ingela Ulfves

Johtaja – Sijoittajasuhteet ja talousviestintä
Puh. (09) 421 2438,
ingela.ulfves@outokumpu.com

Päivi Lindqvist

Johtaja – Viestintä ja sijoittajasuhteet
Puh. (09) 421 2432,
paivi.lindqvist@outokumpu.com

YHTIÖKOKOUS JA OSINKO

Yhtiökokous	30.3.
Osingon irtoamispäivä	31.3.
Osingonmaksun täsmäytyspäivä	6.4.
Osingomaksu	13.4.

TALOUDELLINEN KALENTERI 2010

Tilinpäätöstiedote	3.2.
Vuosikertomus	22.2. alkava viikko
Osavuositarkastus, 1. neljännes	27.4.
Osavuositarkastus, 2. neljännes	22.7.
Osavuositarkastus, 3. neljännes	21.10.

Outokumpu Oyj

Konserninjohto
Riihitontuntie 7 B
PL 140 02201 Espoo

Puh. 09 4211 | Fax. 09 421 3888
corporate.comms@outokumpu.com | www.outokumpu.com

Kotipaikka: Espoo | Y-tunnus: 0215254-2

Suunnittelu ja toteutus

Hill and Knowlton Finland Oy & Suunnittelutoimisto Titanik Helsinki

Paino

Lönnberg Painot Oy

Paperi

Galerie Art Silk 200 g/m² (kansi)
Galerie One Silk 80 g/m² (sisus)

441 017
Printed matter

PEFC/02-31-128

